

Sajtófigyelés 2018. október

Kőbányai hírek – 2018. 10. 31. (1,8. oldal)

Hősökre emlékezünk

Forradalmi október

A 97 éves Kiss Ferenc nem volt se kommunista, se felkelő. A gyári munkás mégis a kőbányai harcok sűrűjében találta magát a forradalom napjaiban.

Ismét méltósággal emlékezik a kerület a magyar szabadságharcok hőseiről és mártírjairól, így az aradi 13 kivégzéséről és az 1956-os forradalomról. Összeállításunkban Görgey Artúrról, Kőbánya díszpolgáráról és a bő hat évtizeddel ezelőtti harcokról írunk.

Komoly harcok dúltak a kerületben 1956-ban Amikor Kőbánya romokban hevert A Don-kanyarban, majd a hadifogságban szerzett tapasztalatai után mi sem állt Kiss Ferenctől távolabb, mint a kilátástalan harc a szovjet birodalom ellen. Műszakvezető volt az Orion gyár sajtolóüzemében. Az október 23-i forradalom után itt is megalakult a Munkástanács, amibe őt is beválasztották. A gyárat elkerülték a harcok, de a szovjet beavatkozás után egyszer csak megállt egy T34-es a gyár előtt. „Kiszállt belőle két orosz tiszt, feljöttek az igazgatói irodába, ahol éppen voltunk vagy húszan. Beszélgettek az igazgatóval. Ekkor váratlanul az egyik fiú zsebében kattant egy pisztoly. Az orosz megragadta a csuklóját, nehogy elő tudja venni, és elvitték a srácot. Nem láttuk többé, nem is tudni, mi lett vele. De nem csak őt vitték el. Kiderült: azért jöttek, mert bemérték, hogy rádióadást sugároznak a gyárból. Mi nem is tudtunk róla, a rádiótorony le volt lakatolva. Az oroszok szuronnyal eltörték a lakatot, kinyitották az ajtót, és tényleg ott volt három srác. Amerikától kértek rádió segélyt. Sose láttuk viszont őket” – mesélte Kiss Ferenc.

Az idős férfiak kőbányai harcokra is jól emlékszik. „Jöttem haza a Kőrösi Csoma úti lakásunkba. Útközben az Élessaroknál beszédbe elegyedtem fiatalokkal, akik felállítottak három légvédelmi ágyút, hogy azokkal veszik fel a harcot a szovjet tankok ellen. Miután hazaértem, csakhamar szörnyű mély dübörgés támadt, csak úgy rázta az ablakokat. Láttam a harmadik emeletről, hogy tankok érkeznek a Szent László-templom irányából, tízet számoltam össze. Három lövést adtak le rájuk a felkelők, mire a tankok szétbontakoztak és lövöldözni kezdtek összevissza. Feleségemmel rohantunk le a légópince felé. Belőttek a lakásunkba is. Egy szekrény kivételével semmi sem maradt épen, közfalak dőltek be, ajtók szakadtak ki, a ruháink is mind elégték. Hetekig munkásruhában jártam” – idézte fel a történeteket. „Volt itt egy TEFU-telep, rommá lőtték a teherautókkal együtt. Nálunk a földszinten üzletek voltak, mind kiégett. A Kőrösi-Csoma út felső része, a gimnáziumtól az Élessarokig teljesen elpusztult, minden romokban hevert, minden kiégett” – tette hozzá a 97 éves Kiss Ferenc.

KA: Kiss Ferenc a harcok közepébe csöppent

KA: A szétlőtt Füzér utcai pártház

Magyar Idők – 2018. 10. 31. (1,13. oldal)

Két számjegyű béremelést hozhat a jövő év

Nagy Kristóf

Akár újabb 10-15 százalékkal nőhetnek jövőre is a keresetek a vállalati szférában, mivel a munkaerőért folytatott verseny 2019-ben is meghatározó lesz – tudta meg lapunk. Az érdemi egyeztetések még nem kezdődtek el, a munkaadók több nyitott kérdés miatt is kivárnak. Az egyre tartósabb szakemberhiány azonban nem enged sok alternatívát.

Nem fékezhetik a cégek a következő évi béremelést

A szakemberhiány okozta verseny kényszeríti ki a keresetek felzárkózását

A mostani munkaerőpiaci folyamatokban jövőre sem látszik változás, ezért 2019-ben további, átlagosan 10-15 százalékos béremelés jöhet a versenyszférában – szögezte le a Magyar Időknek Parragh László. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke kérdésünkre felidézte, a vállalkozások nem tudják elkerülni az újabb jelentős béremelést a munkaerő megtartásáért, megszerzéséért folytatott versenyben. A kamarai vezető példaként említette: ha ugyanazon ágazatban vagy ugyanazon régióban a

cégek bizonyos százaléka bért emel, akkor a verseny miatt ezt a többi vállalkozásnak is meg kell tennie, máskülönben nem tudják fenntartani a kellő létszámot, új munkaerőt pedig már nehéz találni. Azért is érdekük a cégeknek régi dolgozóik megtartása, mert az új alkalmazottak felkutatása, betanítása költséges és időigényes folyamat.

Parragh László a másik tényezőként említette a minimálbér és a bérminimum jövő évi mértékét. A legkisebb kötelező kereset szerepe a munkaerőpiaci helyzet miatt egyre inkább csökken, jelenleg hozzávetőleg 780 ezer embert érint, ám közülük nagyjából 300 ezer fő alkalmazott, a többiek jellemzően önfoglalkoztató vállalkozók. A minimálbérek emelését jogszabály írja elő, ám a piaci verseny más szabályokat diktál: a munkaerő megtartása érdekében elkerülhetetlen a jelentősebb bérrendezés, de egyéb intézkedéseken is gondolkodnak a munkáltatók. Idetartoznak a közérzetjavító intézkedések, a dolgozók oktatásának elősegítése vagy akár az aktívabb szerepvállalás a nyugdíj- és egészségügyi ellátás finanszírozásában. A munkaadóknak ugyanakkor fejtörést okoz a kafetéria-rendszer átalakítása, valamint az, hogy a két százalékpontos járulékcsökkentés csak júliustól lép életbe. – Reálértékben az idén 9-10 százalékkal nőhetnek a keresetek; a tendencia három éve tart, ráadásul a bruttó átlagkereset folyamatos emelkedése a közgazdászok várakozásai ellenére sem

okozott kezelhetetlen inflációs nyomást.

A tendencia jövőre várhatóan fennmarad, ám a világgazdasági, termelékenységi-hatékonysági és egyéb folyamatok miatt nem látható, hogy meddig tartható a reálkeresetek ilyen mértékű emelkedése – tette hozzá Parragh László. – Ma még korai pontos előrejelzést adni a keresetek jövő évi változásáról, ám az látszik, hogy a szakemberhiány fennmarad – mondta érdeklődésünkre a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke. Rolek Ferenc szerint lesznek olyan cégek, ahol újabb, két számjegyű emelések valósulhatnak meg, de vállalatonként egyedi szempontok szerint mérlegelnek. Az alelnök emlékeztetett: a következő hetekben meg kell állapodniuk a partnereknek a jövő évi minimálbérekéről. Bár az őszi adócsomag nem tartalmaz változásokat a járulékcsökkentésről és a béren kívüli juttatásokról, a tárgyalásokon várhatóan közelednek az álláspontok, az egyeztetések megállapodással zárulhatnak.

Mészáros Melinda, a Liga Szakszervezetek elnöke tapasztalatai alapján úgy véli, egyelőre kivárnak a munkaadók, egyrészt a juttatási rendszer átalakítása, másrészt a minimálbérek miatt.

Ugyanakkor több helyről érkezett már olyan jelzés, hogy átlagosan két számjegyű bérfejlesztésen gondolkoznak a cégek, ráadásul az idén többen rendkívüli keresetfelzárkóztatást is végrehajtottak.

Palkovics Imre, a Munkástanácsok elnöke lapunk megkeresésére arra emlékeztetett: mielőbb el kell kezdeni az egyeztetéseket az állami vállalatoknál, tehát a vasútnál, a postánál, a Volánoknál, valamint a vízi közműveknél, mivel az eddig sikeres, 2017-ben kötött, 2019-re átlagosan ötszázalékos béremelést tartalmazó megállapodást ki kell egészíteni, ugyanis a jövőre tervezett emelés mértéke a ma látható folyamatok alapján nem bizonyul elegendőnek.

KA: Reálértékben jövőre is megismétlődhet az idei 9-10

százalékos jövedelemnövekedés

Kossuth Rádió – Krónika 12:00 – 2018.10.31. 12:16:01
(00:01:01)

A gazdaság bővülésének és a cégek versenyképességének fenntartásához jól képzett szakemberekre és megfelelő bérekre van szükség, mondta Palkovics Imre

Mv: A gazdaság bővülésének és a cégek versenyképességének fenntartásához jól képzett szakemberekre és megfelelő bérekre van szükség, jelentette ki a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke a Kossuth Rádió reggeli műsorában. Palkovics Imre megjegyezte, a visegrádi országok közül Magyarországon a legalacsonyabb a minimálbér, ezért a magyar gazdaság egyik fontos feladata a bérfelzárkóztatás. A munkaerőhiányról a testület elnöke közölte, a legnagyobb lemaradás az állami közszolgáltató vállalkozásoknál van, ezért itt is rendezni kell a fizetéseket.

Palkovics Imre, elnök, Munkástanácsok Országos Szövetsége: Nem az általános versenyszférában kötött megállapodás részeként növekszik a bér, hanem itt a közszolgáltató szektorral kötött hároméves megállapodás, ami 30 százalék, és 2019-re ennek a 30 százaléknak egy 5 százalékos része maradt el. Ez kevés lesz ahhoz, hogy a munkaerőt be lehessen vonzani. A megtartáshoz elég volt, ezért egy kiegészítést szeretnénk elérni ennek a hároméves megállapodásnak, hogy a jövő évet egy átmeneti évné tekintve, ott is egy 15 százalékos növekedést szeretnénk.

Kossuth Rádió – Jó reggelt, Magyarország! – 2018.10.31.
06:43:48 (00:07:28)

2019-től újra kell kötni a minimálbér mértékére vonatkozó megállapodást, de maga a keret az megmarad, mondta Palkovics Imre

Mv: És ahogy a műsor elején már mondtam, Palkovics Imrével, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnökével arról

beszélgetünk, hogy 15 százalékos keresetnövekedést céloztak meg jövő évre a szakszervezetek. Erről tárgyalni kell, lesz is erre egy alkalom. Miről van szó? Jó reggelt kívánok!

Palkovics Imre, elnök, Munkástanácsok Országos Szövetsége: Jó reggelt kívánok! Ugye, itt van az ősz, és itt van a bértárgyalások időszaka. Bár az idén elég gyakran volt jelen a közvélemény előtt is hallható vitákban vagy egyeztetésekben a hazai bérkérdés. Több okból, egyrészt mert igen öröndetes, dinamikus növekszik a hazai bérek, kereseteknek a mértéke, most már idestova több éve, de az vitát képez, hogy milyen ütemben nőhet tovább a bér, a magyar gazdaság mit tesz lehetővé, mit tesz szükségessé a munkaerőpiac, azon belül is a munkaerőhiány kezelésének milyen alapvető eszköze lehet a bérek további növelése, és hát, nyilván, az emberek megélhetése, az emberek igényei is. A szakszervezeti tagság arról az oldalról közelít, hogy szeretnének ők is nap mint nap, évről évre ugye, jólétükön növelni, változtatni, nehézségeiket megoldani, és ehhez nyilvánvalóan a keresetek növelésére van szükség.

Mv: Világos, hiszen van itt egy munkaerőhiány is, meg nyilván, ahogy mondja, dinamikus bérnövekedés. Ugyanakkor van egy hosszú távú megállapodás, amely érvényes a kormány, a szakszervezetek és a munkáltatók között. Ezen belül van akkor mozgástér? Úgy gondolják? Mert hiszen lesz egy... a kormány állandó konzultációs fóruma is újra tárgyal ezekről a keresetekről. Erről van szó?

Palkovics Imre: Hát igen, a 2016-ban megkötött hosszú távú bérmegállapodás, illetve megállapodásnak volt egy eleme, a kétéves bérmegállapodás, ez a minimálbérekre, a garantált bérminimumra és a minimálbérre vonatkozott. Ezek az idén beteljesülnek, ezek a megállapodási elemek, és 2019-től újra kell kötni a minimálbér mértékére vonatkozó megállapodást, de maga a keret, az megmarad, aminek eleme az, hogy 2022-ig mintegy 40 százalékkal növekedjen a hazai reálkereseteknek a mértéke. Ezzel párhuzamosan van egy, a költség, a munkaadók,

befektetők költségeit béroldalról csökkentő tényező, ez a szociális hozzájárulási adónak a csökkentése, ami egy modell, egy mechanizmuson keresztül érvényesíthető, aminek a lényege az, hogy negyedévről negyedévre 6 százalékos reálkereset-növekedésnek kell végbemennie a gazdaságban ahhoz, hogy 2 százalékponttal csökkenhessen a szociális hozzájárulási adó, és így a 2022. év végére már ilyen 12 százalék körülire csökken a 27 százalékról indult szociális hozzájárulási adó, ami valóban egy komoly adócsökkenést jelent a munkaadók számára.

Mv: Most itt újra meg kell állapodni mind a három félnek? Tehát nem csak a munkáltatókkal, hanem a kormánnyal is?

Palkovics Imre: Igen, a minimálbér, az jogszabályba foglalt megállapodás, azt kötelező végrehajtani, tehát annak jogszabályi alap kell, de a jogszabály alapját nyilván valami... mielőtt a kormány ezt kormányrendeletben meghatározza, azelőtt egy megállapodás képezi alapját ennek a kormányhatározatnak. A három fél ebben a bizonyos makroszintű konzultációs fórumban, a kormány és a vállalkozási szektor állandó konzultációs fórumának nevezik, és a felek ugye, a munkaadók, a munkavállalók képviselői, a szakszervezetek, és nyilván az állam képviselője, a kormányzat.

Mv: Ki hogy áll ehhez hozzá? Mert olyan hírek vannak, hogy leginkább a munkáltatók egyelőre még...

Palkovics Imre: Hát, nyilvánvaló, a munkáltatók mindig is kizárólag a cégek rentábilis működésében érdekeltek, ennek az alapját a profittermelés képezi. A profit minél magasabb, annál jobb egy cég, és hát, nyilván a bérek, azok költséget jelentenek, de ezek nélkül a bérek nélkül semmilyen profit nem keletkezhet, hiszen nincs munkavállaló, hogyha nincsen megfelelő szintű bér. Ezért nyilvánvaló, hogy kompromisszumra kényszerülnek, de megpróbálnak minél alacsonyabb szinten megállapodni a profitjuk mértékének a növelése érdekében. És hát, ugye ebben a helyzetben segítségünkre van a kormánynak az

a politikája, gazdaságpolitikája, hogy ki kell már jönni abból az alacsony bér vezérelte gazdasági pályából, gazdasági ívből, amibe beragadhat Magyarország, Középkelet-Európával együtt. Ugye, ezzel a problémával küszködtünk az elmúlt évtizedekben, hogy nagyon alacsonyak voltak a keresetek és a gazdaságainknak szinte egyetlen versenyképességi mutatója az alacsony kereset és a jó szakemberek, a jól képzett szakemberek tömege jelentette. Ez elfogyott, mármint a jól képzett szakemberek tömege, az európai munkaerőpiac kinyílt, ugye, a csatlakozással, egy egységes munkaerőpiaca van az Európai Uniónak, és a munkavállalók is oda vándorolnak, ahol a megélhetésüket, illetve hát, a munkaerejük újratermeléséhez szükséges forrásokat elérik. Így Magyarország is szembenéz, mint a többi kelet-európai ország azzal a ténnyel, hogy ahhoz, hogy fenn tudja tartani a gazdaságának a növekedését, bővülését, a cégek folyamatos működőképességét, és egyre hatékonyabb működését, ehhez bizony jó szakemberekre, és a jó szakembereknek az egyik feltétele a jó bér, a magasan megfizetett, jól megfizetett munkabérek.

Mv: Úgy tűnik, hogy a kormány ebben egyébként partner lenne, mert ugye, elemzések szerint, meg nyilatkozatokból is az látszik, hogy a bérlemaradást, ugye, Szlovákiától Csehországtól, Lengyelországtól, ugye, itt a régióból ezt... tehát csökkenteni akarják a különbséget. Ugye, Szlovákiában januártól 520 euró, aztán a további V4-es országban is magasabb, mint nálunk.

Palkovics Imre: Így van, tehát Magyarország a V4-es országok közül a legalacsonyabb minimálbérrel rendelkezik. Bruttóban a lengyeleknél a legmagasabb a minimálbér, már ötszáz euró fölött van, nettóban pedig a szlovákoknál 400 valahány euróval, tehát ide nekünk jó lenne fölzárkóznunk. Ezen munkálkodik is a magyar gazdaság, de hát, a lemaradásainkat, különböző problémákat, amelyek visszavezethetők egészen a 2008-as válságig, arra adott, szocialista-liberális kormányok adott rossz válaszok, az Európai Uniónak a mindenáron való

megszorításokra való ösztönzése a gazdaságoknak, ez bizony visszavetette a bérszintjeinket.

Mv: Hol van a legnagyobb lemaradás? Ön említett itt bizonyos területeket a legutóbbi nyilatkozatában, ahol viszont elég jelentős, 13 százalékos, meg 20 százalékos keresetnövekedés is kellene.

Palkovics Imre: Hát, nyilvánvaló, az egész gazdaság szektorait, hogyha nézzük, szinte mindenhol munkaerőhiány van. A legnagyobb lemaradások nyilvánvaló, az alsó bérkategóriákban vannak, a minimálbér fölött, vagy az átlagkeresetek szintjén.

Mv: A vízügyi ágazatot említette, postai dolgozókat.

Palkovics Imre: Így van, ezek a közszolgáltató vállalkozások és az ottani munkaerőhiány miatt fogalmaztam a minap úgy, hogy ezekben a szektorokban a már megkötött... itt egy külön megállapodás történt, ez nem az általános versenyszférában kötött megállapodás részeként növekszik a bér, hanem itt a szektorral, közszolgáltató szektorral kötött hároméves megállapodás, ami 30 százalék, és 2019-re ennek a 30 százaléknak 4-5 százalékos része maradt el. Ez kevés lesz ahhoz, hogy a munkaerőt be lehessen vonzani. A megtartáshoz elég volt, ezért egy kiegészítést szeretnénk elérni ennek a hároméves megállapodásnak, a jövő évet egy átmeneti évné tekintve, ott is egy 15 százalékos növekedést szeretnénk.

Mv: Köszönöm szépen! Palkovics Imrét, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnökét hallották.

Palkovics Imre: Én köszönöm a lehetőséget!

Kossuth Rádió – Jó reggelt, Magyarország! – 2018.10.31.
06:17:36 (00:01:10)

Headline

Mv: 2018. október 31-én szerdán, a reformáció emléknapján és Farkas névnapján jó reggelt kívánok! Néhány kérdést, amelyre

választ keresünk a Jó reggelt, Magyarország! mai műsorában. 15%-os bérnövekedést akarnak a szakszervezetek a jövő évre. Ez a cél. A tárgyalás előtt Palkovics Imrével, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnökével beszélgetünk. Ezt a beszélgetést fél hét után néhány perccel hallják. Aztán hazánk első helyen áll a régióban a foglalkoztatottságot tekintve. Elemzés, háttér a Pénzügyminisztérium államtitkárával, Bodó Sándorral hét óra előtt tíz perccel. Japán és Kína új szövetséget köt az amerikai nyomással szemben. Mi lehet ennek a következménye a térségre és a világpolitikára? Negyed kilenc után pár perccel ennek járunk utána. Emlékkonferencia Tisza István halálának századik évfordulója alkalmából. Hermann Róbert történésszel rajzoljuk fel, ha csak néhány perc erejéig is az egykori miniszterelnök alakját fél kilenc után néhány perccel. A műsort ma Papp János szerkeszti.

Világgazdaság – 2018. 10. 30. (3. oldal)

Tizenöt százalékos keresetnövekedést akarnak a következő évre a szakszervezetek

FIZETÉS | A garantált bérminimum jövőre elérheti a bruttó kétszázezer forintot

VÖÖ GYÖRGY

Bár nincs hivatalos kormány-előterjesztés, egyes jól értesült szakszervezeti források mégis tudni vélik, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum is csaknem 12 százalékkal emelkedhet jövőre, azaz a legkisebb havi bér 154 500 forint, a garantált bérminimum pedig 202 ezer forint lehet 2019-ben. A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma hamarosan tárgyal a jövő évi keresetekről. A munkáltatók nem hajlanak ilyen mértékű növelésre. A kormány saját hatáskörben is hozhatna döntést a minimálbér és a garantált bérminimum összegéről, ám várhatóan megvárja a felek egyezségét.

Kézenfekvő ok a munkaerőhiány, illetve hogy ne nőjön a bérlemaradásunk Szlovákiától, Csehországtól, Lengyelországtól.

Szlovákiában januártól 520 euró, azaz 166 ezer forint lesz a minimálbér, de a további két V4-es országban is magasabb most, mint nálunk. Érdeemes figyelembe venni azt is, hogy idén január–augusztus között a nettó magyar keresetek 11,8 százalékkal nőttek.

Meleg János, a Vasutasok Szakszervezetének (VSZ) elnöke a Világgazdaságnak elmondta: 15 százalékos keresetnövekedést akarnak elérni 2019 januárjától, ebből 5 százalékot a hároméves bérmegállapodás rögzít. Nagy a munkaerőhiány váltókezelőből, tolatásvezetőből, forgalmi szolgálattevőből, jegykezelőből, de műszerészből, felsővezeték-szerelőből is, ezt lehetne enyhíteni a bérnövekedéssel. A VSZ el akarja érni azt is, hogy a cafeteriát érintő adóváltozások miatt a munkavállalók nettó értékben ne kapjanak kevesebbet, azaz a munkáltatónak kellene kipótolnia a hiányzó összeget. Az elnök jelezte: elküldték az erre vonatkozó javaslatot a vasúttársaság vezetőségének; a munkáltató nem zárkózott el ettől.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség (MSZSZ) elnöke, Kordás László lapunknak azt mondta: eredmény, hogy idén a minimálbér fedezi a létfenntartást. A cél azonban az, hogy elérje az úgynevezett társadalmi minimumot, azaz a szerény körülmények közötti megélhetés szintjét, például egy váratlan kiadást is legyen miből kifizetni. Az MSZSZ számításai szerint ehhez a minimálbérnek a jelenlegi nettó 92 ezer forint helyett 130 ezer forintnak kellene lennie. A szövetség 15 százalékos nominális bérnövekedést tart szükségesnek 2019-ben több ágazatban is, például a közlekedésben vagy a közszolgáltatásban, így a szemet szállításban is.

Palkovics Imre, a Munkástanácsok Országos Szövetségének az elnöke a Világgazdaságnak hangsúlyozta: a közüzemek esetében minimum két számjegyű bérnövekedésre van szükség, a vízügyi ágazatban, ahol sok a pályaelhagyó, legalább 13 százalékos keresetnövekedést tartanak szükségesnek, a postai dolgozók körében pedig nagy a leterheltség, sok a pluszmunka,

számottevő a fluktuáció, ott 20 százalékos keresetnövekedés kellene januártól. A kiskereskedelemben két év alatt mintegy 40 százalékos volt a bérnövekedés, de 2019-ben is két számjegyű emelést vél szükségesnek. Míg a munkáltatók azt hangoztatják: az összköltségre vetített termelékenység miatt egy számjegyű bérnövekedés reális, addig Palkovics felhívta a figyelmet arra, hogy a munkabérré vetített hozzáadott érték tekintetében egy magyar dolgozó kétszer annyit állít elő, mint egy német munkás.

Földiák András, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának elnöke lapunknak úgy fogalmazott: a minimálbér, a garantált bérminimum 30 százalékos emelése szükséges, ez a közalkalmazotti, illetve a köztisztviselői bértáblákat is úgy módosíthatja, hogy „talán megállíthatja a közszolgálati munkaerő lemorzsolódását”. Utalt arra, nemcsak orvosok, nővérek hiányoznak már, hanem szaktanárok az iskolákból vagy jegyzők a településekről.

KA: A szerelőtől a jegykezelőig nagy a munkaerőhiány a vasúton

Kossuth Rádió – Jó reggelt, Magyarország! – 2018.10.30.
06:33:44 (00:03:14)

Összeállítás: Az eddigi összeg dupláját, vagyis 45600 forintot kapnak novembertől azok a közfoglalkoztatottak, akik sikeresen elhelyezkednek a versenyszférában

Mv: Az eddigi összeg dupláját, vagyis 45 600 forintot kapnak novembertől azok a közfoglalkoztatottak, akik sikeresen elhelyezkednek a versenyszférában. A kormány azt reméli, hogy a pluszjuttatás még nagyobb motivációt, ösztönzést jelent arra, hogy az érintettek az elsődleges munkaerőpiacon tudjanak boldogulni. Matyasovszky Nóra összeállítása.

R: A kormány célja a teljes foglalkoztatottság elérése, és ezt kívánja segíteni a közfoglalkoztatottak elhelyezési juttatásának növelésével is. A cél elérése érdekében létrehozott program három pillérre építkezik. Ennek egyike a

közfoglalkoztatottak elhelyezkedése után járó plusztámogatás, mondta a Századvég vezető elemzője. Regős Gábor úgy véli, ez egy jelenős ösztönzőerő lehet az érintettek számára.

Regős Gábor, elemző, Századvég Gazdaságkutató: Ez a 45 600 forint, ez arról szól, hogyha egy közfoglalkoztatott elhelyezkedik az elsődleges munkaerőpiacon, akkor arra az időtartamra, amíg még közfoglalkoztatott lett volna, megkapja ezt a 45 600 forintot a versenypiaci munkabére mellé. Tehát ez egy ösztönző a közfoglalkoztatottak számára, hogy elhelyezkedjenek és keressenek munkát az elsődleges piacon. Ösztönzés persze az is, hogy magasabb bért fizetnek, tehát hogy a minimálbér azért jóval magasabb, mint a közfoglalkoztatotti bér. Ha megnézzük, hogy ez a 45 600 forint, ez költségvetési szempontból mit jelent, akkor azt látjuk, hogy a minimálbérnek, tehát a 138 ezer forintnak körülbelül ennyi az adóterhe. Tehát amit adóként, illetve járulékként a kormányzat beszedne a munkavállalótól, azt odaadja neki erre az időtartamra.

R: A legfrissebb adatok alapján augusztusban 123 ezer közfoglalkoztatott volt Magyarországon, két évvel ezelőtt ennek pont a duplája volt a számuk. Ugyan sokakat sikerült kivezetni a rendszerből, Regős Gábor szerint még mindig nagyon sok ösztönző intézkedésre van szükség, aminek csak egyik eleme a bértámogatás.

Regős Gábor: Emellett azért nyilván, ami kevésbé látványos, az egy ilyen apró munka lehet, hogy segíteni neki állást találni, elküldeni őket képzésre, adni egy szakmát a kezükbe, hogyha nincs szakmájuk.

R: Ahhoz, hogy valaki a közmunkaprogramból visszatérjen az elsődleges munkaerőpiacra, számos feltételnek kell megfelelni. Egyrészt rendelkezni kell az összetettebb munkavégzéshez szükséges képességekkel, készségekkel, de a személyes motiváció is elengedhetetlen. Ezt már a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke, Palkovics László mondja.

Palkovics Imre, elnök, Munkástanácsok Országos Szövetsége: Munkaerőpiaci jelenség, hogy hosszú távú munkanélküliségnek a hátrányai, azok halmozottan jelentkeznek egy idő után, azokat a készségeket, amivel újra munkába tud állni valaki, már elveszítik az emberek. De ezeken segítenek ezek a központi programok. Az elmúlt évben a közfoglalkoztatotti körből kikerültek közül három hónapon belül mintegy 15% talált elsődleges munkaerőpiaci foglalkoztatást, munkát. Ez az arány, szerintem most ennek a hazai gazdasági munkaerőpiaci, munkavállalás szempontjából pozitív helyzetnek köszönhető. Nyilvánvaló, hogyha nincs ekkora kereslet a munkaerő iránt, akkor kevesebben tudnak elhelyezkedni.

R: Varga Mihály pénzügyminiszter szerint a programnak köszönhetően országos szinten akár ötvenezeren is elhelyezkedhetnek az elsődleges munkaerőpiacon 2019 végéig.

Magyar Hírlap – 2018. 10. 27. (7. oldal)

Csillagfényes szombat

Szerencsés Károly

Október huszonhetedike, mint ma, akkor is szombatra esett. Magyarországon már öt napja lehullott az elnyomott emberek csuklójáról a félelem bilincse. S persze féltek, sokan féltek is. Mert lőttek. Felkelők kispuskákból, néhány golyószóróból, talán ha két ágyúból. S robbantak a Molotov-koktélok, lobbantak tüzek, nehéz szárnyakon az ég felé vette útját sok életre vágyó fiatal lélek, s már imádkoztak, sírtak anyák és testvérek, bárha visszatérhetnének.

Az idegen hadsereg tankjai, ágyúi és katonái most is válogatás nélkül tüzeltek mindenre, ami mozdult, s a Körúton, nem messze a Nemzeti Színháztól egy lány lehanyatlott a rácsos erkélyen, s szép fényes szőke haja zászlóként lobogott még órákig a hűvös októberi szellőben.

Azon a szombaton hatalmas füstfelhő lepte el a Ferencvárost,

égtek a raktárak, gyárok, s a halálos füst lomhán terjedt, beterítette a Józsefvárost is. A falakon jelszavak: „Függetlenség, szabadság, nem vagyunk mi fasiszták.” A rádióban zavarba ejtően ismételték: „Ne engedjétek a gyermekeiteket az utcára, az életüket fenyegeti veszély!” S olyasmit is, hogy az „ellenforradalmat” már leverték, s itt a perc, az utolsó, hogy a megtévesztett ifjúság letegye fegyverét.

Mert aztán már nincs visszaút, hiába a kétely, akinél fegyvert, löszert találnak, nincs irgalom. Átok és oltalom jegyben jártak, lány és fiú kezében a fegyver, a győzelemig, nem tovább.

Reggel megerősítették a kijárási tilalmat, de az emberek „kijártak”, kikandikáltak a kapualjakból. A felkelők fegyvert kerestek, asszonyok élelmet, szerelmesek egymás tekintetét, tolvajok prédát, bűnösök menekvést, bebörtönzöttek szabadulást.

Mindenki talált valamit, még a politikusok is: lépre csalást, rémült futást, gúzsba kötött megoldást, kibontakozást.

Valahogyan mindenki érezte a sok lappangó csapdát, a Corvin közben, a Széna téren, Debrecenben és Győrben. Az ujjak és a fegyver ravasza úgy forrt egybe, mint hurokban az állat félnék moccanása. Érzy, ha újra mozdul, a hurok szorulni fog. S mégis futni kell! Harcolni kell.

Pattanásig feszültek az idegek azon a szombaton. A kommunista párt szétesett. A hadsereg teljes bizonytalanságban.

Kire lösz? Kinek a parancsára? Az oroszok maguk is csapdában. Csapataik bent Budapesten.

Fogytán lehet a löszerük, élelmük, meg aztán ötödik napja egy tankban kuporogni Budapest-dzsungel közepén? S a bennszülöttek még lőnek is. Az anyjuk keservit!

Az országban mindenütt ledöntik a szovjet emlékműveket, leverik a vörös csillagokat, Rákosi-címereket.

Megostromolják a fegyverraktárakat, a börtönökből kiengedik a politikai foglyokat. Munkástanácsokat, forradalmi bizottságokat alakítanak.

Az üzemeket elfoglalták, sztrájkolnak.

Az első követelés: az oroszok menjenek haza. Aztán a többi. Hajaj!

Vidéken a nép az úr. Inkább, mint Budapesten. Bizony! Az ávósok felszívódtak, valahol meghúzzák magukat.

De van, ahol még folyik a harc a „fegyveres polgári lakóssággal”.

Budapesten a Rákóczi út 76. sz. ház tetején nagyobb számú fegyveres ellenálló rendezkedett be, miként számos hasonló épületben.

A Széna téri Gottwald Gyárban a felkelő fegyveres munkások elbarikádozták magukat. Így volt ez szerte a városban, a gyárakban. Jellemző volt, mint például a Soroksári úton, hogy a lakók napok óta az óvóhelyeken vészeltek át az ostromot, mert a ház tetejére települt felkelőket folyamatosan lőtték a szovjet csapatok.

Volt, ahol fegyveres harc nem volt, de lényegében az egész ország tűzharcban állt. A rossz lelkiismeret is dolgozott, ávósok vagy pártalkalmazottak lőtték főbe magukat.

Az oroszok budapesti bevonulása a saját elhatározásuk volt, de csalódnuk kellett. Nem számoltak ugyanis ilyen mértékű fegyveres ellenállással.

Lényegében csapdába kerültek.

A kommunista párt (Magyar Dolgozók Pártjaként élte akkori

végnapjait) egy része politikai megoldásban bízott (Nagy Imre, Kádár János), mások a brutális szovjet katonai fellépést sürgették (Földes László, Fehér Lajos). Voltak, akik fegyvert osztottak a munkásoknak, mondván, hogy jól ismerik a munkásosztályt, mert látták 1919-ben, mire képesek. „Nem kell félni fegyvert adni a munkások kezébe, ők tudni fogják, ki az ellenség...” – mondta Apró Antal. Mások már átmentek az oroszokhoz (Piros László, Gyurkó Lajos).

Utóbbi ezen a szombaton parancsot adott, hogy Tiszaújvárosnál a békés tömegbe lőjön a Magyar Néphadsereg vadászgépe. Az egyik pilóta géphibát jelentett, de a másik megtette.

Tizenheten haltak meg és száztízen sebesültek meg a háromszori „rárepülésben”.

Hogy a tábornok benzinkutasként végezte, a pilóta pedig „tisztázatlan körülmények közt” hunyt el? Ilyesmi minden maffiacsaládban megesik.

Vasárnap hajnalban Földes, Fehér, Czinege és mások kezdeményezésére magyar és szovjet csapatok támadást indítottak az ellenállás szíve, gócpontja, a Corvin köz ellen.

De addigra sok minden történt.

Nagy Imre (miniszterelnök) a támadást ellenezte. Lemondással fenyegetőzött.

Sőt politikai fordulatot határozott el, egyetértésben Mikojan és Szuszlov Budapesten tartózkodó szovjet vezetőkkel, Kádár Jánossal és más kétkulacsos elvtársakkal.

A támadás mégis megindult, de elakadt.

A szovjet hadsereg még nem volt felkészülve a döntő csapásra.

A légi erő bevetését – vagyis Budapest bombázását – Nagy Imre már határozottan megtiltotta. Az adott körülmények közepette az orosz főparancsnok, Malinyin hadseregtábornok engedett. Ő

már tudta, hogy megérkezett Szerov altábornagy, a KGB vezetője, s folyamatban van a mindent elsöprő támadás katonai feltételeinek megteremtése.

A kommunisták közül a politikai fordulatban talán Nagy Imre hitt egyedül. Egyedül is maradt. Talpnyalói, későbbi elárulói ott nyüzsögtek körülötte minden pillanatban.

Később a perében is szembesülhetett néhányukkal. Bizony nem rá vetett ez rossz fényt, hanem rájuk. S főként gyilkosára, Kádár Jánosra. De azon a szombat éjszakán és vasárnap délelőttön valami olyasmi történt, amivel egy nép megdobogtatta az igaz emberek szívét szerte a világon.

Ilyesmi csak szerelem és szabadság pillanatában lehetséges. Rakéták, bombák, fegyverek fenyegető árnyékában üzente a szabadságot.

A szabadságot, amely riasztó volt Moszkvában, de sajnos Washingtonban, Párizsban és Londonban is.

Hányszor riadtak már meg a mi szabadságunktól, küldetéses vágyainktól?

Nem az emberek, mindig a hatalmasok.

Hogy tud fájni nekik a mi szabadságunk máig is. De ezen a vasárnapon a The New York Times még azt írta: „Egy bátor nép új irányt adott a történelem menetének.” Hideg, barátságtalan idő volt október 28-án, de a magyar miniszterelnök tűzszünetet hirdetett. Amit eddig „ellenforradalomnak” hirdettek, azt nemzeti demokráciának mondta. Koalíciós kormányt alakított – volt kisgazdákkal is – és olyan szavakat használt, mint nemzet, függetlenség, szuverenitás és szocializmus (is). A kormányban sajnos a kommunista bűnszövetkezet legsötétebb alakjai is szerepeltek, mint Apró Antal, Münnich Ferenc, Kossa István. Ez kissé lelohasztotta a lelkesedést.

De az amnesztia, az ÁVH feloszlatása, az új Nemzetőrség, az

orosz csapatok kivonása! Kossuth-címer, március tizenötödike nemzeti ünnep, s még béremelés is... Hiszen győzött a forradalom.

Vajon hányan voltak boldogok ezen a csillagfényes éjszakán, hűvös vasárnapon. Hányan álmodtak arról, hogy szabadon, szépen, mindenféle „órszemek” nélkül élhetnek.

S hogy az ország is, a hazánk is végre kikerül a hőskorok állandó tornyaiból és vermeiből, a magaevészto véres zokogásból. Az új kormányra már aznap reagált az utca, volt aki örült, mások „Nagyimrov” – csak így hívták –, jó szándékát is kétségbe vonták. Az országba özönlöttek az újabb idegen csapatok.

S azon a hétfvégén, miként most is, nagyon elkélt a szelíd kérelem: adj Uram nyugalmat, vidámságot, szerelmet, gyermekben örökséget, s majd bölcsességet, csendességet, könnyú véget. Forradalmi üzenet ez, higgyék el, kivált a rengeteg forradalmat lejárató közhely és handabandázás hallatán, e mostani hűvös napokban

Beágyazott cikkek:

Az oroszoknak csalódnuk kellett. Nem számoltak ugyanis ekkora fegyveres ellen

Élet és Irodalom – 2018. 10. 26. (3,4. oldal)

A százéves forradalom

HAJDU TIBOR:

Az első világháborút lezáró forradalmak sorában 1918. október 31-én tört ki a magyar forradalom. Míg Rákóczi szabadságharca és 1848 forradalma teljes konszenzus alapján foglalja el helyét a közvéleményben, történettudományban és iskolai tananyagban (ami nem jelenti azt, hogy az elfogadott kép minden részletében pontos, de nem is ez a fontos), addig 1918 magyar októbere máig megosztó eleme a köztudatnak. Ami arra

mutat, hogy következményeinek megítélése még nem egységes és nem végleges, ideológiák, pártok és politika szintjén vitatott, noha története, előzményei részletesen feltártak, magyar és külföldi forrásai ismertek.

A tények és szavak terepe nem azonos. Míg a politika tudomásul vette a trianoni határokat, nem kíván rajtuk változtatni, sőt drótsövénnyel keríti be azokat, Trianon haszonélvezőivel jó viszonyt igyekszik fenntartani, addig a szavak világában, publicisztikában, történetírásban, még a szépirodalomban is fel-felmerül a kérdés: hogyan lehetett volna a vesztes háború után megvédeni a „Szent István-i” határokat, megakadályozni az ország feldarabolását. Anélkül, hogy itt vitatni kívánnám a különböző mai vagy későbbi megközelítéseket, térjünk vissza a tényekhez.

Az első út, amelyen a tények világába érhetünk, a komparatív megközelítés. Vagyis ne próbáljuk a magyar történelmet a magyar történelemből megmagyarázni, mert ez reménytelen. Magyarország nem külön világ vagy sziget, sorsunkba mindig beleszóltak a nagyhatalmak küzdelmei: török, tatár, Habsburg, a két világháború mind eltérítették a magyar történelmet addigi útjáról. Így volt ez szomszédaink esetében is. Ha tehát összevetjük 1918-as „őszirózsás” forradalmunk történetét a szomszédság forradalmainak vagy más alapvető változásainak történetével, megszabadulhatunk egy sor szubjektív elemtől, személyek, hazai események, pártharcok és háborús küzdelmek, a hadiszerencse változásai túlértékelésétől, és eljuthatunk egy közös nevezőhöz (ami persze nem teszi lényegtelenné a fenti különbözőségeket, csak valós súlyukra redukálja azokat). Leegyszerűsítve a tényeket mondhatnánk, hogy a forradalmak, amelyekre 1918 október-novemberében került sor a régióban, csaknem egy időpontban, a háborús vereség következményei. Vereségről mint a forradalmat kiváltó okról egyértelműen inkább csak Bulgáriában és Törökországban beszélhetünk, ahol a front összeomlott. Sőt a szomszédos keleti régióban, vagyis Oroszországban, a front még tovább állt, a háborút egy ideig

folytatták. Pontosabb tehát azt mondani – mivel az osztrák–magyar front például nem omlott össze a forradalom előtt, csapataink kisebb területtől eltekintve az ellenség földjén álltak –, hogy a forradalom a gazdaság és a társadalmi rend összeomlásának következménye volt. Az alkotórészeire szakadt Osztrák–Magyar Monarchiában a függetlenné vált Horvátországban, Magyarországon, Ausztriában már a fegyverletétel előtt győzött a forradalom, amelynek közös fő vonása, hogy ezek az országok függetlenné váltak egymástól és a Habsburg császárságtól.

A társadalmi rend és a gazdaság összeomlása együtt járt a hadsereg összeomlásával, lényegében nem előzte meg, nem választható el attól – nem úgy, mint Oroszországban. A Monarchia forradalma együtt járt Csehország és Galícia automatikus függetlenné válásával, bár a lengyel állam megalakulásához még némi idő, a szétszakított részek egyesülése kellett. A finnek és ukránok, a balti nemzetek forradalma az Oroszországtól való elszakadás processzusában ment végbe. Elmondhatjuk: e forradalmakat, mintegy detonátorként, az első világháború váltotta ki, kitörésük időpontját is meghatározta. Ez feleslegessé teszi azokat a nálunk oly régóta folyó vitákat, hogy lehetséges lett volna-e más időpont. A forradalom hívei (és a velük szimpatizáló történetírás) sokszor felvetették a kérdést, hogy a Monarchián és a szövetséges Németországon végigsöprő 1918. januári tömegsztrájk miatt nem ment át forradalomba. Nálunk balról bírálták a szociáldemokrata pártvezetést, amiért nem hívta 1918. januárban, majd júniusban forradalomra a sztrájkoló munkásokat. Konzervatív és katonai oldalról viszont felmerült a vád, hogy kik voltak az „árulók”, akik akár az ellenséggel összejátszva elősegítették a forradalom kitörését. Ismert a német militarizmus jelszava a „tördöfésről”, amely megakadályozta további pár százezer német katona „hősi halálát”. Meggondolva a forradalmak egyidejűségét és részbeni hasonlóságát, értelmetlennek kell látnunk ezeket a vádakokat és vitákat.

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy az egyes országok forradalmainak nem voltak egyedi sajátosságai. További menetüket azonban ezek csak részben befolyásolták. Mi határozta meg a forradalmak eltérő útját és jellegét? A marxista irodalom a forradalmak osztályjellegét és az orosz forradalom hatását hangsúlyozta, a győztes hatalmak történetírása a Nyugat magasabbrendűségét, a német militarizmus csődjét és ugyancsak az orosz forradalom hatását, míg a Csehszlovák Köztársaság első elnöke, T. G. Masaryk ismert könyvének a Nemzetek forradalma címet adta. Utóbbi figyelemre méltó, mert a forradalmi hangulatban a béke követelése mellett keveredtek a nemzeti és az osztálycélok. Azt lehetne mondani, hogy ahol sikerült kielégíteni a nemzeti követeléseket, mint Csehországban vagy Lengyelországban, ott az osztályharc, vagyis a szocialista munkásság hatalmi törekvése háttérbe szorult. Ahol viszont a nemzeti célok nem vagy csak részben valósultak meg, a kormány csalódást okozott, és megerősödött a szocialista munkásság, legalábbis néhány évre.

E tárgyban különösen érdekes összehasonlítani hazánk és az új, Habsburg-mentes Ausztria esetét, miután helyzetünkben sok hasonlóság volt. Azt mondhatjuk: minden másképp történt, a végeredmény mégis nagyjából ugyanaz volt. A pártok, politikusok, haderő szerepét tehát valós jelentőségére lehet csökkenteni. Bár az ausztriai németiségnek és állami bürokráciájának még több veszténivalója volt, mint a magyarságnak, hiszen nemcsak nagy területek elvesztése, de nagyhatalmi állásuk megszűnése is fenyegette őket, pár héttel előbb szánták el magukat a helyzetnek megfelelő cselekvésre. Az osztrák polgári pártok már október elején együttműködésre kérték a szocialista pártot, arra hivatkozva, hogy a cseh és lengyel szocialisták már csatlakoztak nemzeti pártjaik szövetségéhez. A császár pedig október 16-án nemzeti tanácsaik megalakítására szólította fel Ausztria nem német nemzetét, nyilván abban a reményben, hogy a nemzetiségek elszakadása nem lesz teljes, vagy legalább etnikai alapon meggy végbe.

A magyar kormány viszont nem volt hajlandó csatlakozni az október 16-i felhíváshoz, az ellenzéki pártok pedig úgy szerették volna megalakítani a Magyar Nemzeti Tanácsot, hogy ahhoz a szlovákok és románok is csatlakozzanak. Csak miután ez irányú próbálkozásuk kudarcot vallott, alakították meg a Magyar Nemzeti Pártot – a kormány és parlamenti ellenzéke nélkül csupán a Károlyipárt, az MSZDP és a kicsiny Polgári Radikális Párt. (A következő napokban csatlakoztak a feministák, a demokratikus sajtó és más demokratikus szervezetek és személyiségek – de csak magyarok.) Bár az osztrák pártok összefogtak, a bécsi forradalom a régi rend ellenállása nélkül győzött október 30-án, míg Budapesten nem ment ilyen simán az átmenet, de 31-én itt is megalakult a forradalmi kormány. Az osztrák köztársaságot november 12-én, a magyart november 16-án kiáltották ki. Az osztrákok gyorsabb reagálása, a pártok együttműködése stb. ellenére a végeredmény ugyanaz lett: az elszakadó nemzetiségek magyarok és németek millióit hajtották saját uralmuk alá. A legfőbb különbség, hogy az osztrákoknak sikerült megtartani 1919. február 19-én a demokratikus választásokat, míg a magyar Népköztársaság erről lemaradt, megelőzte ezt a Tanácsköztársaság kikiáltása. Az ausztriai kommunista párt főleg Bécsben és környékén rendelkezett némi erővel, az eseményekbe érdemben beavatkozni nem tudott.

Néhány évig érvényesült az osztrák Szocialista Párt magyar testvérpártjánál szerencsésebb politikája. Kétévi koalíciós kormányzás után azonban a szocialisták önként kiváltak a kormányból, így tisztán polgári, konzervatív többségű kormány alakult. A forradalmi események különbözősége mellett a dolgok lényegében azonos irányban fejlődtek. 1938-ban Ausztria beolvadt a náci Német Birodalomba, Magyarország, bár megőrizte formális függetlenségét, ugyanekkor Hitler bábállaává vált.

Míg nálunk és Ausztriában a nemzeti katasztrófa meggyöngítette az uralkodó osztályokat, és néhány évre a szocialista pártok, az osztályharc erejét növelte, Csehországban és

Lengyelországban a nemzeti forradalom sikere háttérbe szorította az osztályharcot, a függetlenségüket évszázadok után először elnyert balti államokban és Finnországban a nemzeti állam megteremtésének sikere, ha nem is harc nélkül, erőtlenné tette az addig egyáltalán nem gyenge szocialista pártokat. Érdeemes kiemelni Lengyelország esetét, mert azt az eddigi irodalom vitatható módon írja le. A lengyel elbeszélések szerint 1920 nyarán a lengyel hadsereg legyőzte a Vörös Hadsereget. A történet nem ilyen egyszerű. A lengyelek valóban nagy győzelmet arattak Varsó alatt, de azért a Vörös Hadsereg erősebb maradt. Lenin azonban azt remélte, hogy a varsói munkásság felkel és a vörösök oldalára áll, de miután semmi hasonló nem történt, belenyugodott, hogy a forradalmat nem lehet a szuronyok hegyén „exportálni”. * Térjünk vissza a magyar októberhez. A Nemzeti Tanács megalakulása után a koncepció nélküli Wekerle-kormány megpróbált ellenállni. Az október 28-i „lánchídi csata” során a Várba igyekvő tömegbe lőttek, majd megkísérelték karhatalommal elfoglalni az Astoriát, a Nemzeti Tanács székhelyét. A parancsnokok már nem parancsoltak a katonáknak: a fővárosban bujkáló több tízezer katonaszökevény erősebb volt, mint a karhatalom, s bár a Nemzeti Tanács nem foglalkozott velük, spontán vezetésük támadt: a forradalmi Katonatanács. Fiatal tisztak összefogásával jött létre, akik nemcsak a bujdosókat fogták össze, de a Budapesten állomásozó alakulatokkal is felvették a kapcsolatot, tisztjeik tudtával vagy háta mögött. A Katonatanács kéretlenül magára vállalta a Nemzeti Tanács védelmét, az Astoria halljában gépfegyvereket állítottak fel a bejárattal szemben.

Különböző szervezetek, hivatalok sorra jelentkeztek, hogy felesküdjenek a Nemzeti Tanácsra, végül a fővárosi rendőrség is. Miért nem cselekedett hát a Nemzeti Tanács, miért várta meg, hogy a király végre kinevezze az új miniszterelnököt, a népszerű 67-es ellenzéki Hadik János grófot? (És akkor majd nekem kell a Mihályt letartóztatni? – kérdezte kételkedve Hadik, mikor átvette a kinevezést a királyt képviselő József

főhercegtől.) Utólag egymást bírálták a tanács tagjai, miért vártak arra, hogy a király elismerje őket és Károlyit nevezze ki, miért nem cselekedtek. Ámbár erejük nőtt, helyzetük nem volt egyszerű. Ha kormányt alakítanak a nemzetiségek képviselői nélkül, azt azok elszakadásuk de facto elismerésének foghatják fel. Ha megszakítják a kapcsolatot a királlyal, aki a közös hadsereg főparancsnoka is, nem szólhatnak bele a magyar ezredek sorsába, a küszöbön álló fegyverszüneti tárgyalásokba. Nem vették észre, hogy a király bizonytalansága nem csak természetéből ered – tulajdonképpen mindinkább leírta Magyarországot. Nem tudhatták, hogy már az utolsó, az ellenséggel folytatott titkos tárgyaláson is csak a jövő osztrák–olasz határ foglalkoztatta, s nem Erdély vagy a Délvidék sorsa, ezért az olasz vezérkarral készítették elő a fegyverszüneti tárgyalásokat.

Ahogy igazi forradalomhoz illik, végül a nép vette kezébe sorsát, a fővárosi munkások és katonák. 29-én délelőtt fél tízkor a fővárosi és Pest környéki gyárakban félórára megállt a munka, gyűléseken tiltakoztak az előző napi vérengzés („láncchídi csata”) miatt. A gyűlések után a fegyvergyárak munkásai szétosztották maguk között a raktáron levő fegyvereket és muníciót – mintegy harmincezren jutottak így fegyverhez. Este a nép a pesti tereken gyűlésezett, vidéken is folytak a demonstrációk, a szegedi ifjúsághoz Juhász Gyula és Móra Ferenc beszélt. 30-án a déli ebédszünetben gyári gyűléseken választották meg a Munkástanács küldötteit, határozatot fogadtak el: „A munkásság készen áll a legelszántabb harcokra...” Késő este nagy tömeg gyülekezett az Astoria és a Károlyi-párt Gizella (ma Vörösmarty) téri helyisége előtt. Ott Károlyi fogadta a nép esküjét a magyar köztársaságra, a tömegben álló katonatisztek az égre emelték kardjukat. A katonák sapkarózsájáról levagdosták a király monogramját. Éjszaka a Katonatanács felszólítására forradalmárok foglalták el a Keleti pályaudvart, és kiszabadították a frontra induló menetszázadokat. A szakszervezetek a gyáraknak üzentek: hajnalban munkakezdés

helyett menjenek a Belvárosba, a Várba. A munkások követték a felszólítást, fegyveresen vonultak a Vár felé.

A Nemzeti Tanács ott kitartó tagjai az Astoriában várták be a reggelt. Károlyi palotájában ébren várakozott. „Ha reggel nyolcig nem jönnek értem és nem tartóztatnak le, akkor győztünk” – mondta feleségének. Nem kellett nyolcig várnia: 5 óra előtt József főherceg felhívta telefonon és közölte: a király elfogadta Hadik lemondását, Károlyit bízta meg kormányalakítással, ha kivilágosodott, jöjjön fel a Várba, hogy az ő, József kezébe letegye esküjét. A forradalom nagyobb vérontás nélkül győzött. * Ismertek a további események: Károlyi megalakította kormányát a Nemzeti Tanács pártjaiból. Az első magyar kormányt, amelyben grófok mellett egy munkásból lett szociáldemokrata politikus is helyet foglalt. A királynak tett esküjét másnap egy tömeggyűlés követelésére visszakererte – ezt IV. Károly és József főherceg is megértéssel vette tudomásul. A teret, hol a gyűlést tartották, ezért sokáig Köztársaság térnek nevezték, mára áldozatul esett napjaink átnevezési tébolyának. A Népköztársaságot azonban csak november 16-án kiáltották ki. Meg akarták várni az először általános, titkos, nőkre is kiterjedő szavazáson választott képviselőház decemberre tervezett összehívását, de a forradalom nem várhatott. A Népköztársaságot stílszerűen az Országház (ma Kossuth) téren tartott tömeggyűlésen szavazták meg a Nagy Nemzeti Tanács vidékről is összehívott küldöttei. A választások aztán az események rohanásában elmaradtak – ami a Károlyi-kormány egyik nagy hibája volt, legalizálhatta, megszilárdíthatta volna a Népköztársaságot.

A forradalmi kormány legsürgősebb feladata a fegyverszünet, a magyar katonák hazahozatala és leszerelése. Az egyhangú népakarat is ezt követelte. Csodálkoznak a kortársak, ha tudják, hogy egy évszázad múltán is ez lesz a Károlyi-kormány legvitatottabb ténykedése. Konszenzusra juthatunk-e végre e tárgyban is a kor megértésében? Elég-e ehhez száz év távlatára?

Egy évszázadon át a napi politika által befolyásolt illúziók

nehezítették a tisztánlátást a forradalom történetében, a jobb- és baloldal torzító szemüvegén keresztül. A baloldallal kezdem, mert azt viseltem magam is. Ezt a koncepciót klasszikus tömörséggel képviseli Adynak a forradalom napjaiban írott költeménye: „Baljóslatú, bús nép a magyar. / Forradalomban élt s ránk hozták / Gyógyítónak a Háborút, a Rémet / Sírjukban is megátkozott gazok.” (Üdvözlés a győzőnek) Szép, de nem igaz. E szerint a háború előtti években forradalmi hangulat lett volna – utalás 1912. május 23-ra. Azon a napon azonban nem forradalmat akart Budapest, csak a választójog kiterjesztését, s az a mozgalom sem dagadt országosra, azután pedig lelohadt. A hadüzenetet nem fogadta hasonló erejű megmozdulás, s egészen a háború harmadik évéig nem került sor tömeges tiltakozásra. Márpedig a radikális – marxista vagy népies – felfogás szerint egyenes vonalú volt a radikalizálódás 1905-től, s a háborús elnyomás évei után újra fellángolt 1918-ban, az orosz forradalom hatására. Ha ezt hozzákapcsoljuk az iskola, tévé, népszerű irodalom szintjén máig domináns „hazafias” vonalhoz, Dózsáig visszanyúló kuruc romantikával, a Rákóczi-felkelés hatósugarának felnagyításával, a forradalmi megmozdulások és a Kossuth-kultusz eltúlzásával, majd az 1918-as forradalom kiteljesedéseként létrejött és erőszakkal levert Tanácsköztársasággal, amely azonban folytatódott a szovjet megszállás idején létrehozott „proletárdiktatúrában” – megkapjuk a forradalmas magyar nép ideálképét, s csodálkozhatunk, hogyan tűrheti ugyanez a nép ilyen megadó türelemmel a mai rablólovagok csaknem évtizedes, fegyveres erővel alá sem támasztott uralmát. Valójában az 1918–19-es forradalom elsősorban a világháború ötödfél éves megpróbáltatásának heves, de rövid életű reakciója, ha megjelennek is benne a múlt forradalmi hagyományai – amint a hagyományok mindig is velünk élnek. A jobboldali, nacionalista nézőpont lekicsinyíti a forradalom objektív nehézségeit, a fél évszázados Ferenc József-i rendszertől örökölt bajait, s az elkerülhetetlen csapások súlyát a kormány, a vezetők alkalmatlanságával magyarázza. Ezen az oldalon a legfőbb

kifogás a Népköztársaság ellen: miért nem tudta megakadályozni az ország nagyobb részének megszállását a győztesek és pártfogoltjaik által, miért nem tudott ehhez erősebb hadsereget felállítani? Érzelmileg nagyon is érthető, a tények, realitások szintjén a kritika könnyen cáfolható, de van más szint is. Hogy ismét Adyt idézzem: „nincs előbb a mesénél/s mese ellen minden káros”. Így hát vita helyett csak a tényeket ismertetném.

Miért szerelték le a hadsereget? Magyar hadsereg nem volt, a honvédezredeket már a háború kezdetén betagolták a közös hadsereg hadrendjébe. A legjobb emberanyag, elsősorban a fiatal hivatásos tisztek nagy része már a háború első évében elpusztult. A megmaradt állomány kiéhezett, fizikailag vagy mentálisan sérült, csekély harcértékű volt. A magyar ezredek harcosainak mintegy fele nem magyar nemzetiségű. A magyarok többsége is családjához vágyott, nem kívánt tovább harcolni. Még a Horthy-hadseregnek is csak 1936 körül sikerült meghaladnia a Népköztársaság hadseregének létszámát. Ennél is nehezebb volt a megfelelő mennyiségű hadianyag előteremtése, míg az ellenfél bővelkedett munícióban.

Novemberben még csak a Pécs–Baja–Szabadka vonalat és Dél-Erdélyt szállták meg szerb, francia és román csapatok, a belgrádi katonai konvenció értelmében, amiben maga Kátolyi egyezett meg Franchet d'Espèreyjel, de csak november 13-án írta alá Linder, a fegyverszüneti ügyekkel megbízott tárca nélküli miniszter, miután elnyerte a Népkormány hozzájárulását. Egy ideig vitatták, helyes volt-e Károlyinak Belgrádba utaznia. A már nem létező Monarchia ugyanis november 3-án fegyverszünetet kötött a győztesekkel, s ott magyar terület megszállásáról nem volt szó. Ma már tudjuk, hogy a belgrádi út nem a magyar kormány elhatározása volt: mikor a hadsereg-főparancsnokság elutasította a kormány kérését, hogy részt vehessen a padovai tárgyaláson, azt közölte, ránk nem tartozik az olasz front, Dél-Magyarországról tárgyaljunk az antant expedíciós hadseregével Belgrádban.

Novemberben újabb területek megszállására nem került sor, cseh szabadcsapatok betörését a Felvidékre könnyűszerrel visszaverték. A nehezen haladó hadseregszervezéssel szemben (november végéig mintegy harmincezer katonát sikerült fegyverben tartani) viszonylag könnyen ment a nemzetőrség felállítása: létszáma hamarosan megközelítette a 90 ezer főt. A nemzetőröknek nem kellett távol kerülniük lakhelyüktől, családjuktól, a rend helyreállítását természetes feladatuknak tartották, és a hadviseltek nem látták nagyon veszélyesnek, míg az új hadseregben a katona sorsa a még bizonytalan helyzetben bizonytalan volt. Így december elejére a magyar falvakban konszolidálódott a vidék október végén spontán erővel feltörő forradalma. Addig persze sok atrocitásra került sor, többnyire a fegyverüket megőrző, hazatérő katonák vezetésével, akik nemegyszer véres bosszút álltak a hadiözvegyeket sanyargató jegyzőn, csendőrön. Budapesten a munkásság segítségével néhány nap alatt sikerült helyreállítani a közbiztonságot, addig voltak áldozatok: köztük a háborús miniszterelnök, Tisza István, akit katonák öltek meg a forradalom napján.

Vidéken a forradalom békés mederbe terelése nem ment könnyen. Ez a modern parasztháború, amely a Vágtól az Oltig vérbe borította az országot, spontán és szervezetlen volt, egy párt vagy országos erő sem támogatta, az egyes falvak népe ritkán fogott össze a szomszédsággal. Sorolhatnám az extrém eseteket. A bácskai Tizsakálmánfalva népe elfoglalta az állomáson veszteglő, petróleumot és benzint szállító vonatot, valaki cigarettára gyújtott, elhajított gyufája egy benzines hordóba esett: 60 halott, több száz sebesült. Ahány falu, annyi történet, csak helyzetük hasonlósága tesz lehetővé bizonyos fokú általánosítást. Az azonos célok: a nyomor csillapítása a nagy uradalmak és kis szatócsok, kocsmák és malmok kifosztása révén. A bosszúállás a nép sanyargatóival: jegyzőkkel, csendőrökkel szemben, ha visszaéltek a hadiasszonyok kiszolgáltatottságával, vagy ha csak a növekvő beszolgáltatási kötelezettségeket, férfiak és lovak sorozását hajtották végre.

A bosszúállás élén a hazatérő katonák jártak. A nem magyar, főleg a román, szlovák és délszláv falvakban az általános paraszti célokhoz a magyar közigazgatás elűzése járult. Egyes magyar vidékeken maguktól elmúltak a harag napjai, de sok faluban a nemzetőrséget kellett bevetni.

A jegyzők harmada menekült el falujából, román vidékeken a többségük. A rendcsinálás áldozatainak száma megközelítheti az ezret. Az első hetekben a Károlyi-kormány széles körű társadalmi támogatottságot élvezett. Azonban mire hozzáfoghatott volna a legnagyobb feladatok megoldásához: a választások kiírásához, a földreformtörvény elfogadásához, előtérbe nyomult a sürgetőbb probléma, a megoldhatatlan nemzetiségi kérdés s ezzel az országhatárok jövője. A honvédelem kérdésében két markáns álláspont állt szemben egymással. Mind többen bírálták a Károlyi-kormányt azzal, hogy szerintük nem tesz meg mindent a határok védelméért. Az elszakított területek magyarsága elvárta volna a kormánytól, hogy álljon ki mellettük, de katonának kevesen jelentkeztek. Mások – a szociáldemokraták, a pacifisták, azok, akik ötödfél év embertelen vérontása után örültek, hogy hazatérhettek családjukhoz – nem kívántak újra fegyvert fogni. A valós probléma mellett meg kell említeni két, inkább a képzelet világában megnyilvánuló ellentétet. (Nem mintha ezt a világot le akarnám becsülni.) Károlyit már a háború végén s talán a mai napig is sokan vádolták azzal, hogy antantpolitikát folytat, s talán titokban együttműködik az ellenséggel. Az összeomlás heteiben a vád reménységgé vált, s ezért azok is helyeselték Károlyi kormányának támogatását, akik vele ellentétes nézeteket vallottak. Károlyi azonban túlságosan lojális volt a hamis reményeket ébresztő királyhoz, aki viszont nem szánta el magát, hogy kihasználja Károlyi esetleges lehetőségét jobb tárgyalási pozícióra. Valós kapcsolat híján Károlyi és hívei főleg Wilson amerikai elnökben reménykedtek, aki meghirdette a nemzetek önrendelkezésének jelszavát. Félre is értették őt, de Wilson mindenesetre ellenezte a vae victis imperialista elvét, s még

a Párizs környéki békék realizálása előtt elhagyta Európát, a trianoni „békeszerződést” sem írta alá. Így Párizsban még inkább a „tigris” Clemenceau diktált.

Károlyi azt szeretne volna elérni, hogy a fontosabb városokat, vitatott területeket francia csapatok szállják meg. Ez elejét vette volna az éhes szomszédok önkényes nyomulásának, s a francia tábornokok egy része eleinte hajlott erre, de hamar a mellett döntöttek Párizsban, hogy nem vállalják magukra a döntőbíró szerepét. Csak a szerb és román hadsereg összeütközését meggátlandó foglaltak el egy köztes zónát, amelybe Arad, Szeged, Temesvár is beleesett. A fegyveres ellenállás reménytelen kísérletét Károlyi és hívei nem vállalták, s ezzel sokat veszítettek támogatottságukból. Kritikusai sem léptek a tettek mezejére, nem is tehették: a fő reménység, a székely hadosztály (majd később Horthy Szegeden francia gyámság alatt gyülekező tisztjeivel) talán elegendő tiszttel, de jóval kevesebb önkéntes legénységgel rendelkezett, s így komoly hadműveletre nem is vállalkozhatott. Itt érkezünk el a másik, képzelet és valóság határán mozgó ellentmondáshoz, ami különben nemcsak tárgyunk megvilágításának, de jóformán egész újabb kori történetírásunknak megoldatlan problémája. Werbőczi korában a nemesség alkotta a magyar nemzetet. A nép egyenjogúsításával kétértelmű helyzet állott elő. Magyar állam? Vagy a választásra jogosultak állama? Vagy azoké, akik elmennek szavazni? Magyar forradalom? Vagy azé a pár százezer emberé, aki valóban részt vesz benne? Magyar történelem? A milliók története? Vagy azoké, akik tevékenyen részt vesznek benne? Bizonyára százezrek voltak, akik fölött csak elviharzott a forradalom. Ha arra kell felelnünk – mely osztályok, strátumok hogyan fogadták a forradalmat, csak azokról beszélünk, akiknek volt is véleményük.

Legkönnyebb az irodalomhoz fordulni. A magyar írók, művészek legjobbjai – néhány megrögzött konzervatív kivételével – magukénak vallották a forradalmat, Babbitstól Bartókiig. De

milyen széles (vagy keskeny) réteghez hatott el a véleményük? „Igazi költők és vérbeli írók, komoly művészek a tudomány-rászületett művelői között mennyien vannak (mindnyájan úgyszólván), kiknek szívéből nőtt, lelkéből lelkendezett minden, ami itt történt a közelmúltban s remélhetően a közeljövőben történni fog” – írta halálos ágyán a forradalom napjaiban Kaffka Margit. Akár a mai unió kiáltványa lehetne a magyar írók és művészek – Ady, Babits, Bartók, Csók István, Fülep Lajos, Harsányi Zsolt, Kassák Lajos, Kodály Zoltán, Kosztolányi Dezső, Vámbéry Rusztem és társaik forradalmi szózata „a magyar intelligenciához”: „Magyarok! Régi óhajtásunk valóra vált. A magyarság mint nemzet szervezkedik. A Magyar Nemzeti Tanács kezébe vette a hatalmat... ma nincs olyan világ, magyarok, hogy merev különbségben élhessen nemzet nemzet mellett. Egymásra vagyunk utalva mindnyájan. Minél kisebb valamely nemzet, annál inkább. Földrajz, közlekedés, gazdasági érdek egyformán kiáltják, hogy kész veszedelem minden elzárkózás. Nemzetek születnek szemünk előtt, de a nemzet éppen úgy társas életre születik, mint az egyes ember. Magyarok! Szövetségbe kell tömörülnünk nemzettársainkkal! Ez a mi érdekünk és az övék is.” Ha mások is így gondolták volna... December elejére kiéleződtek a nemzeti ellentétek, s ezzel a magyar társadalom belső ellentétei is. Az ellenforradalom szervezkedett, egyelőre csendben. A Károlyi-kormány egysége is megbomlott a megoldhatatlan problémák súlya alatt. Véget értek a forradalom mézeshetei. A szervezett munkásság szociális vívmányokat követelt. A megszállt területekről megindult a menekültek, magyar középosztály, tanárok, vasutasok áradata, s ők hosszú időre új súlypontot képeztek a magyar bel- és külpolitikában. Élesedtek a kormányon belüli viták. Nyílt konfrontációra került sor a hadsereget erősíteni és fegyelmezni akaró Bartha Albert hadügyminiszter és a tisztii ellenforradalomra gyanakodó katonatanács között. A nemzeti egység „osztálybéke” reménye december elejére szertefoszlott. Új fejezet kezdődött a forradalom rövid történetében.

National Museum of Western Art, Tokio

XVI. kerületi újság – 2018. 10. 25. (1,10,11. oldal)

Így ünnepeltük október 23-át

A XVI. kerületi hagyományokhoz híven idén is a Kovács Attila Galériában emlékeztek meg először az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiről.

Kovács Péter polgármester köszöntője után lovag vitéz Palla László, a POFOSZ XVI. kerületi elnöke mondta el ünnepi beszédét, melyben megemlítette, hogy az 1956-os események élő tanúi egyre kevesebben vannak, de történelmünk e dicsőséges napjaira akkor is emlékezni kell, ha már ők nem lesznek köztünk. Szatmáry László önkormányzati képviselő, a POFOSZ elnökségi tagja azokat a történéseket ismertette, amelyek a háttérben zajlottak, amíg a tömeg az utcán harcolt a betolakodók és hazai csatlósaik ellen. A kiállított műveket Koltayné Zolder Klára, a Corvin Művészklub vezetője mutatta be, amelyek közül ezúttal Árva Gabriella Mansfeld Péterről készült, rendkívül finom technikával megrajzolt portréja került a fő helyre. A műsorban közreműködött Szentpétery Csabáné és Matus Mihály.

A Pálfitéren Rákosszentmihály és Árpádföld Polgári Köre rendezett megemlékezést a 929-es Szent Mihály cserkészcsapat közreműködésével.

A Szent-Györgyi Albert Általános Iskola két tanulója, Hirth Ádám és Szabó István szavalata után a Kovász Egyesület irodalmi csoportja adott ünnepi műsort. Ezt követően Szatmáry László önkormányzati képviselő a forradalom eseményeinek ismertetése után arról beszélt, mi történt 1956-ban Rákosszentmihályon. Elmondta, hogy egy magánlakásban az összegyűlt lelkes fiatalok megalakították a Keresztény Ifjúsági Szövetséget, amely a többpártrendszer bevezetése esetén párttá alakulva a politika szereplője lehetett volna. Egy katonatiszt segítségével fegyveres csoportok szervezésébe

is belekezdtek. A forradalom híres alakja, Spannberger György először a központi események színhelyén harcolt, majd onnan visszatérve jelentkezett a rákosszentmihályi ellenállóknál, ahol fegyveres csoport vezetését bízták rá.

Cselekedeteiért kivégezték. Ma a Kisfogház falán mártírtársával, Tóth Ilonával közös gránittábla őrzi emlékét. Az ünnepi műsor a koszorúk elhelyezésével ért véget.

Beágyazott cikkek:

A Déli Harangszó Baráti Kör a mátyásföldi Paulheim téren a hősi emlékműnél ünnepelte a forradalom évfordulóját dr. Onyestyák György, a Baráti Kör elnöke szervezésében.

A megemlékezés a koszorúk elhelyezésével kezdődött, majd az emlékezés virágaival feldíszített emlékmű előtt Gueth Ádám, kerületünk ifjú történésze beszélt 1956-ról. Az ősi magyar dallamokat Varga Laura szólaltatta meg.

A Pálfitéren Rákosszentmihály és Árpádföld Polgári Köre rendezett megemlékezést a 929-es Szent Mihály cserkészcsapat közreműködésével.

A Szent-Györgyi Albert Általános Iskola két tanulója, Hirth Ádám és Szabó István szavalata után a Kovász Egyesület irodalmi csoportja adott ünnepi műsort. Ezt követően Szatmáry László önkormányzati képviselő a forradalom eseményeinek ismertetése után arról beszélt, mi történt 1956-ban Rákosszentmihályon. Elmondta, hogy egy magánlakásban az összegyűlt lelkes fiatalok megalakították a Keresztény Ifjúsági Szövetséget, amely a többpártrendszer bevezetése esetén párttá alakulva a politika szereplője lehetett volna. Egy katonatiszt segítségével fegyveres csoportok szervezésébe is belekezdtek. A forradalom híres alakja, Spannberger György először a központi események színhelyén harcolt, majd onnan visszatérve jelentkezett a rákosszentmihályi ellenállóknál, ahol fegyveres csoport vezetését bízták rá.

Cselekedeteiért kivégezték. Ma a Kisfogház falán mártírtársával, Tóth Ilonával közös gránittábla őrzi emlékét. Az ünnepi műsor a koszorúk elhelyezésével ért véget.

Az Árpádföldi Polgárok Érdekközössége (ÁPÉK) Tóth Ilona szobra előtt tartotta meg ünnepségét.

A megemlékezést Balázs Péter, az ÁPÉK elnökségi tagja vezette. Közreműködtek az Arany János Általános Iskola diákjai, és a Kovász Egyesület irodalmi csoportja. A gyerekeket Heffner Andrea és Szatmári Gabriella készítette fel. Ünnepi beszédet Antalóczy Csaba, a körzet önkormányzati képviselője mondott.

Az esti központi ünnepségre az Erzsébetligetben, a Forradalom lánghja emlékműnél gyülekeztek a kerület lakói, hogy jelenlétükkel fejezzék ki tiszteletüket a forradalom és szabadságharc még élő résztvevői iránt, és kegyelettel emlékezzenek az ádáz harcok és a megtorlás áldozataira.

Az ünnepség megkezdése előtt még sor került egy szűk körű, az 1956-os eseményekkel kapcsolatos családi megemlékezésre is. A Babay család megkoszorúzta a Szurmay sétányon Törley Mária szobrászművész Babay Istvánt ábrázoló szobrát, aki 1956-ban a Nagybudapesti Központi Munkástanács titkára volt. Az alkotó rövid beszédében a hiteles magyar irodalom- és történelemtanítást szorgalmazta, és felhívta a figyelmet arra, hogy a történelmi emlékek továbbadása hazafias kötelesség.

„s áldott a haza, mit oly sok szív akar”

Az ünnepi beszédek elhangzása után a koszorúk elhelyezése következett. Az önkormányzat vezetői, politikai pártok és civil szervezetek képviselői helyezték el az emlékezés virágait az emlékmű talapzatán.

A 62 évvel ezelőtti forradalom élő szemtanúinak nevében lovag vitéz Palla László, a POFOSZ XVI. kerületi szervezetének elnöke, kerületünk díszpolgára idézte föl a napot, amikor egy kis nép megelégtelt az idegen hatalom támogatásával

fenntartott diktatúrát, és fegyvert fogott a szovjetek és hazai kiszolgálóik ellen. Személyes élményei alapján mondta el, hogy a történelmi napok átmenetileg euforikus örömet, majd annál szörnyűbb megtorlást eredményeztek, de az áldozat nem volt hiábavaló, mert a magyar forradalom máig ható változásokat indított el a világpolitikában.

Az ünnepi műsort a Körúti Színház művészei mutatták be Galambos Zoltán rendezésében, a Kiskörúti Színisuli növendékeinek közreműködésével. Az 1956, Te csillag – Bőröndök című mű a forradalom leverésének pillanatait idézte, a menni vagy maradni vívódását mutatta be, amely olykor komoly feszültségeket szított a családtagok, az egymáshoz bármilyen érzelmi szállal kötődő emberek között, és hosszú távra meghatározta a döntéshozók sorsát.

Kovács Péter ünnepi beszédét Tóth Ilonának, a forradalom áldozatának Ébresztő című versét hívta segítségül, hogy bemutassa, mi is volt az, amiért a magyarok fellázadtak. „Akkor méltó leszel majd őseidhez, / ne csüggedj árva nemzetem, magyar, / kardot a kézbe, Isten veled lesz, / s áldott a haza, mit oly sok szív akar.” A vers szerzője nem csak a régi hősi erényektől való elfordulást kéri számon kortársain, de egyúttal utat is mutat ahhoz, hogy a magyarság ismét győztes, büszke nép legyen.

Kelet-Magyarország – 2018. 10. 25. (4. oldal)

Életüket adták a szabadságért

Sokan úgy mennek el a mártírok dízsírhelye mellett, hogy nem is tudják, kik nyugszanak ott.

Nyíregyháza. Hol sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak? Nem, nem borulnak le, sőt, nem is tudják, hogy ki nyugszik a sírban. Szomorúan állapítottam meg már sokadszor a nyíregyházi temetőben, ahol az 1956-os forradalom két mártírja, Tomasovszki András és Szilágyi László nyugszanak, hogy az emberek úgy mennek el a sír mellett, mintha semmi közük nem

lenne hozzájuk: még október 23-án sem, amikor az 1956-os forradalomra és szabadságharcra emlékezünk.

Alapos munkát végzett az 1990 előtti politikai rendszer: sohasem ünnepelhettük ezt az ünnepet, és rendszerváltozás után is érzelmi kötődés nélkül történtek a megemlékezések. Én is csak azért tudok többet erről az ügyről, mert mint bíró vizsgáltam a koncepciós pereket és az 1956-os elítéléseket is. Az újratemetésükkor kimentem a temetőbe és az igazságszolgáltatás nevében bocsánatot kértem tőlük. Azóta is minden október 23-án így teszek, ha lehet, a családommal együtt.

Halálos ítélet A sírhelyen két szobor van, Szilágyi László és Tomasovszki András szobra: 34, illetve 35 évet éltek. A Debreceni Katonai Bíróság 1957. december 13-án kelt ítéletével bűnösnek mondta ki őket a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés kezdeményezésével elkövetett bűntettben. Ezért mindkettőjüket kötél által végrehajtandó halálra és teljes vagyonelkobzásra ítélte. Az ítéletet a Legfelsőbb Bíróság 1958. április 28-án helybenhagyta, így jogerőre emelkedett. A halálos ítéletet a nyíregyházi megyei börtön udvarán hajtották végre 1958. május 6-án 7 óra 16 és 18 perckor. Ártatlanul végezték ki őket Csak annyit kellene minden nyíregyházi polgárnak, tanulónak, gyermeknek tudni, hogy e két becsületes embert ártatlanul végezték ki, és azért hősök, mert életükkel fizettek azért, mert szabadságot és függetlenséget követeltek. Nem voltak szervezkedők, nem készültek az államrend megdöntésére, azt sem tudták hogy kellene: egyszerűen csak csatlakoztak a tüntetéshez. Elmentek a forradalom nyíregyházi helyszíneire, Szilágyi László a munkástanács elnökeként intézkedett, a tüntetés kezdetén Tomasovszki András a Béke házról levette a csillagot és helyébe kitűzte a nemzeti színű lobogót. Nem szervezkedtek, a budapesti hírek után Nyíregyházán is tüntettek, ledöntötte a tömeg a Malinovszkij-féle lovasszobrot, a szovjet katonai emlékművet, kiengedték a

börtönből a rabokat, elfoglalták a nyomdát.

Semmilyen erőszakos cselekményben nem vettek részt, senkit nem öltek meg, sőt megmentették a megyei pártbizottság első titkára, Varga Sándor és a megyei tanácselnök, Fekszti István életét azzal, hogy őrizetbe vették és a fogdában őriztették őket, megvédve őket az esetleges népharagtól. A hatalomra került Kádár-kormány viszont bosszút állt, és minden megyéből legalább két embert kivégeztetett, ezeket bebörtönözték, nehogy még egyszer eszébe jusson valakinek Magyarországon függetlenséget követelni.

Felvették a harcot Ez jutott eszembe október 23-án, amikor a sírjukhoz mentem mécsest gyújtani és virágot vinni: elmennek a sír mellett az emberek és nem is tudják, hogy a mostani szabadságuk, az 1989-es rendszerváltás ezeknek a hősöknek az áldozatával jöhetett létre. Hogy volt 1956, volt forradalom, felemelte a fejét a nép és szabadságot követelt és függetlenséget. És bár leverték a szabadságharcot, Magyarország megmutatta országnak, világnak, hogy a leghatalmasabb zsarnoki Szovjetunió tankjaival is fel merte venni a harcot.

Szilágyi László és Tomasoovszki András hősök voltak, mert egy eszméért vállalták részvételt a forradalomban, mártírok lettek, mert ártatlanul végeztette ki őket a politikai hatalom. Tisztelet és hála a hősöknek és mártíroknak!

KA: A mártírok emlékhelye a nyíregyházi temetőben

Beágyazott cikkek:

Feláldozták fiatal életüket

Sokat kellene tenni azért, hogy minden nyíregyházi tudja, ki nyugszik a dízsírhelyen, kire kell emlékezni hálával, kegyelettel. Azt kellene a gyermekek, felnőttek eszébe és szívébe vésni, hogy milyen nagyszerű emberek voltak '56 hősei, akik fiatal életüket áldozták az orosz tankokkal szemben, és

nem kívántak mást, csak azt, hogy legyen végre szabadság, hogy oroszok menjenek haza, és Magyarország legyen független! Minden szülőnek, tanárnak, óvónőnek tanítani kellene, hogy ki nyugszik a dízsírhelyen, hogy őket miért kell tisztelni és miért kell rájuk kegyelettel emlékezni. Ők Nyíregyháza hősei, az 1956-os forradalom áldozatai.

Magyar Hírlap – 2018. 10. 24. (1,2,3,4,7,8,13. oldal)

„Európa a nemzetek hazája”

Baranya Róbert, Szalai Laura, Dippold Pál, Jerzy Snopek, Tamáska Péter

Nem akarunk és nem fogunk lemondani hazánkról semmiféle birodalom vagy globális kormányzás kedvéért – szögezte le a Terror Házánál elmondott ünnepi beszédében Orbán Viktor miniszterelnök, aki szerint az ötvenhatos szabadságharcosok az örök magyar hősiesség képviselői voltak.

Válasszuk a függetlenséget és a nemzetek együttműködését a globális kormányzással és ellenőrzéssel szemben. Utasítsuk el a globalizmus ideológiáját, és támogassuk helyette a hazafiság kultúráját – mondta Orbán Viktor miniszterelnök az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapján tartott beszédében

Brüsszelből szándékosan nem védték meg a kontinenst a migránsok tömegeitől, nem a képesség hiányzott belőlük, hanem az akarat

Mi nem voltunk gyarmat, sem gyarmattartó, nem vettük el senkinek a hazáját, éppen ezért nem adjuk oda senkinek a miénket

Akik az unióból birodalmat akarnak gyúrni, mind bevándorlóspártiak

Az európaiaknak a jövőt kell választaniuk májusban, mi sem maradhatunk csöndben

A nemzetállam-ellenes vezetők esélynek és lehetőségnek tekintik a bevándorlást

A pesti srácok, akik semmit sem kaptak a hazájuktól, mindenüket odaadták érte

Honfitársaim a magyar testvérek forradalmi örömeit, majd drámáit saját örömeikként és drámáikként élték meg – írta lapunknak Jerzy Snopek, Lengyelország budapesti nagykövete

Sorompóba kell lépni a nemzetek Európájáért folytatott küzdelemben

Akik az Európai Unióból európai birodalmat akarnak gyúrni, kivétel nélkül mind bevándorláspártiak Orbán Viktor: Utasítsuk el a globalizmus ideológiáját és támogassuk a hazafiság kultúráját

– Hiszünk az erős családokban, ünnepeljük a hőseinket és szeretjük a hazánkat. Szinte minden forradalmunk és szabadságharcunk negatív eredménnyel zárult, de ebből valahogy végül pozitív végeredmény lett, megmaradás, haza és szabadság – mondta az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóján a Terror Háza Múzeumnál tízezres tömeg előtt elmondott ünnepi beszédében Orbán Viktor miniszterelnök. A kormányfő felidézte, 1955-ben, amikor a szovjetek kivonultak Ausztriából, mi már tíz éve éltünk szovjet megszállás alatt, a megfélemlítés, az önkény, a szovjet világ logikája szabta meg az életünk rendjét. Mindenki érezte, ha ez így megy tovább, a kommunista barbárság nyomása alatt szétesik és atomjaira bomlik az a keresztény magyar kultúra, amelyet ezer év alatt teremtettek az egymást követő nemzedékek – tette hozzá. Az ötvenhatos szabadságharcosok ésszerű döntést hoztak.

A szovjetek kivonultak Ausztriából, a magyar kommunisták egymást „bicskázták”, a szabad nyugati világ pedig buzdította minket és segítséget ígért. Egyik oldalon a biztos enyészeti reménytelensége, a másikon a többé vissza nem térő utolsó lehetőség állt – jellemezte az akkori helyzetet a

miniszterelnök. Meg kellett próbálni és meg is tették, úgy, ahogy azt csak mi magyarok tudjuk, halált megvető bátorsággal, teljes egységben és tiszta szívvel – tette hozzá. Úgy fogalmazott, bár mi magyarok tudunk a legjobban keseregni, a legszebben panaszkodni, közben itt állunk, ezeregyszáz évvel a honfoglalás és ezer évvel a keresztény magyar állam alapítása után, Európa egyik legrégebbi nemzeteként, túlélve megszállókat és megszállásokat – mutatott rá Orbán Viktor. Szerinte a magyarok megmaradásának okai között ott kell lennie az örök magyar hősiességnek, amelynek képviselői azok a pesti srácok, akik semmit nem kaptak a hazájuktól, de amikor megjelent az első fénysugár, hogy Orbán Viktor: Utasítsuk el a globalizmus ideológiáját és támogassuk a hazafiság kultúráját – Hiszünk az erős családokban, ünnepeljük a hőseinket és szeretjük a hazánkat Magyarország szabad lehet, tudták, mit kellett tenniük.

Amikor pedig a szovjet megszállás után visszaszereztük a szabadságunkat, azt gondoltunk, hazatértünk, újra elfoglalhatjuk helyünket Európában, a szabad nemzetek családjában – folytatta a miniszterelnök. Álmunkban sem képzeltük volna, hogy az európai népek és mi magyarok újra rég nem látott erőpróba elé kerülünk, hogy Európát nem külső katonai fenyegetés, orosz vagy amerikai törekvések, hanem saját maga sodorja veszélybe – tette hozzá. Nem gondoltuk volna azt sem, hogy mások akarják megmondani nekünk, kikkel éljünk együtt a saját hazánkban és hogy koholmányok alapján nekitámadnak hazánknak vagy Lengyelországnak. „Európa más, mint a többi kontinens, Európa a nemzetek hazája, és nem olvasztótéglény” – húzta alá a miniszterelnök.

Európát nem az öntudatos nemzetek, hanem a birodalomépítési vágyak vitték tévutakra, ez a kísértés újra és újra beveszi magát az európai hatalmasok lelkébe. Brüsszelben újra birodalmi indulókat játszanak, de ma nem fegyverekkel hódítanak. „Brüsszelből soha sem hódítottak, onnan csak gyarmatokat igazgattak.

Mi azonban nem voltunk sem gyarmat, sem gyarmattartó, nem vettük el senkinek a hazáját, éppen ezért nem fogjuk odaadni másnak sem a miénket” – jelentette ki.

Brüsszelt ma azok uralják, akik a szabad nemzetek szövetsége helyére európai birodalmat kívánnak, ők pedig kivétel nélkül mind bevándorláspártiak – szögezte le Orbán. Szándékosan nem védték meg Európát az illegális migránsok tömegeitől, pedig hozzánk hasonlóan erre ők is képesek lettek volna. Nem a képesség hiányzott, hanem az akarat – szögezte le Orbán. Ők a migrációt esélynek és lehetőségnek látják, hogy egy multikulturális, kevert népességű birodalommal váltsák fel a nemzetállamok Európai Unióját. „Nemzetállamok nélküli Európa, nemzeti gyökereitől elszakított elit, szövetség a multinacionális erőcsoportokkal, koalíció a pénzügyi spekulánsokkal.

Ez lenne Soros György paradicsoma” – fogalmazott Orbán Viktor.

Az európai parlamenti választások eldöntik, merre forduljon Európa szekere. „Az európai népeknek jövőt kell választaniuk és mi magyarok sem maradhatunk csöndben.

Sorompóba kell hát lépni, és elő kell hívni azokat, akik a nemzetek Európájában hisznek” – szögezte le. Arra szólított fel, hogy válasszuk a függetlenséget és a nemzetek együttműködését a globális kormányzással és ellenőrzéssel szemben. Utasítsuk el a globalizmus ideológiáját és támogassuk a hazafiság kultúráját – buzdított.

A kárpátaljai magyarok érdekeiért a világon sehol nem tiltakoztak, csak Magyarországon, ezt köszönjük – mondta beszédében Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora, aki szerint a kommunista, fasiszta hatalomgyakorlás eszközei napjainkban is kísértenek, különösen Ukrajnában.

Schmidt Mária, a Terror Háza főigazgatója pedig azt hangsúlyozta, a szabadságot és a nemzeti függetlenséget nem

adják ingyen és nem adják örökbérletbe. Minden nap meg kell küzdenünk érte.

Szabadság, önállóság, függetlenség

Boross Péter: Reménytelenek azok a vállalkozások, amelyek a magyarokat kozmopolita irányba akarják kényszeríteni

Az 1956-os forradalom egy vérig sértett nemzet dühkitörése volt – fogalmazott Boross Péter hétfőn a Műegyetemen. Gulyás Gergely szerint addig őrizhetjük meg magyarságunkat, amíg képesek vagyunk összefogni.

A hagyományoknak megfelelően a műegyetemi emlékmű megkoszorúzásával kezdődött el az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójára emlékező állami rendezvénysorozat.

Hétfőn délután Rétvári Bence a Nemzeti Örökség Intézetének ünnepségén – az MTI beszámolója szerint – úgy fogalmazott, az '56-os hősök egyszerre harcoltak az egyén szabadságáért és az ország függetlenségéért, „hittek abban, hogy a sztálini diktatúrából Magyarország lehet demokrácia”. A humántárca parlamenti államtitkára szerint ez üzenet azok számára is, akik a magyar szuverenitást, a függetlenséget külföldön csorbítani akarják.

Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke ugyancsak a Műegyetemenél, a Rákóczi Szövetség megemlékezésén azt mondta, hogy az 1956-os forradalom része annak a folyamatnak, amelynek eredménye a rendszerváltozás és az azt követő, harminc éve tartó békekorszak. A műegyetemi ünnepségen Boross Péter volt miniszterelnök arra hívta fel a figyelmet, hogy az 1956-os forradalom „egy vérig sértett nemzet dühkitörése volt”, és ezt a dühöt a letartóztatások, kisémmizések és a megszálló hatalomtól való függőség váltotta ki. „Van tűréshajlam egy nemzetben, de ha érzékenységét, nemzettudatát, önérzetét, magyarság mivoltát nap mint nap megsértik, akkor mindez robbanáshoz vezethet. Reménytelenek azok a vállalkozások, amelyek a magyarokat kozmopolita,

internacionalista irányba akarják kényszeríteni” – hangsúlyozta. A volt kormányfő szerint 1956 azt parancsolja, hogy a magyar szabadság, önállóság, függetlenség mindent megelőzően erkölcsi kötelességgé kell tömörüljön mindenki lelkében.

A rendezvény után az ünneplők a hagyományos fáklyás felvonulással indultak a Bem térre. Gulyás Gergely Bem József szobránál arról beszélt, történelmünk legnagyobb tanulsága, hogy addig maradhatunk szabadok, addig őrizhetjük meg magyarságunkat, amíg képesek vagyunk összefogni. A Miniszterelnökséget vezető miniszter kiemelte, minden magyarnak a világon tudnia kell, hogy számíthat az anyaországra, és „ezért kell ma minden erőnket latba vetni a kárpátaljai magyarság védelmében”.

Az 1956-os forradalmárok azért harcoltak, hogy szabadok legyünk és magunk határozhassunk saját sorsunkról – hangsúlyozta. Kiemelte, hogy az emlékezés felelősség, és amikor az előttünk járók áldozatai előtt fejet hajtunk, s a forradalom általuk kivívott győzelmére és a szabadságharc bukása után általuk megjárt pokolra emlékezünk, akkor egyben mércét is állítunk. „Erősödő és emelkedő nemzet lehetünk egy, az önazonosságtudat elvesztésétől fenyegetett kontinensen” – mutatott rá a miniszter, leszögezve: az intézményesített európai együttműködés akkor is elengedhetetlen fontosságú, ha ma az Európai Uniót alkotó tagállamokat, különösen a közép-európaiakat az unió közös intézményeinek jelentős része nem szolgálni, hanem foglyul ejteni akarja.

Nyomatékosította, Európa akkor is fontos számunkra, ha a „mai vezetői józan gondolkodás hiányában a kommunista, antiszemita Marx Károly szobrának lábaihoz térdelnek koszorúzni, feledve, hogy a huszadik századi európai történelemben hány millió áldozatot követelt a kommunizmus, antiszemitizmus és általánosságban Marx tanai”.

„Soha nem fogadjuk el, hogy mások döntsenek a jövőnkéről”

A magyar emberek 1956-ban azt mondták, elég volt a zsarnokságból, a diktatúrából és a megfélemlítésből – üzent a határon túli magyarságnak Szijjártó Péter

A magyarság összefogásának szükségességéről és a nemzeti önrendelkezés megőrzésének jelentőségéről is beszéltek kormányzati szereplők a nemzeti ünnep alkalmából a határon túli magyarság körében tartott rendezvényeken.

Orbán Balázs államtitkár hangsúlyozta, a huszonegyedik században is jelen vannak ugyanazok a hagyományos ideológiák, amelyek megkérdőjelezzik az általunk vallott értékrendet.

Hálásak vagyunk 1956 valamennyi hőseinek, mivel nagy szerepük van abban, hogy ma élvezhetjük a szabadságot – mondta a határon túli magyarságnak és a magyar külképviseleteknek küldött videóüzenetében a külgazdasági és külügyminiszter. Szijjártó Péter hangsúlyozta, a hálának abban is ki kell fejeződnie, hogy Magyarország most is ragaszkodik szuverenitásához, szabadságához. Kifejtette, 1956-ban a magyar emberek azt mondták, elég volt a zsarnokságból, a diktatúrából, a megfélemlítésből, és abból, hogy mások akartak dönteni a magyarok sorsáról, és mások akarták megmondani, miként éljenek a saját hazájukban. „A magyar nemzet a szabadságharcosok nemzete. Ezt 1956-ban is bebizonyítottuk, amikor a magyarok az iszonyú túlerővel is szembeálltak, és bár várták, de nem kapták meg a segítséget, mégis kitartottak céljaik mellett, mégis a végsőig harcoltak a magyar szabadságért” – hangsúlyozta, hozzátéve, a magyarok soha nem fogják elfogadni, hogy mások mondják meg, hogyan éljenek hazájukban. Mi magyarok soha nem fogjuk elfogadni, hogy mások döntsenek a mi jövőnkéről. Ezzel tartozunk 1956 hőseinek – mondta.

A torontói magyarok körében Orbán Balázs, a Miniszterelnökség parlamenti államtitkára ugyancsak arról beszélt, hogy hazánk mindig kiállt a szabadság ügye mellett, mert a sikerességhez szabadságra van szükség. A huszonegyedik században is jelen

vannak ugyanazok a hagyományos ideológiák és izmusok, amelyek megkérdőjelezzik az általunk vallott értékrendet, a hitet, a családot, a nemzetet, a munkát – tette hozzá.

Ha össze tudunk fogni, ismét meghatározó nemzete lehetünk a Kárpát-medencének – fogalmazott Grezsa István. A Kárpát-medencei fejlesztésekért felelős miniszteri biztos szintén Kanadában járt, az albertai Edmontonban és az ontariói Niagara Fallsban élő magyarokkal ünnepelt. Hangsúlyozta, azokban az évtizedekben, amikor Magyarországon nem lehetett 1956-ról beszélni, a kanadai magyarok ébren tartották 1956 szellemiségét.

Az MTI beszámolója szerint párhuzamot vont 1956 és a jelen között, leszögezve, akkoriban az orosz csizma, manapság a modoros beszéd és a brüsszeli elegáns öltöny és cipő fenyegeti a magyar szuverenitást.

Ellenzéki kiszorítási és fenyegetés

Egymással is csúnyán összevesztek a kifejezetten kevés embert vonzó közös kormányellenes megmozdulás szervezői

Szerény érdeklődés mellett tartották meg a különböző ellenzéki megmozdulásokat, a Bem téren tartott közös rendezvény szervezői pedig már előző nap összekaptak.

Már az esemény előestéjén komoly léket kapott a Közös ellenzéki tüntetés a szabadságért, a korrupció ellen! Címen meghirdetett össznépi ellenzéki fellépés, mivel az LMP delegáltját, Vágó Gábort korábbi párttársa, Hadházy Ákos rosszallása miatt a szervezők kihúzták a szónokok sorából. Pedig az esemény ötlete a Magyar Korrupcióellenes Szövetség Egyesülettől származott, célja pedig az volt, hogy a kellemeset összekössék a hasznossal, vagyis az egymillió aláírás összegyűjtésével az európai ügyészséghez történő csatlakozás érdekében. Ez ugyebár Hadházy akciója, aki az egyesület egyik alapítója – akárcsak Vágó.

Előbbi állítólag azzal érvelt utóbbi kizárása mellett, hogy nem akarják reklámozni az LMP-t. Közösségi oldalán Vágó beszámolt arról is, hogy az LMP-ből is kilépett Hadházy szerint Vágó megosztó személy, amit az is bizonyít, hogy Homonnay Gergely aktivista „DK-sokat szervez, hogy belém fojtsák a szót”. Azért kár új politikai szervezetet alapítani, hogy kicsinyes sunnyogó kiszorítósdit játszanak ugyanazon ellenzéki bázison – tette hozzá. Az LMP a budapesti Mansfeld Péter-emlékműnél tartotta megemlékezését.

A budapesti Bem téri közös rendezvény, akárcsak a többi ellenzéki megmozdulás, nem vonzott tömegeket.

Sőt, a legtöbb helyszínen néhány százan lézengtek. Felszólalt Hadházy, a párbeszédes Jávor Benedek, az MSZP-s Harangozó Tamás, a DK-s Ráczné Földi Judit, a momentumos Donáth Anna és mások mellett Márki-Zay Péter hódmezővásárhelyi polgármester, aki arról beszélt, bár 1956-ban Európa magára hagyta Magyarországot, ma ez nincs így, ezért Brüsszeltől várják a segítséget a kormánnyal szemben.

A párszáz fős hallgatóságnak közelgő forradalomról beszélő településvezető nekiment az ellenzéki összefogást ellenző pártoknak is, és bejelentette a „szabadság kis köreinek” tisztázatlan megszervezését.

Másnap

Álláspont

Tizenkét évvel ezelőtt, 2006. október 24-én egészen más hajnal virradt Magyarországra, mint ma. Véres volt az a napkelte. Az előző nap ugyanis a legújabb kori magyar demokráciában, a rendszerváltozás utáni korszak második évtizedének közepén gyilkos indulatokkal támadt ránk a hatalomba magát újra behazudó baloldal.

Gyurcsány Ferenc pribékjei addig nem látott agresszivitással verték szét, többek között, az Astoriánál, az Orbán Viktor

ünnepi beszédére összegyűlt több tízezres békés tömeget, amelyben feleségemmel és néhány barátommal együtt én is ott ácsorogtam a Múzeum körút és a Kossuth Lajos utca sarkán. Egy idősebb, 1956-os emigrációjából hazatért társam nagy, nemzeti színű zászlóba kapaszkodott. Nem lengette, ahhoz túl nehéz volt. A Deák tér felől lövések hangja hallatszott, az ünnepséget – ilyenkor helyes a szó – berekesztették, és arra kérték a résztvevőket, hogy békésen és egymásra vigyázva menjenek haza.

Nem volt mit tenni, ahhoz, hogy az időközben megnyitott Erzsébet hídra vezető Kossuth Lajos utcát elérjük, a lövések felé hagytuk tolni magunkat. Lassan kioldalaztunk, és a tömeg szerencsésebb részével együtt átsétálhattunk a hídon a Duna túlsó partjára. A tabáni parkban leülve láttuk, hogy a pesti belváros fölött nagy füst van, azt is, hogy helikopterek köröznak a városrész fölött, és hallottuk a fegyverropogást.

A zászlót tartó barátunkat igyekeztünk elérni, de a mobiljaink nem működtek. Két óra múlva derült ki, hogy letartóztatták.

Lévay Atilla, nem kell szégyellni leírni a nevét, a zászlós ember az Astoria sarkánál szakadt el tőlünk. Az apró termetű férfihatározott lépésekkel menetelt a Deák tér felé. Az onnan visszatódulókat utat nyitottak neki, ő pedig az egyre sűrűbb könnycsövegben akadálytalanul a rendőrsorfalhoz ért, az szétnyílt előtte, majd villámgyorsan összezárult. Innentől kétféle változata ismert az eseményeknek. A rendőrségi, amely szerint Lévay Atilla üveggel dobálta a rendfenntartó erőket, ezért kellett őrizetbe venni, a másik változat szerint a sorfal mögé beengedett ember kezéből kicsavarták a zászlót, a rendőrfurgon falának lökték és megverték. Ez egyébként a közelben zajló lovas rohamhoz, szemkilövésekhez, véres botozásokhoz mérve nem is volt olyan szörnyű. Néhány nap után a zászlós embert – zászlaja nélkül – kiengedték fogságából. Hosszú ideig tartó bírósági eljárás indult, garázdasággal és hatóság elleni erőszakkal vádolták. Tették ezt annak ellenére, hogy több, a környező házak emeletéről készült videófelvétel

is egyértelműen az áldozatot igazolta. Több évig tartott a bírósági hercehurca, míg végül bűncselekmény bizonyítottsága hiányában az eljárást megszüntették. Így történt ez az ünnep többi áldozatával is, a megvertekkel, a szemüket vesztettekkel, a megalázottakkal.

A nagy emberjogi aktivista szervezetek az idegeneket rendkívüli módon szerető, ám a honfitársaikat pökhendi göggel utáló NGO-k, amelyeket természetesen már akkor is George Soros pénzelt, hallgattak. Nem volt rikácsolás, mint mostanában, migráns-, sajtószabadság- és jogállamiság ügyben. Igaz, 2010 óta nemzeti ünnepeinken és szerencsére azokon kívül is nagyjából az országban rend és biztonság uralkodik. Időnként felbukkan ugyan a bukott miniszterelnök, Gyurcsány Ferenc, makog néhány mondatot, aztán visszakúszik összelopkodott mükömilliárdjai mögé.

Orbán Viktor pedig tegnap is több tízezer ember előtt mondhatta el ünnepi beszédét a Terror Háza előtt. Őszintén reméljük, hogy nemcsak az a rettenetes ház volt mögötte és mögöttünk, hanem az összes, gyilkos indulatokkal a saját népére támadó, szemkilövető figura is

Az átömlesztett vér örök hatalma

Mint tudjuk, a Magyar Október közvetlen előzménye a lengyelek poznaí szabadságmozgalma volt, amely „Poznaí Június” néven vált ismert történelmi tényé. Annak a hónapnak a végén, az emlékezetes és több tekintetben áttörést jelentő 1956-os esztendőben, százezer munkás ment ki Poznaí utcáira az életfeltételek javítását és a szabad választások kiírását követelve. A tüntetőket szétkergették, a tüntetést leverték, csaknem száz ember vesztette életét a felkelésben, sok százan megsebesültek. Több száz tüntetőt letartóztattak és megkínoztak. Cyrankiewicz miniszterelnök ekkor mondta ki a fenyegetés emlékezetes szavait, melyek szerint: „Ha bárki is kezét emel a néphatalomra, a néphatalom azt a kezét levágja.” A poznaí munkások áldozata nem volt hiábavaló. Siettette a

sztálinizmus bukását, és hozzájárult a lengyelországi reformfolyamatok beindulásához, miközben reményt adott a szovjet tábor többi országának és nemzetének. Lengyelországban a viszonylag demokratikus átalakulások októberben kezdtek körvonalazódni, akkor, amikor még a Poznańi Június hőseire börtönbüntetések szabtak ki. Ezzel egy időben vették vissza a párt soraiba Władysław Gomułkát, akinek „jobboldali és nacionalista eltévelyedett” nézeteiért a sztálini időszakban megtiltották a közéletben való részvételt. Hamarosan a Lengyel Egyesült Munkáspárt élére került, és október 19-én meggyőzte Hruscsovot arról, hogy Lengyelországban már nincs visszaút a sztálinizmushoz. Gyorsan eltávolította a pártból a sztálinista vezetőket és funkcionáriusokat.

Gomułka ekkortájt volt a legnépszerűbb.

Szinte az egész nemzet belé helyezte a jobb élet megvalósításába vetett minden reményét.

A lengyelországi változások híre, természetesen, eljutott a határokon túlra is. Az Egyesült Államok elnöke, Eisenhower október 19-én nyilatkozatban közölte, hogy „A lengyel nemzet minden barátja nagy szimpátiával követi a lengyelekre olyannyira jellemző, szabadság és függetlenség utáni vágy megnyilvánulásait (...) Szívünk Európa leláncolt nemzeteiért dobog.” Jóllehet, ezzel egy időben jelentette be Dulles államtitkár, hogy a Szovjetunió esetleges fegyveres beavatkozása esetén az Amerikai Egyesült Államok semmi szín alatt nem nyújt segítséget Lengyelországnak.

Magyarországon nagy figyelemmel követték a Lengyelországban végbemenő eseményeket.

Rajk László újratemetése után egyre gyakrabban és hangosabban ismételték, hogy „a lengyel utat” kell követni.

Effajta jelszavakat kiáltoztak a budapesti fiatalok tömegei is, akik október 23-án a Lengyelországgal való szolidaritásuk kifejezéséeként tömeggyűlést szerveztek. Egy nappal korábban,

mint 1848 márciusának idusán az ifj úság, pontokba szedték posztulátumaikat.

Ezúttal tizenhat volt belőlük. Az első pontban az orosz hadsereg Magyarországról történő kivonását követelték, a tizenötödik pontban pedig „a lengyel nemzettel való szolidaritásukat” fejezték ki.

Ugyancsak ezen a napon Eisenhower elnök elismerését kifejezve nyilatkozott a lengyelekről. „A szabadságszeretet hosszabb életű, mint a zsarnokok hatalma” – vonta le a következtetést beszéde végén.

De hirtelen a világ tekintete Magyarországra terelődött, ahol napról napra érlelődött, majd kiteljesedett a forradalom. Mindenütt nőtt a hős magyar nemzet iránti csodálat és elismerés. Magyarország a szabadság nevében egy pillanatra sem ingott meg, szembeszegült a hatalmas birodalommal. Nem hátrált meg a kínszenvedés és véráldozat előtt sem. Már-már úgy tűnt, hogy teljes győzelmet arat. Végül azonban – a nyugati nagyhatalmak hallgatólagos beleegyezésével letörték a forradalmat. De az akkor Magyarországon elvetett mag évek múltával szárba szökött Csehszlovákiában, majd Lengyelországban, végül pedig az egész szovjet táborban.

A szabadság fája, amely az 1956 őszén a véres magyar földre ültetett magból nőtt ki, 1989 őszén meghozta első gyümölcsét.

Október korszakalkotó, rendkívüli volta egész Európa, sőt az egész világ számára nyilvánvalóvá lett. Számtalan, a világ különböző pontjain, sokféle nyelven írott vers, napló, visszaemlékezés tanúskodik erről.

Azonban sehol a világon nem maradt annyi hazai tollból eredő írásos nyoma a Magyar Októbernek, mint Lengyelországban.

Valamennyi nagy lengyel író, költő, még az emigrációban élők is, mint például a későbbi Nobel-díjas Czesław Miłosz is, hallatták hangjukat az 1956-os Magyar Forradalomról.

A lengyelek többsége nagy traumaként élte meg a Magyar Forradalom leverését. A magyar testvérek forradalmi örömeit, majd drámáit saját örömeikként és drámáikként élték meg. Amikor elkezdett vérezni a forradalom, a lengyelek nem sajnálták saját vérüket adni a magyar forradalomért. 800 liter vért, 415 liter vérplazmát, 16 és fél tonna szintetikus vért és szérumot, nyolc tonna gyógyszert és sebkötöző anyagot, több ezer kiló élelmiszert küldtek a lengyelek magyar testvéreiknek. És vegyük figyelembe, hogy mindez spontán módon történt, szívből jövő adományként attól a nemzettől, amelyik maga is nagy nyomorúságban, szegénységben élt. De mint azt a régi közmondás mondja: „Bajban ismerzik meg az igaz barát.” Sok lengyel orvos, ápolónő jelentkezett akkoriban önkéntesnek Magyarországra, hogy segítséget nyújtson a forradalom áldozatainak. Általában nem kaptak engedélyt a kiutazásra a lengyel felügyeleti szervektől, amelyek meglehetősen gyorsan eltávolodtak az októberi eszméktől. Mint ahogyan a lengyel véradóállomások reggeltől estig nyitva tartottak és intenzíven dolgoztak, ugyanúgy a lengyel pályaudvarokon is szolgálatkész tömegek jelentkeztek magyar gyerekek befogadására, üdültetésére. Még építőanyagot is küldtek Lengyelországból, hogy támogassák a lerombolt házak újjáépítését. A kutatók megállapították, hogy egyetlenegy ország sem volt, beleértve az Egyesült Államokat is, amelyik annyi segítséget nyújtott volna a magyaroknak, mint Lengyelország.

Két évvel ezelőtt, Andrzej Duda lengyel köztársasági elnök azt nyilatkozta Budapesten, hogy a lengyelek és magyarok valójában vérrokon nemzetek, mert sok magyar ereiben folyik lengyel vér. Ez a motívum először a kiváló 20. századi lengyel költő: Julian Przyboś versében jelenik meg, mely így kezdődik: Vért adunk a sebesült magyaroknak, átömlesztjük egyik népből a másikba, a vörös szín zászlóról zászlóra folyik, a vér hatalmát ömlesztjük át. (Zsille Gábor fordítása)

Budapest barikádjai

1956 nyarára az egész magyar társadalom a forrongás

állapotában volt. S amikor a dráma október 23-án kitört, a párt vezetői nem láttak tovább az Akadémia utcai pártház jól párnázott ajtóinál, s még a saját, kétszázezer fős hadseregükben sem bíztak. Az orosz csapatok behívása a fővárosba valószínűleg még akkor történhetett, amikor az első lövések eldördültek a Rádióinál. Az írószövetség reformerei pedig inkább gondoltak a pártkádereket Kucsera, az új Tartuffe alakjában kifigurázó Háy Gyula újabb színdarabjának premierjére, mint forradalomra, és Nagy Imre teljesen félreértette a helyzetet, amikor a parlament előtt a „kinyilatkoztatásra” váró tömeget elvtársaknak szólította, s ehelyett csak az „új szakasz” politikájának folytatását ígérte. Gerő Ernő, a párt főtitkára és a többi sztálinista azt hitte, hogy a szovjet katonai erő demonstrálásával elkerülhetik a bukást. (Történelmi pornográfia: orosz páncélosok segítségével lázadtak fel a XX. kongresszus határozatai és Hruscsov, a szovjet párt reformista főtitkára ellen. A bűnbak kiválasztása is megtörtént az általuk 1955-ben megbuktatott Nagy Imre előtérbe tolásával.) A forradalmat azonban nem apró véletlenek, intrikák, látszólagos események, hanem a tömegek öntudata alatt működő hatalmas, mondhatni kozmikusnak nevezhető erők determinálták.

A magyar pártvezetés egy lépést sem tett, hogy a lengyel minta alapján kompromisszumot kössön Moszkvával, SS-eit, az ávósokat viszont ráengedte a tüntetőkre. Csakhogy Magyarország státusa lényegesen különbözött a többi vazallus státusától. Egyiket sem érte annyi megalázás, mint Magyarországot 1945 után, s egyiknek a vezetői sem voltak annyira idegenek a néptől, mint Rákosi, Gerő és társai. Az ávósok ontotta vér és az orosz tankok láttán kitört Európa utolsó nagy barikádfelkelése. (A torlaszokat főképp a Józsefváros és a Franzstadt házcsontvázai adták.) A forradalom fő ereje az ipari munkásság és a többnyire népi származású, elsőgenerációs értelmiség volt. (A nyugati liberálisok és kommunisták egy része azonban sok mindent mégis az ország úgymond reakciós múltjából vezetett le, akár csak a Magyarországgal szemben pillanatok alatt

felálló kommunista kisantant.) A parlament előtti vérengzés, a „véres csütörtök” után Gerő Ernőt a Pestre érkező szovjet vezetők leváltották, de a béke ára magasra szökött. A vérengzés dühöt és bosszúvágyat szült: 27-én érték el a harcok a csúcspontjukat. Mikojanék beleegyeztek a szovjet csapatok kivonásába (50 tankot vesztek), és Nagy Imre feltételeit is elfogadták, így a forradalmat nemzeti felkelésnek minősítették, és szavatolták a résztvevők büntetlenségét, a pártalapítás, a sajtó és a gyülekezés szabadságát.

Igen nehéz megmondani, hogy a forradalom az október 28-ai, a kormány által elismert győzelmét követően milyen irányt vett volna, ha hagyják kiforrni. A felkelés előre haladtával ugyanis sorra születtek meg a munkástanácsok, amelyek a szocialista, azaz a társadalmi tulajdon feletti rendelkezési jogot kivették a pártállami bürokrácia, a gyilasi „új osztály” kezéből. A társadalmi tulajdon forradalmi átalakításával – például a munkástanácsok nevezik ki a gyárigazgatót – legalább annyira megszűnt az „új osztály” létezésének anyagi alapja, mint az 1945-ös bizföldosztás során a nagybirtokosságé.

Maguk a felkelők pedig nem akartak betagozódni a néphadsereg romjain létrejött nemzetőrségbe, s egyik vezetőjük, a már a Horthy-féle kiugrási kísérletben is feltűnt egykori kommunista Dudás József az oroszokkal egyezkedő Nagy Imrét a visszarendeződés emberének nevezte.

Nem ismerjük el a jelenlegi kormányt – szólt két nagy beszédben is az utca népéhez, s amikor 30-án az egy nappal előtte a Városháza dísztermében ötszáz küldött által választott nemzeti bizottmány elnökeként Nagy Imrével tárgyalt, figyelmeztette, hogy az oroszokban nem lehet megbízni, és követelte, hogy ne csak az 1945 utáni koalíció pártjai, de a felkelők is adhassanak kormánytagokat. A forradalom kész ledönteni a régi kereteket, kiforgatni a sarkukból a régieket – ez volt a felkelők és a munkástanácsok üzenete. A „kádári ellenforradalom” perverz formátumát talán a

legjobban mutatja, hogy Kádárék Dudást többek közt a törvényes, zárójelben: a Nagy Imre-kormány elleni lázadás vádjával az elsők közt végeztetik ki. Visszarendeződés koalíciós fügefalevéllel vagy egy olyan kísérlet tanúja lesz a világ, amely az államszocializmus és a kapitalista jóléti állam közt mégis megpróbálkozik a harmadik úttal? – ez volt a kérdés Politika Isten rabságában vergődő értelmiségünk számára.

A népmesei fordulatnak a második szovjet invázió vetett véget.

November 4-én a még megmaradt magyar hadsereg tétlensége dacára a szovjet páncélosok lőttek minden épületre, amelyből valaki kidugta a fejét, legázolták a kenyérért sorban állókat, gyerekeket és asszonyokat, és géppuskatüzet nyitottak még a magányosan menekülő szabadságharcosokra is. A felkelők, pontosabban a szabadságharcosok, akiknek nem tetszett a visszarendeződés előszele október utolsó napjaiban, most majd egy hétig ellenálltak a túlerőnek, „kezdhették előlről mindannyian újra a harcot, mintha október napjai nyomtalanul sodródtak volna tova, s a forradalom összes vívmánya kártyavárként omlana össze. Létezhet ennél pusztítóbb vészhelyzet? Nemcsak a halállal, de egy förtelmesen új, veszélyes démonnal: a hiábavalóság kínjával is meg kellett küzdeni” – olvashatjuk Benedikty Tamás Szuvenir című regényében, amely a Corvin közti barikádok srácainak állít emléket. Budapest pedig újra átélte a '44–45-ös ostromot.

Lyukas zászló a Nemzeti Múzeumban

Az 1956-os relikvia a nemzet kitépett szívét jelképezi

– A tárlat november 4-ig látogatható A zászló útja – '56 emlékére címmel nyílt időszak kiállítás a Nemzeti Múzeumban, ahol november 4-ig látható az a nagyméretű, közepén lyukas magyar zászló, amely az 1956-os októberi forradalomban a Széna téri harcok helyszínén lobogott.

Három hajdani felkelő által a Nemzeti Múzeumnak ajándékozott,

ezzel közkinccsé váló relikviával és annak történetével ismerkedhetnek meg a látogatók a tárlaton – emelte ki Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár annak a kiállításnak a megnyitóján, amely hétfőtől látogatható a Magyar Nemzeti Múzeumban. „Az 1956-os forradalomról és szabadságharcról való megemlékezés még mindig az építkezés stádiumában van” – tette hozzá az államtitkár, aki szerint az emlékhelyek létrehozása mellett a közös befogadás számára elérhetővé váló rekvizitumokkal, relikviákkal mind közelebb kell hoznunk a jelenünkhöz a forradalmat leverők által sokáig eltitkolni, meghamisítani igyekezett eseményeket.

Az MTI tudósítása szerint felidézte, hogy a zászlót a Széna téri felkelők legendás parancsnoka, Szabó bácsi vitte magával a térre.

A forradalom vérbefojtásakor Kellner Lajos Széna téri forradalmár a derekára csavarva menekítette ki az országból a lobogót, hogy az emigráció éveiben újra felbukkanjon olyan helyeken, ahol Kádár János és képviselői megjelentek.

A rendszerváltás után a zászló hazakerült, hogy az itthoni megemlékezések egyik állandó főszereplője legyen, majd Kellner Lajos végakarata szerint a Nemzeti Múzeumba került.

Minden forradalomnak megvannak a maga jelképei: ilyen volt 1848-ban a huszárcsákó vagy a Kossuth-címer, 1956-ban pedig a közepén lyukas magyar zászló, amely kiemelkedik a jelképek közül – fejtette ki Varga Benedek, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója.

A zászló közepéből kivágott Rákosi-címer helyén a lyuk „a nemzet kitépett szívét” jelképezte, a kommunista uralom alatti megaláztatásra, meghurcoltatásra emlékeztette az embereket – fűzte hozzá.

A Széna téri lobogót három megőrzője, Schrötter Tibor, Sándorffy Ottó és Zilahy Miklós adományozta a múzeumnak. A zászló november 4-ig lesz kiállítva, majd a múzeum

gyűjteményébe kerül, és később időszakos kiállításokon lesz újra megtekinthető.

KA: Nemzetállamok nélküli Európa, nemzeti gyökereitől elszakított elit, szövetség a multinacionális erőcsoportokkal, koalíció a pénzügyi spekulánsokkal, ez lenne Soros György paradicsoma – figyelmeztette tízezres hallgatóságát a kormányfő

KA: Európa a nemzetek hazája – hangsúlyozta a miniszterelnök a Terror Házánál megjelent tízezres tömeg előtt

KA: Ismét több ezren vettek részt a hagyományos fáklyás felvonuláson

KA: Szijjártó Péter: Tartozunk '56 hősein...

Dunántúli Napló – 2018. 10. 24. (1,2. oldal)

Meghatódva hallgatták a beszédeket az ünneplők

„Joggal lehetünk büszkék 56-ra, de nem szabad megisméltódnie”

Bátonyi Donát

A megye majd minden településén megemlékeztek az 1956-os forradalom kitörésének évfordulójáról. Pécssett a Színháztéren, ezt követően pedig a 48-as téren szerveztek koszorúzással egybekötött ünnepi rendezvényeket.

BARANYAI KÖRKÉP Az idei megemlékezések az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának alkalmából Pécssett, a Színház téren lévő Mecseki Munkástanácsok emlékművénél kezdődtek, ahol Perényi József, a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének elnöke mondott ünnepi beszédet. Majd a 48-as téren, az 1956-os mártíremlékműnél dr. Miseta Attila, a Pécsi Tudományegyetem rektora és Barkóczi Csaba, a Kosztolányi Dezső Céltársulás elnöke emlékezett a hősekre.

Méltón emlékeztek a forradalom hőseire MM Az idősektől a

fiatalokig mindenki együtt koszorúzott

BARANYAI KÖRKÉP Az ünnepségekre az idősek mellett több család is elhozta gyermekeit, hogy együtt emlékezzenek meg a forradalom hőseiről.

A pécsi Színház téren Perényi József, a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének elnöke tartott ünnepi beszédet. – Jó látni a sok résztvevőt – és hogy vannak itt olyanok is, akik aktívan részt vettek az 56-os eseményekben –, akik eljöttek emlékezni, fejet hajtani a nemzeti hőseink előtt – mondta, majd hozzátette, hogy sokan kérdezik tőle, főleg a fiatalok, mért volt szükség a harcokra. – Ez volt a 20. század magyar történelmének egyik legmeghatározóbb eseménye. A forradalom és szabadságharc a nép a sztálinista terror és megszállás ellen folytatott szabadságharca volt. Eleinte a budapesti diákok békés tüntetésével kezdődött, de a tömegtüntetést a kommunista pártvezetés ellenséges reakciója és a fegyvertelen tömegre leadott sortűz miatt még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtte ki magát – idézte fel a történeteket Perényi József.

A beszédet követően dr. Őri László, Pécs alpolgármestere és dr. Lovász István, Pécs jegyzője mellett a pártok és a civil szervezetek képviselői is elhelyezték a megemlékezés koszorúit.

A pécsi 48-as téren lévő 56-os emlékműnél a Pécsi Református Kollégium kórusa és tanulói előadással köszöntötték az ünnepet, majd dr. Miseta Attila, a Pécsi Tudományegyetem rektora tartott ünnepi beszédet. Mint mondta, az 1956-os forradalomra joggal lehetünk büszkék, de nem szabad, hogy megismétlődjön, éppen ezért őrizzük meg emlékét és tanuljunk belőle. Az emlékmű lábánál a város vezetői mellett Hoppál Péter, Pécs országgyűlési képviselője, több szervezet és párt is elhelyezte koszorúit. A Nemzeti Fórum, a Szent György Lovagrend és Keszü Önkormányzata közös megemlékezését a keszui Szent Anna templomban tartották meg tegnap este, ahol Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke, a Nemzeti Fórum elnöke

volt az ünnepi szónok. A rendezvényen részt vett dr. Őri László, Pécs alpolgármestere, a Nemzeti Fórum Baranya megyei elnöke. KA: Keszüben Lezsák Sándor emlékezett az áldozatokra

Beágyazott cikkek:

Pécs sem maradhatott ki az emlékezetes eseményekből

A Mecseki Láthatatlanok az 1956-os forradalom és szabadságharc egyedülálló egysége volt Magyarországon, hozzájuk hasonló csapat egy sem akadt más településeken. Nem magányos harcosokról volt szó, hanem eleinte ezerfős, később háromszázharminc főre olvadó alakulatról, amelyet részben Pécs város védelmére szerveztek eredetileg. Az egyik emlékezetes ütközet november 6-án volt a Mecsek-kapu előtti kanyarban, ahol kézigránátköteggel járóképtelenné tettek az alakulat tagjai egy tankot, a menekülő katonákat pedig elfogták. Az ellenállók célja az volt, hogy hitet öntsenek az emberekbe, tudassák velük, akadnak még sokan, akik nem adták fel a harcot.

Fejér Megyei Hírlap – 2018. 10. 24. (1,3. oldal)

Szerelem és forradalom

Moccanatlan nézte a sokaság az 1956-os darabot

B. KISS LÁSZLÓ

SZÉKESFEHÉRVÁR Középiskolások és a Szabad Színház művészei játszottak Matuz János darabjában, amelyet kedden kora este adtak elő a fehérvári Városház téren.

A forradalom és szabadságharc ünnepére készült produkció olyan fiatalok nézőpontjából meséli el a történeteket, akik 1956-ban lettek 18 évesek.

A darab gépfegyverropogás hangjaival indul, de a fegyverek zaja ekkor még a világháborút idézi. Aztán tanúi lehettünk a béke beköszöntét fogadó eufóriának, jelenetek villantak fel a

Rákosi-rendszerből, s elhangzottak azok a pontok is, amelyekben a műegyetemisták fogalmazták meg 1956. október 22-én követeléseiket. A darab, melyet moccanatlanul nézett végig a téren a sokaság, a fehérvári eseményeket is felidézte. Keszei István, a fehérvári egyetemista szónoklataival lett híressé 1956-ban.

Megszemélyesítője a városháza ablakából lengette meg a sorsfordító történések szimbólumává lett lyukas zászlót. A darabban közreműködött a Teleki-gimnázium énekkara és a 21 Gramm Akusztik zenekar.

Hat áldozata volt a 24-ei sortűznek

Székesfehérvárnak is megvan sajnos a maga Kossuth téri mérsárlása

SZÉKESFEHÉRVÁR A történelmi lobogók – köztük a lyukas közepű nemzetiszín zászló – bevonulásával kezdődött kedden Fehérváron, az Ötvenhatosok terén a megye és a város közös koszorúzási ünnepsége.

Beszédet Vizi László Tamás történész, a Kodolányi János Egyetem rektorhelyettese tartott. Mással össze nem hasonlítható forradalom volt az 1956-os – kezdte a szónok.

Azzá tette a gyorsaság, amelylyel az események követték egymást.

Az 1956. október fehérvári eseményei sokban hasonlítottak a fővárosi történésekhez.

A megyeszékhelyen a fiatalok a kommunista ifjúsági szervezet, a DISZ ülésén október 20-án megalakították a helyi Petőfi Kört. Október 23-án, amikor már tudni lehetett, hogy valami nagy dolog fog történni Budapesten, hiszen Piros László belügyminiszter előbb betiltotta, majd engedélyezte a tüntetést, gyűlést tartottak Fehérváron is a középiskolások.

A városban lakók azt is érzékelték, hogy harckészültségbe

helyezték az itt állomásozó különleges szovjet hadtestet is, amely csak a parancsra várt, hogy meginduljon. Azt, ami október 25-én Budapesten a Kossuth téren történt, úgymond „megelőlegezte” az október 24-ei fehérvári sortűz – vont újabb párhuzamot Vizi László Tamás. Október 24-én a Vadásztölténygyár szerszámkészítő üzemében állt le Fehérváron elsőként a munka. Ezen a napon tette közzé a megyei újság a fehérvári diákok által előző nap megfogalmazott követeléseket. 17 óra körül tüntetés zajlik a Szabadság téren, ahol Keszei István, a másodéves helybeli egyetemista számol be a budapesti történésekről. Aztán a tüntetők az ÁVH egykori székháza elé vonultak. Oda, ahol kedden a megemlékezés, a koszorúzás zajlott. A sortűznek hat, más források szerint hét áldozata volt – mondta el a történész, aki úgy fogalmazott: megvan tehát a Kossuth téri mézszárlása Fehérvárnak is. Mindaz, ami a fővárosra jellemző volt, itt is megtörtént.

Leverték a vörös csillagot, előkerült a Kossuth-címer. Megsemmisítették a gyűlölt káderlapokat. Munkástanácsok alakultak, az első a Köfémben.

Esett szét a bolsevik mintájú közigazgatás. 26-án pedig megalakult a fehérvári nemzeti bizottság. Elnöke Skorka Károly, titkára Dosztál Béla volt. Az üzemekben a munkások kijelentik: nem veszik fel addig a munkát, amíg a szovjetek ki nem vonulnak. 28-án itt is feloszlatják az ÁVH-t, nemzetőrség alakul. Egymást érik a tüntetések. Október 29-én az emberek átkutatják a megyei pártbizottság épületét.

Megkezdí működését a szabad Vörösmarty Rádió. A megyeszékhelyen is újjáalakulnak a pártok. November 1-jén pártközi értekezletet tartanak, a kiszagdák zászlóbontó nagygyűlést hirdetnek. De ebből már nem lesz semmi. November 4-én nemcsak a fővárost támadják meg a szovjetek, de 200 harckocsi érkezett Fehérvárra is... – hangzott el a beszédben.

KA: Nagy átéléssel játszották a darabot a fiatal szereplők is

KA: A koszorúk mellé civil személyek is elhelyezték az emlékműhöz az emlékezés virágait

Beágyazott cikkek:

A megye és a város közösen emlékezett az Ötvenhatosok terén

Heves Megyei Hírlap – 2018. 10. 24. (12. oldal)

1956 vidéken: létrejöttek a forradalmi szervek

Elűzték a korábbi vezetőket, levették a vörös csillagokat, a szovjet emlékműveket

MAGYARORSZÁG, HEVES MEGYE A Wikipédia rövid összefoglalója szerint 1956. október 23-át követően, a budapesti eseményekkel egyidejűleg, az ország nagyobb vidéki városaiban és kisebb településein is tüntetéseket, népgyűléseket tartottak, sok más helység között Gyöngyösön.

Vidéken is követelték a demonstrálók a budapesti egyetemisták 16 pontjában foglaltak végrehajtását és a földek visszaadását. Sok helyen elzavarták a korábbi vezetőket, ledöntötték a szovjet emlékműveket, levették a vörös csillagokat, a helyi tanácsok irodáiból kidobálták és elégették a begyűjtési íveket.

Erre válaszul és megtorlásul 1956. október 29-ig a békés tüntetők ellen összesen 61 sortűzre került sor hazánkban. A több száz halott és sebesült között számos asszony és gyerek is volt, és az áldozatok zöme hátulról szenvedte el sebesüléseit.

Az október 23-i gyilkos sortűzre a debreceni lakosság általános politikai sztrájkjal válaszolt. Ennek eredményeként október 26-án a pártvezetés meghátrált és a polgárok demokratikusan választott képviselői vették át a város irányítását. Másol is sorra alakultak a városi forradalmi bizottságok, nemzeti tanácsok, munkástanácsok, így például Egerben is, Esztergomon, Győrön, Gyulán, Kaposváron, Komlón,

Miskolcon, Nyíregyházán, Sopronon, Szekszárdon, Székesfehérváron, Szolnokon, Tatabányán és Zalaegerszegen túl.

Dr. Kozári József egri történész – a szűkebb hazánk történetében végzett kutatásai alapján – Egernek és Gyöngyösnek, mint a két legnépesebb Heves megyei településnek az összefoglaló krónikájával is illusztrálta azt, hogy a forradalmi események hatvankét esztendeje ebben a térségben szinte mindenütt ugyanolyan sorrendben követték egymást.

Nevezetesen: először bekövetkezett a régi párt és állami vezetés, valamint az önkényuralmi jelképek eltávolítása, ezt a különböző forradalmi szervek megválasztása követte, végül megtörtént a forradalmat és a közrendet védő fegyveres testületek létrehozása is. Ez volt lényegében a forradalom menetrendje Heves megye szinte minden településén. És: ennél sajnós nem is jutott tovább...

KA: Pillanatkép a 62 évvel ezelőtti forradalomból

Zalai Hírlap – 2018. 10. 24. (7. oldal)

Demokráciát akartak

Zalalövő Mária Sándor Mennyből az angyal című verséhez kapcsolva ismertette az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit a városi ünnepség szónoka, Kiss Gábor.

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója kiemelte: 1956 októberében az egész ország szembefordult a magyarságot megnyomorító embertelen rendszerrel. A lakosság emberhez méltó életet akart, ezért törvénytisztelő, demokratikus államot és a szovjet hadsereg kivonulását követelte.

A forradalmi események vidéki nagyvárosokban kezdődtek, majd Budapesten összpontosultak. Zalalövőre néhány napos késéssel jutott el a hullám, 27-én alakult meg a forradalmi tanács, 29-én az állami gazdaság munkástanácsa. A települést a megtorlás sem kerülte el, a helyi események szervezőit, résztvevőit

bíróság elé állították, volt, aki két év börtönnel és vagyonelkobzással, más internálással vagy munkahelyről való elbocsátással bünhődött.

KarcFM – Déli News – 2018.10.24. 12:03:15 (00:02:02)

Október 24-én vált nyilvánvalóvá, hogy nem egynapos eseményről, hanem forradalomról van szó, mondta Tóth Eszter Zsófia

Mv: Október 24-én vált nyilvánvalóvá, hogy nem egynapos eseményről, hanem forradalomról van szó. Tóth Eszter Zsófia a VERITAS Történetkutató Intézet tudományos főmunkatársa a Karc FM-en elmondta, miután éjszaka megalakultak a budapesti felkelő csoportok a gyárakban pedig a munkástanácsok, reggel leállt a termelés és nem volt tanítás sem. Emlékeztetett, ezen a napon vonultak be a szovjet csapatok, illetve lett miniszterelnök a tüntetők kérésére, hiszen vele tudtak a leginkább azonosulni, Nagy Imre, aki konszolidációra törekedett. Tóth Eszter Zsófia azonban hangsúlyozta, hogy a központi kommunikáció nem változott, a felkelést továbbra is ellenforradalomnak nyilvánították. Az első titkár, Gerő Ernő pedig egyenesen csőcseléknek nevezte a felvonulókat. Hozzátette, kezdetben nyugaton sem volt jó a megítélése a forradalomnak, az első hírek még fasiszta fiatalokról szóltak.

Tóth Eszter Zsófia, történész, VERITAS Történetkutató Intézet: Ekkor még nem érkeztek el a reális hírek a nyugatiakhoz, itt gyakorlatilag ugye az történik, hogy majd meg fognak érkezni az újságírók, és látják azt, hogy az emberek megélik a szabadságot, látják azt a boldogságot, azt a lendületet, mindazt, ami miatt ez a forradalom egy csodálatos eseménysor, amit ugye ekkor még nem tudtak. Tehát gyakorlatilag akkor még a közlekedés sem olyan volt mint ma, tehát 24-én reggelre még nem értek ide, és ezért jelenhetett meg ez a cikk, amit az akkori hivatalos sajtóból vettek át.

Mv: Tóth Eszter Zsófia ugyanakkor elmondta, amikor a nyugati

sajtó munkatársai szembesültek azzal, hogy jórészt fiatalok harcoltak a saját eszközeikkel, mivel támogatásuk nem igazán volt, illetve ártatlan, fegyvertelen embereket öltek meg az államvezetés részéről, megváltoztak a hírek. Hozzátette, ekkor kezdtek cikkezni a bátor fiatalokról, akik Molotov-koktélokkal és gépfegyverekkel álltak ki még a tankokkal szemben is.

Bihari Napló – 2018. 10. 23. (7. oldal)

1956-ban vezetett robbanáshoz a terror

1956-ban vezetett robbanáshoz az a terror, amelyet 1945 után egyre inkább megtapasztalt a magyar társadalom – mondta Galambos István történész az M1 csatornán. A feszültséget gerjesztő okok között említette a kuláküldözést, a padlásseprést, az emberek elhurcolását, a koholt vádak alapján történő ítéleteket, illetve a tömeges internálásokat. A forradalmat megelőző napokban már benne volt a levegőben a feszültség, maga a kommunista párt és a szovjet hadvezetés is várt egyfajta robbanást – fejtette ki.

Galambos István elmondta: Nagy Imre körül kialakult egy értelmiségi kör, akik változást szerettek volna, de 1956 nem a kommunista párt belügye volt.

A vidék Magyarországa szintén változást szeretett volna, illetve voltak olyanok, akik nem a pártállam, a kommunista diktatúra keretei között képzeltek el a változást – hangsúlyozta. A történész kiemelte: az újságok a kommunista hatalom kezében voltak, de a hírek a személyes kapcsolatokon keresztül mégis eljutottak vidékre, egyetemisták küldöttségei például felkerestek vidéki városokat, emellett nagy szerepük volt a közlekedésben dolgozóknak is.

A forradalom kirobbanása után vidéken is tüntetések voltak, megsemmisítették a kommunista hatalom jelképeit, a dolgozókról vezetett személyi adatlapokat, a begyűjtési íveket, a diktatúra különböző összeírásait. Közigazgatási funkciójú forradalmi tanácsokat, illetve forradalmi bizottságokat

választottak, a rend fenntartására létrehozták a nemzetőrséget.

A harmadik fontos forradalmi szervet a munkástanácsok jelentették, amelyek november 4-e után is folytatták a küzdelmet a munkások jogaiért – hangsúlyozta a történész.

hírTV – Magyarország élőben – 2018.10.23. 19:41:14 (00:05:44)

Kik vívták, meddig tartott, hogyan illeszkedik a magyar szabadságküzdelmekbe az 1956-os forradalom? 1.

Mv: Békés Márton, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatóját köszöntöm a stúdióban. Jó estét kívánok!

Békés Márton, kutatási igazgató, Terror Háza Múzeum: Jó estét kívánok!

Mv: Orbán Viktor miniszterelnök úr a mai beszédében úgy fogalmazott, hogy az '56-os forradalmárok az előzmények és a körülmények ismeretében egy racionális, észszerű döntést hoztak akkor, amikor úgy döntöttek, hogy forradalmat csinálnak, és hogy fellázadnak a kommunista hatalom ellen. Ugye ez igaz, hiszen Sztálin halála után ugye szovjet, vagy az egykori szovjet blokkban több ilyen felkelés vagy lázadás is kitört. Miben volt más a magyarországi '56-os forradalom? Miben különbözött ezektől a lázadásoktól?

Békés Márton: Politikai lázadás volt. Hogyha megvizsgáljuk ezeket a felkeléseket, amikről ön is beszélt, Kelet-Berlin 1953, aztán Poznan '56, részben megelőzi és tulajdonképpen lánggra is lobbantja valamelyest a magyar forradalmat. Tehát illeszkedik a magyar népfelkelés, magyar forradalom és szabadságharc, illeszkedik kelet-európai blokk, Szovjetunió gyarmatrendszerének a lázadásai sorába. És hát természetesen ott van a '68-as prágai tavasz. De hogyha Kelet-Berlint, Poznant nézzük, akkor, és megnézzük a képeket, amit a tüntető munkásokat ábrázolja, az van a transzparenszre írva, hogy Kenyeret! Alacsonyabb normát! Több bért! Természetesen

Magyarország is sztálinista típusú ország volt, a szegénység, a kenyérvélküliség, az alacsony fizetés, a magas norma a magyarokat is kínozták. De ahogy Illyés Gyula írta a korabeli naplójában, a magyar bányászokat, amikor felkeltek, akkor nem a fizetésük érdekelte, hanem az, hogy miért nincs kint a magyar címer, miért nincs kint a magyar zászló? Ez a forradalom és szabadságharc, ami munkásfelkelés volt, ifjúsági lázadás volt, ifjúsági forradalom volt, ez természetesen ki akarta követelni az emberhez és magyarhoz méltó életet is. De mindenek előtt politikai szabadságot akart. Függetlenséget akart. Hiszen a politikai szabadsággal majd úgyis együtt fog járni a magasabb bér.

Mv: Előzménye volt, erről beszéltünk, de elő is volt készítve az '56-os forradalom?

Békés Márton: Az '56-os forradalom és szabadságharc épp azért egy csodálatos, 20. századi esemény, mert egyfelől a miénk, büszkének lehetünk rá, az egész világ irigyelt minket ezért. Másfelől pedig minden értelmiségi előkészítés nélküli spontán felkelés volt, és itt pedig Németh Lászlót szeretném idézni, aki egy korabeli cikkében az '56-os forradalom és szabadságharc győzelmekor írta le azt, hogy vezér nélküli felkelés volt. Az emberek, a magyar emberek spontán özönlöttek ki az utcára, spontán tört ki a forradalom. Ez egy ösztönös lázadás volt, egy nemzeti népfelkelés, amihez nem kellett bonyolult előkészítés, és hogyha egy másik forradalmárt, Obersovszky Gyulát idézem, akkor pedig azt mondhatnám, hogy napokon keresztül a politikai programot Budapest utcáin a géppisztolyok hirdették. Ezek a géppisztolyok pedig a nép kezében voltak.

Mv: Még ma is nagyon gyakran hangzik el a mi lett volna ha? kérdés. Mi lett volna, ha nem vonulnak be az orosz tankok? Mi lett volna, ha a Nyugat segítséget nyújt a felkelő forradalmároknak? És hát különösen így vagyunk ugye minden forradalom kapcsán, hiszen majd talán erről is beszélünk, de több olyan szabadság-küzdelem van, ami elbukott

Magyarországon. Egyértelműen kijelenthető az, hogy '56 elbukott? Semmilyen értelemben nem győzött az '56-os forradalom?

Békés Márton: Dehogyan is, éppen ellenkezőleg. '56-os forradalom és szabadságharc már a korban is győzött, középtávon is győzött, és hosszú távon is, azt hiszem hogy kijelenthető, hogy ez egy győztes forradalom. Hát nézzük meg, hol van a Szovjetunió, és hol van a magyar nemzet. Azt hiszem, hogy a forradalmak energiája, lendülete, a benne szerepet játszó fiatalok, munkások felkelése, tüze, forradalmi bizottságok, munkástanácsoknak a harca az már a korban is győzelmet aratott. Két szabad hetet töltött el a magyarság így együtt, nemzeti közösségként. Nemzet lett a népből. Ezt is nyugodtan kijelenthetjük. És ezt követően pedig egészen 1957 januárjáig kettős hatalmat épített ki a magyar nemzet ebben az országban, elsősorban a munkástanácsok révén. Európa legnagyobb általános sztrájkját hajtotta végre a nemzeti érzelmű magyar munkásság. Tehát azt gondolom, hogy a győzelem az már megvalósult a korban. És hát nézzük meg, Kádár-rendszer, az bár az első időszaka, a megtorlás első időszaka az hét év, nagyon hosszú, represszív politikai terrorral eltöltött időszak volt. Tulajdonképpen egy Rákosi nélküli Rákosi-rendszer. De azt követően a Kádár-rezsim is rájött, hogy nem tud úgy kormányozni, mint ahogy elődje, a Rákosi-időszak. És aztán ahogy jött 1989, az '56-os forradalom és szabadságharc igaz, valódi mítosza az a rendszerváltoztatáshoz is hozzájárult. A kettőt nem választhatjuk el egymástól. És hát még a sors is segített nekünk, és Istennél nincs nagyobb forgatókönyvíró. Ezt bizonyítja az a történet, hogy amikor Nagy Imrét és mártírtársait rehabilitálták, akkor abban a pillanatban körbejárt egy papír az MSZP ülésének termében, erre a papírra az volt írva, hogy Kádár meghalt.

Kossuth Rádió – Jó reggelt, Magyarország! – 2018.10.23.
08:19:38 (00:09:49)

A budapesti Szinyei Merse Pál Gimnázium igazgató-helyettese

évek óta viszi '56-os sétára diákjait a Fiumei úti sírkertbe

Mv: Negyed kilenc múlt négy perccel. A budapesti Szinyei Merse Pál Gimnázium igazgató-helyettese évek óta viszi '56-os sétára a Fiumei úti sírkertbe diákjait, mégpedig rendhagyó történelem óra keretében. Jáki Gábor és tanítványai ilyenkor végig járják a temető forradalmi vonatkozású sírjait. A sétára most Mattyasovszky Nóra is elkísérte a csoportot.

R: A séta első állomása egy nagyon érdekes terület, ugyanis itt a rendszer védelmében elesetteket temették el. Mi a különlegessége ennek a parcellának?

Jáki Gábor, igazgató-helyettes, Szinyei Merse Pál Gimnázium: Rögtön az események után, ugye a forradalom után kihantoltak utcahelyi sírokat köztereken, utcákon, feltételezhetően megjelölték ezeket a elhunytakat és ilyen módon nagyon gyorsan szétszedték a rendszer védelmében, a forradalom érdekében föllépők csoportjára. Tulajdonképpen intézményesen nagyon kevés változás történt a temetőben, úgy érzem, hogy ez egy tisztességes megoldás az utókor részéről, de egyik '56-os szervezet követelte az ötvenedik évforduló alkalmából az '56-os forradalom, '56-os megemlékezése kapcsán, hogy ezt a feliratot onnan vessék le és ez meg is történt, szarkofág áll ennek a sírnak a közepén és valóban levésték a feliratot és a címet.

R: A következő állomásunk Rajk László sírja volt, akinek hányadik nyughelye az, ami itt a temetőben található?

Jáki Gábor: Először ugye a Gödöllő felé vezető országúton hantolták el, onnan került ide a temetőbe a rehabilitációs temetés alkalmára, 1956 október 6-án. 6-án történt ez a temetés, mint tudjuk, és került be később egy munkásmozgalmi panteon részbe, majd később Kádár János halála után került egy még újabb helyre a temető falain belül.

R: Hogy is volt ez az anekdota, amikor őt eltemették?

Jáki Gábor: Az anekdota, ami a könyvekben is megjelent, ezen a bizonyos rehabilitációs temetésen, ahol Rajkot és kivégzett társait újratemeti a Rákosi-rendszer, és óriási tömeg jelenik meg a temetőben, akkor vonul ez a csendes tömeg, mintegy a forradalom előhangolata, előszeleként, és azt mondja valaki a tömegben a volt belügyminiszterre Rajk Lászlóra utalva, hogy szegény Laci, hiszen ugye mégiscsak a személyi kultusz áldozata lett, szegény Laci, köztünk volna, hogy közénk lőhetne. Ő valóban feltételezhető, hogy valamikor '49-es belügyminisztere nem nézte volna tétlenül ekkora spontán tömeget, amely tömeg felvonul a mártírok második temetésén.

R: Meddig tartott az a felfogás, hogy a Fiumei úti temető, az valójában egy munkásmozgalmi temető? Hiszen erről is beszélt, hogy nagyon sokáig ezt így tartották.

Jáki Gábor: Mert részben a Fiumei úti temető sokáig zárt temető volt és a pártvezetés tudott csak ide temetkezni és egy nagyon nagy része ugye munkásmozgalmi panteon rész és feltételezve ez konzerválta ezt a megközelítést. Egészen biztos, hogy mára ez feloldódott, hiszen éppen arról beszéltünk, hogy hál' istennek egy nyílt tér lett, egy történelmim emlékhely és inkább így kezelhető most már a Fiumei úti sírkert.

R: Jellegét tekintve a világnak melyik sírkertje hasonló, mondjuk a párizsi?

Jáki Gábor: Azt hallottam és olvastam, hogy a Père-Lachaise temető a klasszikus példa, valaki elhalálozik, akkor politikai állásától, vallási hovatartozástól függetlenül belekerül egy következő sírhelyre és egymás mellett nyugszanak ugye az esetleges politikai, vagy eszmei ellenfelek, ezzel szemben Magyarországon ugye sokáig keresik valakinek a sírhelyét, ugye a megfelelő elvtársok, barátok, ismerősök, politikai társak közé. Sőt, esetleg újratemetik bizonyos okok miatt. Talán egy ilyen ártatlanabb példát hadd mondjak, hogy például Antal József azt kérte végakaratóban, hogy a haza bölcse, Deák

Ferenc mellett legyen, vagy annak a közelében a sírhelye.

R: Kádár János szintén a Fiumei úton nyugszik és egy meglehetősen szeparált területen található az ő sírja. Ki és miért döntött akkor úgy, hogy őt egy picikét távolabb helyezik el mindentől?

Jáki Gábor: Állítólag a korabeli pártvezetés döntött így. Az volt az ideológia magyarázata, hogy Kádár János személye is egy ilyen kicsit különálló, kicsit a többiektől távolságtartó politikai figura volt és ez tükröződik abban, tényleg az elvtársaktól picit távolabb van a sírhelye.

R: Tudjuk azt, hogy hol van Kádár János koponyája?

Jáki Gábor: A rendőrség miután feladta a nyomozást, ez a temető tele van kriminalisztikus részletekkel, sajnos ezzel is tudom a gyerekeket motiválni amikor itt vagyunk, felkapják a fejüket ilyen horrorisztikus történetek hallatán. Kétségtelen, hogy 2007-ben Kádár János koponyáját ellopták és mai napig sem tudjuk, hogy hol van.

R: Egy óriási területen kapott helyet a Munkásmozgalmi Pantheon, aminek elkészítéséért 1957-ben a készítője Kossuth-díjat is kapott. Mi ennek a története?

Jáki Gábor: A forradalom leverése után alakítottak egy ilyen parcellát, Kun Vilmos írja, hogy a legtöbb politikai rendszer a kerítés falain belül építette ki a saját maga kis területét, ez egy klasszikus egy ilyen politikai rendszerhez kötődő térsége a területnek. Ott is változások voltak természetesen, hiszen például József Attilát, vagy éppen Rajk Lászlót ugye elvitték a hozzátartozók ebből a parcellarészből. Érdekessége talán, hogy a Fiumei útról egy kerítésen be lehet látni a temetőnek erre a szakaszára, ez a mai napig is a járókelők, a villamoson utazók belátnak erre a Munkásmozgalmi Pantheonra és az építményre, amiért Kossuth-díjat kapott a tervezője.

R: A következő két sírhely, amelyet megtekintettünk, Krassó

György és Obersovszky Gyula sírhelye. Rádió ostromában is fontos szerepet játszottak, mi volt az ő történetük és mi lett a sorsuk?

Jáki Gábor: Klasszikus történet, hogy valaki az eseményekkel sodródva, nyilván persze ezzel azonosulva is ott lesz az események során szerepet vállal, ilyen módon ugye előbb-utóbb bíróság elé kerül. Például ugye Obersovszky Gyula döbbenetes esete. Ő először négy év szabadságvesztést kap és a következő bírósági fórum pedig már kivégezné, tehát halálra ítélik, tehát ezek olyan döbbenetes esetek, amiket a diákoknak szoktam elmesélni.

R: Megálltunk a 21-es parcellában is, ahol egy márványtáblasort helyeztek el 3300 felkelő nevével, akik az '56-os események során haltak meg, illetve itt nyugszik Gérecz Attila is, akit 1956-ban temettek ide.

Jáki Gábor: Gérecz Attila azért kiemelhető személy és a sírhely mellett ugye nagyon közel áll a fiatalokhoz, ráadásul a közeli szomszédos Kölcsey Ferenc gimnáziumban érettségizett, több évet összevonva kitűnő tehetségű fiatalember volt, kitűnő öttusázó, megszökik a váci börtönből, itt a verset föl is olvastuk, meghallgattuk a sírnál. Ugye még nyomatékosabb, hogy milyen életút áll a fiatalember mögött és egy szovjet harckocsi lövege teríti le '56-ban az események során és november 7-én hal meg a forradalom költője.

R: A sétánk utolsó állomása Rácz Sándor síremléke, aki pedig az országos munkástanácsok elnöke volt és ilyen minőségben tárgyalt Kádár Jánossal a munkások ügyeit érintően. Azonban őt sem kerülhette el a végzete. Milyen büntetést kapott ő és miért kapta ezt tulajdonképpen?

Jáki Gábor: Rácz Sándor sírjához azért is ellátogattunk többek között, mert ugye hajlamosak a diákok a korszakot ilyen dobozokban kezelni. November 4-én a szovjet hadművelet ugye fölszámolja a forradalmat és itt pont van a fejükben. Ha

továblépünk a 21-es parcellából, nagyon közel van hozzá Rácz Sándor sírja és akkor le lehet mesélni, hogy az események úgymond tovább tartottak a forradalom ugye utóvédharca folyik és Rácz Sándor, Bali Sándor, Kádár Jánossal tud tárgyalni, hiszen, ha munkások sztrájkja megbénítja az ország politikai és gazdasági életét és Kádárék tárgyalásra kényszerül a két munkásvezetővel, aztán egy alkalommal ezt egy letartóztatásokkal oldják meg, mind a ketten hosszú börtönbüntetésre számíthatnak.

R: Az 1956-os események után hány embert ítéltek halálra Magyarországon? És hogyan aránylik ez mondjuk 1945-höz?

Jáki Gábor: Sokféle forrás azért többféle számot emleget. Nagyjából tudjuk, hogy kétszázezer ember emigrált az országból, több ezer, húszezerre tehető a börtönbüntetésre és integrálásra kényszerítettek száma és kétszáz körül van a kivégzettek száma, ami azért szokott döbbenetes lenni a diákok szemében, fülében, merthogy ez meghaladja az 1848-49 utáni kivégzettek és az 1945 utáni ugye háborús bűnösök és egyéb bűnösök számát. Hát ezért hihetetlen, hogy a röpke kis forradalmukért ennyire súlyos árat fizetnek a mártírok.

R: Az '56-os eseményekben részt vett egy francia fotós, aki szinte itt lelte halálát a harcokban, ki volt ő és mi lett a sorsa?

Jáki Gábor: Érdekes történet, hiszen ez is a temetőhöz nagyon közeli esemény, Jean-Pierre Pedrazzini, aki meghallotta, hogy Budapesten kitört a forradalom, Paris Match fotóriportere volt, gondolatjel nyílik, ő korábban a Szovjetunióban, nagyon komolyan őrizték, nem is lehetett bármit fotózni, kísérete több biztonsági ember, de mégiscsak volt egy betekintés a Szovjetunióról. Mikor meghallotta, hogy ez a kis ország ez ellen a Szovjetunió ellen föllép, azonnal Budapesten termett, végig fotózta a forradalom napjait, eseményeit, egészen addig, amíg a pártház előtt a Köztársaság téren egy golyó le nem terítette volna, onnan bekerül még a Korányi kórházba,

ahol ápolják, sőt, repülőgépet küldenek érte Franciaországból, de Párizsban elhunyt.

R: Vajon Magyarországon, vagy akár Budapesten van olyan család, amelyet ne érintene valamilyen módon '56?

Jáki Gábor: Egészen biztos, hogy nincs. Persze nyilván kérdés, a családot mennyire terjesztjük ki. De, hogy valamilyen oldalról, valamilyen irányból, valamilyen áttétel, az szinte egészen biztos, hogy érintette a lakosságot.

m1 – Ma délelőtt – 2018.10.23. 09:40:39 (00:02:22)

Helyszíni tudósítás: Hogyan emlékeznek meg az 1956-os forradalomról Pécsen?

Mv: Miskolc után Pécs. Hegyi Gabriella a Színház térről jelentkezik. Szervusz, Gabriella! Ha jól tudom, a baranyai megyeszékhelyen már elkezdődtek a megemlékezések.

R: Szervusz, jó napot kívánok! Néhány perc múlva kezdődik el itt, a Színház téren a megemlékezés az '56-os Munkástanács Emlékműnél. Mögöttem már gyülekeznek az emberek. Itt a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének elnöke, Perényi József fog majd beszédet mondani, aztán 11 órakor a 48-as téren az 56-os mártíremlékműnél folytatódik majd a megemlékezés. Ott dr. Miseta Attila, a Pécsi Tudományegyetem rektora mondja majd a beszédet, a műsorban pedig a Pécsi Református Kollégium diákjai is közreműködnek. A pécsi '56-os forradalom eseményeit a Mecseki Láthatatlanok tették szerte az országban és a világon. A Mecseki Láthatatlanok főként fiatalokból álló szabadságharcos alakulat volt. Az '56-os forradalom idején egyedülálló egysége volt a magyarországi eseményeknek. Eleinte ezer főből álló csapatot azért hozták létre, hogy megvédjék a várost, aztán a forradalom leverését követően nagyjából 300-350 fős fegyveres alakulat a Mecsek erdeibe húzódott vissza és ott még hetekig, sőt, egyes források szerint hónapokig ellenálltak. Nagyon emlékezetes eseményeik voltak a pécsi szovjet parancsnok megölése, illetve, a pécsváradi

rendőrkapitányság elleni támadás, ahol a szabadságharcos Málics Ottó is életét vesztette. A Mecseki Láthatatlanok azt szerették volna bebizonyítani, hogy a forradalom leverése után is igenis él még az ellenállás az országban. Két évvel ezelőtt, 2016-ban, a forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulójának tiszteletére egy könyv is megjelent a Mecseki Láthatatlanokról, és nagyon sok eseményen a túlélők részt szoktak venni Pécs városában, fel szoktak szólalni és el szokták mesélni a saját tapasztalataikat és azt, hogy ők hogyan élték meg a pécsi forradalom és szabadságharc eseményeit. Este hét órakor itt, Pécsen ünnepi hangversennyel záródik majd, évek óta hagyomány ez már, a megemlékezések sorozata, ami a pécsiek számára ingyenes és telt ház lesz most is este, a Kodály Központban.

m1 – Ma délelőtt – 2018.10.23. 09:37:41 (00:02:58)

Helyszíni tudósítás: Hogyan emlékeznek meg az 1956-os forradalomról Miskolcon?

Mv: Szeged után Miskolc. Az ottani Hősök terén van Petri Nóra. Szervusz! Ugye az '56-os forradalom több helyszínén is lesznek megemlékezések az akkor hősookról.

R: Szervusz, jó napot kívánok! Igen, nagyon sok helyszínen, sok helyszínen zajlott a forradalom. Most még Miskolc csendes, nem úgy, mint 1956 októberében, amikor innen nem messze az utcákon egy hatalmas tömeg verődött össze. A Búza térről indultak, és az egyetemig, a Miskolci Egyetemig mentek el. Az egyetemistákhoz és a munkástanácsok képviselőihez a városlakók is csatlakoztak. Harminc-negyven ezres tömeg volt ez, október 25-én történt. És a Miskolci Egyetemen megvolt az előzménye is magának a forradalomnak. 22-én egy vitanapot tartottak, ahol előterjesztették azokat a követeléseket, amikről aztán később a munkástanácsokkal is egyeztettek. És ma megemlékezünk a legfiatalabb hősről is, Mísey Emese 13 éves volt, általános iskolás. Neki egy emléktáblája is van Miskolcon, ezt is megkoszorúzzák. Őt a szülei tejért küldték el, tehát a Búza

térre kellett volna mennie, de halálos lövés érte, két halálos lövés, egy fej és egy szívlövés is. És soha többet nem tért haza. És egyes elmondások alapján az a kis kanna, az a kis piros edény, amiben a tejet kellett volna hoznia, még napokig azon az utcán hevert, ahol a halálos lövés érte a kislányt. Másokról is megemlékezünk, például azokról a színészeinkről, Nagy Attilát említem itt. Miskolci fiatal színész volt, és több gyűlésen és tüntetésen is részt vett itt Miskolcon, ahol nem csak beszédet mondott, hanem verset, és a Himnuszt és a Nemzeti dalt szavalta el. Nagyon lelkesítő volt. Az ő szobra a Miskolci Nemzeti Színház előtt van, ott tisztelgünk majd előtte. Sortűzek is voltak, és halálos áldozatok is Miskolcon. Például a Zsolcai kapuban gyülekezett egy nagy tömeg, mert szerették volna kiszabadítani a rendőrség, az akkori ÁVH épületéből azokat a fiatalokat, akiket előző nap fogtak le, de egy sortűz az ablakból, az ablakokból érte őket, 16 haltak meg, és nagyon sokan megsebesültek. Még két halálos áldozat is volt a forradalom és szabadságharc során a Miskolci Egyetemen, ahol az oroszok, az orosz katonák lőttek le két fiataalt. Ma 11 helyszínen emlékezünk hőseinkre. Itt például, a miskolci Hősök terén 11 órakor fog kezdődni a koszorúzás. Aztán többek között a Petőfi téren is, és Miskey Emese emléktáblájánál, Hubay György országgyűlési képviselő mond majd beszédet. Este pedig, hagyományosan 18 órakor ünnepi megemlékezés lesz a Miskolci Nemzeti Színházban, ahol a színház művészei is fellépnek majd.

m1 – Ma reggel – 2018.10.23. 08:20:35 (00:11:44)

Mi vezetett az 1956-os forradalom kirobbanásához?

Mv: Negyed kilenc múlt, folytatjuk a Ma reggelt. Október 23-a van, az '56-os forradalom és szabadságharc kitörésének napja. Országszerte, sőt külhonban és a tengerentúlon is az 1956-os eseményekre emlékezik ma a magyarság. A 62 évvel ezelőtti történések háttéréről is beszélget most Titanilla és vendége. Így van, vendégem Horváth Attila jogtörténész. Jó reggelt kívánok!

Horváth Attila, jogtörténész: Jó reggelt kívánok!

Mv: Azt mondják, hogy 1956. október 23-a tulajdonképpen 1945-ben kezdődött. Hogyan jutottunk el a második világháború befejezésétől odáig, hogy Budapesten utcára vonultak az emberek?

Horváth Attila: Hát igen, ez egy hosszú történelmi folyamat, és tényleg '45-tel kell kezdeni ennek a megértését. Hiszen ugye a háborús vereség, az utána lévő szovjet megszállás, a kommunista pártnak az erőszakos hatalomátvétele, aztán azok a koncepciós perek, szinte az egész társadalomnak a meghurcolása, az erőltetett ideológia. Érdeemes például vizsgálni azt is, hogy a magyarság nemzeti önbecsülését, önérzetét is megtámadják. Tehát elveszik a nemzeti szimbólumainkat, elveszik a történelmünket, elveszik a múltunkat, a hitünket, mindent, amit eddig szentnek tartottak, a haza, az egyház, a család, azok ellen nagyon komoly támadások érték a magyarságot. És hát ami a legfontosabb, véleményem szerint, hogy 11 éven keresztül hazudtak az embereknek. Azt mondták, hogy a legboldogabb világban élnek, ami csak létezik. Azt mondták neki, hogy teljesen szabadok vagytok, szuverén ország, független Magyarország, és ebből egy szó nem volt igaz. És az az érdekes ugye, hogy ezért mondhatjuk azt, hogy ez egy igazi forradalom volt, mert itt nem a normaemelésért, fizetésemelésért mentek ki az utcára az emberek, hanem a szabadságért, a saját szabadságuk kivívásáért és a hazugságok leleplezéséért. Tehát ezt nagyon fontos hangsúlyozni. És természetesen a forradalom nem lehet meg anélkül, hogy itt valami belső válság is volt a háttérben. Vagyis hogy a kommunista párton belül is belső klikkharcok alakultak ki, a Nagy Imre és köre, Rákosi és köre között folyamatosan mentek a huzavonák, és egymást folyamatosan leleplezték, egymásról ugye csak rosszat állítottak. Nagy Imre elmondja, hogy az eddigi politika nem volt helyes, utána Rákosi meg elmondja, hogy Nagy Imre politikája nem volt helyes. És sorra leégnek a kommunista vezetők, és olyan belső

hatalmi harc alakul ki, ami miatt teljesen cselekvőképtelenné válik a vezetés. És az is öngól volt, nagyon nagy öngól volt a kommunisták részéről, hogy a megbízhatóságra helyezték a hangsúlyt, és ezért olyan embereket tettek vezető állásba, akik teljes mértékben alkalmatlanok voltak egyébként egy ilyen válságnak a kezelésére.

Mv: Igen, itt ugye, itt a kommunista párton belüli válság, illetve vita tulajdonképpen valamilyen szinten összeért az utcai eseményekkel? És ebből lett ez az egész folyamat? Ez a kettő így egymást gerjesztette?

Horváth Attila: Igen, egy dilettánst kommunista vezetés, ahol egy... Hát most nem akarok senkit se megbántani, de teljesen alkalmatlan, felkészületlen, tanulatlan vezetők próbálnak a válságon úrrá lenni. Ott ül például a honvédelmi miniszter meg a belügyminiszter halálsápadtan, és fogalmuk nincs, hogy most mit tegyenek ebben a helyzetben. A forradalmi események előtt egy hónapra elmennek Jugoszláviába, teljes magyar vezérkar Titónak udvarolni, rendbe hozni Titóval, a Jugoszláviával való viszonyukat, és közben pedig az országban megbénul a kommunista vezetésnek az irányítása. És hát az október 23-ai tüntetésnél is ugye látszik, hiszen egyik pillanatban engedélyezik, másik pillanatban betiltják. A végén már senki nem veszi komolyan még a tiltó intézkedéseket sem, tehát bátran kimennek az utcára. Viszont azt mindenképp el kell mondani, hogy mennyire öntudatos és büszke volt ez a tüntetés akkor, 1956. október 23-án. Az emberek összekarolva mennek ki, előre megbeszélik, hogy nem engedik a provokációt, nem engednek semmilyen fajta rendzavarást a tüntetés során.

Mv: Ugye itt a feszültség, azt mondják, hogy már napokkal az események előtt érezhető volt. Hogyan csúcsosodott ez ki? Tehát elindultak a fiatalok, ugye kétfelől, elindult ez a tüntetés. Hogyan csúcsosodott ki ez a helyzet?

Horváth Attila: Hát ez egy elementáris, döbbenetes érzés lehetett az akkori emberek számára, hogy egy az, hogy milyen

sokan vannak. Tehát ugye addig mindig azt mondták, hogy a többség a kommunista párt mögött van, mindenki őket támogatja. Folyamatosan a sajtóban, médiában másról se lehetett hallani. És egyszer csak kimennek az utcára, és rájönnek arra, hogy hát a nagy többség, az valójában pontosan az ellenkezőjét véli. Tehát amiről eddig csak egymás között, megbízható emberek között, sugdolózva mertek beszélni, azt most hangosan ki lehetett mondani. Tehát egy olyan elementáris érzés volt mindenki felett, egy olyan felszabadulás mindenkinek a lelkében, egy olyan együtt dobbanása a magyar szíveknek, amit nagyon nehéz így elmondani, a mai társadalomban ezt megértetni, hiszen ugye hál' istennek nekünk már ilyeneket nem kell átélnünk. Viszont akik ebben részt vettek, azt mondják, hogy soha életükben nem éreztek ilyet. Tehát még, ahogy azt Bibó is mondta, hogy még a rossz emberek is jókká váltak ekkor, és együtt gondolkodtak. És hát így érthető csak meg az, hogy miért tudott ilyen hihetetlen erővel kitörni a forradalom.

Mv: És ugye nagyon gyorsan meg is szervezte magát az ország. Ugye a forradalom intézményei is gyorsan, viszonylag gyorsan létrejöttek, anélkül, hogy lett volna valamilyen központi szervezőerő, vagy valamilyen szabály. Vidékre is ugye leszivárogtak az információk, leszivárogtak a hírek, és ott is elkezdtek magukat megszervezni az emberek.

Horváth Attila: Igen, ezt is nagyon fontos hangsúlyozni, hogy míg például Budapesten ugye harcok folynak, addig Budapesten is és vidéken is egyaránt az elmenekül kommunista párt és ÁVO helyébe azon nyomban megjelennek a demokratikus intézmények. És kiderült, és tulajdonképpen ez volt egyébként Kádáréknak az egyik legfőbb sérelme, ami miatt rendkívüli módon haragudtak a magyar népre, hogy nem volt rájuk szükség. Tehát senkinek nem hiányoztak, sőt végre azt mondták, hogy most már megszervezhetjük a saját ügyeinket. Megválasztották azon nyomban a munkástanácsokat, megválasztották a különböző önkormányzati vezetőket, nemzetőrséget szerveztek,

megszervezték az élelmiszerellátást, az egyéb feladatokat megoldották. Tehát köszönték szépen, és nagyon jól elvoltak nélkük. És ezért volt aztán az, hogy amikor az '56-os megtorlásra sor kerül, akkor egyenként előveszik azokat az embereket, akik akkor kiemelkedtek, és akik hangadók voltak, és akiket a többiek megválasztottak, és akikre a többiek hallgattak. És ezeket tartották a legveszélyesebbnek a Kádár-rendszer vonatkozásában, mert a diktatúra nem szereti az önállóan gondolkodó embereket, nem szereti az olyanokat, akik egy más véleményt hangoztatnak, és erre mások hallgatnak.

Mv: Hogyan próbálták meg elhazudni a jelentőségét ennek a forradalomnak és a szabadságharcnak később? Ugye a kommunista vezetés.

Horváth Attila: Hát erre minden eszközt bevetettek. A kirakatperek, például Tóth Ilonának a pere, vagy a folyamatos propaganda, a karikaturistáktól kezdve az újságoknak a címlapján megjelenő hamis képekig, meghamisított fényképeket közöltek, meghamisított adatokat közöltek. Azt mondták, hogy a börtönökből kiszabadultak a bűnözők, és azok csinálták ezeket, vagy hothysta, fasiszta csőcselék randalírozott az utcán. De hát akik ott voltak, azok nagyon jól tudták, hogy nem ez történt. És hát évtizedeken keresztül ezt sulykolták az emberekbe. Minden dokumentumot meghamisítottak. Ugye például érdekes volt '89-ben, amikor közzétették Mindszenty Józsefnek a rádiónyilatkozatát, akkor egy csomóan rácsodálkoztak, hogy tényleg ezt mondta, és nem azt, amit évtizedeken keresztül sulykolt az emberekbe a kádári propagandagépezet.

Mv: Hogyan reagált akkor a külföld? Ugye tudunk a lengyel segítségről, a vérkészletekről, a gyógyszerről, a kötszerről, ugye amit küldtek a sebesült magyaroknak ide, ugye Ferihegyen szállt le az a gép, ami az első segítséget hozta. De ugye tudunk a pápa üzenetéről, hogy imádkozik a forradalom sikeréért. Hogyan reagált akkor a külföld? Ugye a lengyel események, lengyelországi nyári vagy tavaszi események után ugye azért a magyar forradalom, az egy hatalmas bombaként

robbant itt, Európában.

Horváth Attila: Hát igen, itt minden újságnak a címlapjára került a magyar szabadságharc. Ugye Dávid és Góliát küzdelmeként aposztrofálták külföldön. És hát akik tudtak, szolidárisak próbáltak lenni a magyarsággal. Például önkéntesek is akartak jönni ide a magyar szabadságharcot támogatni, de ezt nem engedték. Viszont jöttek segélyek, jöttek ruhák, élelmiszerek, kötszerek, ugye véradás is volt. És hát természetesen mindenki szolidáris volt a magyar szabadságharccal. Erről beszéltek az emberek az egész világon, hiszen addigra már a média már olyan gyorsan tudott híreket közölni, és hát Magyarországra is bejöhettek tudósítók, akik fényképeket készítettek, filmfelvételeket készítettek, tudósítottak a magyarországi eseményekről, hogy tényleg, egy-két órán belül az egész világ tudott arról, hogy mi történt Budapesten, illetve vidéken ekkoriban Magyarországon. És egy olyan időszak volt a magyar történelemnek, amikor hát sajnos addig, 20. századi történelemmel szemben végre pozitív hírekbe került Magyarország, és mindenki nekünk szurkolt.

Mv: Hogyan, milyen hatással volt ez a világpolitika, vagy Európa életének eseményeire a magyar forradalom?

Horváth Attila: Hát én két tendenciát emelnék ki leginkább. Az egyik az, hogy a Szovjetunió és a szovjet típusú diktatúra végképp lelepleződött a nyugati közvélemény előtt. Tehát akinek voltak is illúziói is addig, hogy ott valami boldogabb, szebb világot építenek, amikor megjelentek a tankok és brutálisan leverték a forradalmat, ez mindent elmondott, aki józanul gondolkodott. A másik, hogy addig Nyugat-Európában elég erős volt a baloldal és a kommunista pártoknak a szervezetei, különösen például a franciáknál, Olaszországban. Ezek viszont végképp elveszítették a népszerűségüket, hiszen választaniuk kellett a Szovjetunió és hát ugye a választópolgárok között, és ők inkább a szovjet támogatás mellett tették le a voksukat. Onnan pénzelték ezeket leginkább, ezeket a szervezeteket. És hát ugye néhány év alatt

tulajdonképpen egészen kicsi, törpepártokká váltak.

Mv: Ez volt az oka annak is, hogy nem avatkoztak közbe, amikor a szovjet tankok végigmentek Budapest utcáin?

Horváth Attila: Hát sajnós ez a nemzetközi nagypolitikának volt a hatása, hogy az Egyesült Államok úgy értékelte, hogy Magyarország a szovjet érdekszférába tartozik. Tehát tulajdonképpen azt lehet mondani, hogy míg a társadalom, nyugati társadalom velünk szimpatizált, addig a vezető politikusok, hát feladták Magyarországot és nem álltak ki kellőképpen a magyar események mellett. Inkább ezt ők egy ilyen politikai propagandaeszköznek használták fel a magyarországi forradalmat és szabadságharcot. Ugye ez látható például az ENSZ vizsgálóbizottságának a későbbi sorsánál is.

Mv: Horváth Attilának köszönjük szépen a beszélgetést!

Horváth Attila: Én is köszönöm, hogy itt lehettem!

Békés Megyei Hírlap – 2018. 10. 22. (1,4. oldal)

1956-ra emlékezünk

„Nemcsak az erejüket, de a jóságukat is megérezték”

Papp Gábor

Orbán Viktor a Terror házában mond beszédet. Az 1956-os forradalom napjai alatt az emberek megérezték az erejüket és a jóságukat is. A viselkedésükkel, a hozzáállásukkal bizonyították, hogy mennyivel különbek azoknál, akiket éppen elzavarni készültek – nyilatkozta lapunknak dr. Erdész Ádám, a Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltárának igazgatója.

MAGYARORSZÁG Az ünnepi megemlékezések már ma megkezdődnek országszerte.

Holnap, október 23-án reggel pedig a hagyományos zászlófelvonással és katonai tiszteletadással indul a nap a

fővárosban, napközben pedig ingyenesen látogatható lesz az Országház. 15 órakor a Terror Háza Múzeumnál beszédet mond Orbán Viktor miniszterelnök. 1956 hőseire a megye településein is műsorokkal emlékeznek, lapunkban pedig dr. Erdész Ádám, a Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltárának igazgatója segítségével idézzük fel a forradalom jelentősebb és érdekesebb, Békés megyei vonatkozású eseményeit és persze hőseit. w

BÉKÉSMEGYE A forradalom napja, október 23-a 1956-ban keddre esett. A hírek azonban elég lassan érkeztek meg Békés megyébe – nyilatkozta lapunknak a hatvankét évvel ezelőtti eseményekkel kapcsolatban dr. Erdész Ádám.

Mint elmondta, három nappal később, október 26-án, pénteken utaztak haza a fővárosból azok az egyetemi hallgatók és munkások, akik az első hiteles információkat hozták.

Arádió ekkor még a kormányerők kezében maradt, és zavaros hírek terjedtek, bár aki tudott a sorok között „olvasni”, az a hivatalos híradásból is sejthette, hogy mi történik Budapesten. S persze akadtak kifejezetten érzékeny emberek: Békésen Szatmári István kisgazda vezető már október 23-án délelőtt kérte a tanácstól, hogy adják vissza a székházukat.

Október 26-án, pénteken a nagyobb városokban, Békéscsabán és Gyulán tartották az első megmozdulásokat. Utóbbi városban Simonyi Imre elballagott a tanácsházára, és a szerény kvalitású tanács elnökhelyettesnek éppen foghegyről odavetette: „úgy érzem tüntetés lesz, ha szükség lesz rám, otthon megtalálnak”.

Hazamenni viszont már nem volt lehetősége, mert akkorra rengetegen jöttek össze a városi tanács előtt, majd a tömeg a szovjet erőműhöz vonult, és lehúzták a vörös csillagot.

Az első napnak sok helyen velejárója volt a diktatúra jelképeinek megsemmisítése.

Másnap – szintén a nagyvárosokban – megszervezték az első tömeggyűléseket, amelyek a forradalom kiemelkedő, katartikus pillanatainak számítottak. Gyulán a felnőtt lakosság nagyobb része, 7-9ezer ember gyűlt össze. – Rendkívül érdekes, hogy az emberek spontán módon minden tekintetben rátermett és higgadt vezetőket választottak.

Békéscsabán Fekete Pált, Gyulán Nádházi Jánost, Sarkadon Tanító Árpádot, Orosházán Nagy Lajost, míg Szarvason Szarvasi Györgyöt tolták előtérbe – sorolta dr. Erdész Ádám. – Gyulán Nádházi János a szentmise egy elemét is beleszótta a beszédébe, és arra kérte az embereket, hogy a szolidaritás, az összefogás jeleként fogják meg egymás kezét. Ezzel a könnyen indulatba hozható tömeget le is csillapította, és hasonló történt a többi városban is. Az emberek előző nap megéreztek az erejüket, ezen a napon viszont a jóságukat is; azt, hogy mennyivel különbek azoknál, akiket éppen elzavarni készülnek.

Nagyjából hasonló elképzelések mentén megalakultak a forradalmi bizottságok, majd szervezni kezdték a nemzetőrségeket, amelyeknek a rendfenntartásáról kellett gondoskodniuk. Ehhez összeszedték a fegyvereket, voltak, akiket letartóztattak, de ez éppen a rács mögé kerültek védelmét szolgáltatta. Akövetkező napokban az üzemekben, gyárakban üzemi tanácsok jöttek létre azok vezetésére.

Akadt, ahol a korábbi vezetőket, a párttitkárt kidobták, másutt maradhattak.

Vasárnap a kisebb településeken is tömeggyűléseket tartottak. Közben mindenütt igyekeztek gondoskodni a közellátásról, valamint a földekkel kapcsolatban igyekeztek dönteni. Békéscsabán a régi rend képviselői megpróbálták puccsot végrehajtani.

A diadalmas időszak november 4-éig tartott, amikor egyre biztosabb hírek érkeztek a szovjet csapatok bevonulásáról.

A megszálló haderő érkezése Békés megyében elsősorban azokat a

helyeket, Békéscsabát és Orosházát, érintette, ahol működött katonaság.

Gyulán például csak a tejporgyárig mentek el. Az oroszok megjelenése azonban nem jelentette a forradalom végét, a forradalmi bizottságok a helyükön maradtak, s kialakult egy furcsa kettősség. Gyulán például a gyógykezeléséről visszatért tanácselnök, Enyedi G. Sándor a tanács testületébe meghívta Nádházi Jánost és a forradalom idején polgármesterként működő segítőjét, M. Szabó Andrást, utóbbi visszautasította a ravasz kérést.

Közben pedig működtek a forradalmi bizottságok és a munkástanácsok is. Decemberre ország- és megyeszerte kiéleződött a helyzet. Gyulán és Békéscsabán is az október 27-eihez hasonló tömeggyűléseket rendeztek, amit a fekete kendős tüntetés, az asszonyok demonstrációja követett. Összeecsapások is előfordultak elsősorban december 10–11-e környékén. Sarkadra például a pufajkások kimentek rendet tenni, és azt hitték, hogy ez sikerült is, ám másnap a forradalmárok elfoglalták a rendőrséget. A megmozdulást csak nagyobb erővel tudták letörni.

KA:Lapunk kérésére dr. Erdész Ádám, a megyei levéltár igazgatója idézte fel a forradalom eseményeit Fotó: Kiss Zoltán

Beágyazott cikkek:

Megtorlás és ártatlan áldozatok

December 11-én kihirdették a statáriális törvényt, amit megfélemlítés követett, sokakat megvertek, elhurcoltak.

December 17-én Gyulán, a rendőrség előtt tartottak tüntetést, amit szétvertek. Máty Erzsébet ezután szervezte meg a Gyulavári fiatalokat, akik megszerezték a határőrség fegyverkészletét, majd este 9-10 óra körül harcálláspontba helyezkedtek, hogy megvédjék Várit a pufajkásoktól.

Az idősek azonban lebeszéltek erről őket, és éjfélig visszaadták a fegyvereket.

A forradalom nagyjából a végéhez ért. A megyében később kivégezték Mány Erzsébetet és Farkas Mihályt, de a kommunisták Csanádapácán agyonverték Horváth Lajost, a helyi forradalmi bizottság vezetőjét is, akit egyébként az ügyészség elengedett.

Verbális és valódi agresszió, újságcikkek is következtek a hatvanas évek elejéig, majd eljött a nagy csend időszaka.

Dunántúli Napló – 2018. 10. 22. (4. oldal)

Most fejet hajtanak az ,56-os hősök előtt

BARANYAI KÖRKÉP Több községben, városban elhelyezik a kegyelet virágait, koszorúit, mécseseit október 23-án, így állítanak emléket az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek, áldozatainak.

Pécsen a megemlékezés 10 órakor a Színház téren a Munkástanácsok emlékművénél veszi kezdetét, ahol beszédet mond Perényi József, a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének elnöke. A városi ünnepi megemlékezés 11 órakor az 1956-os mártíremlékműnél, a 48-as téren lesz. Itt beszédet mond Miseta Attila, a Pécsi Tudományegyetem rektora, és Barkóczi Csaba, a Kosztolányi Dezső Céltársulás elnöke. A rendezvényen jelen lesz és koszorút helyez el Páva Zsolt, Pécs polgármestere.

Komlón 11 órakor a színházban a Pöndöly Néptáncgyüttes „Piros a vér a pesti utcán”, című műsorát nézhetik meg, a koszorúk elhelyezésére 11:45-kor kerül sor az '56-os emlékkőnél.

Szigetváron október 23-án 10 órakor a Zrínyi téri kegyeleti parkban álló '56-os emlékműnél gyűlnek össze a megemlékezők, ahol a helyi középiskolások adnak elő ünnepi műsort.

Kozármislenyben a Templom téren az 1956-os emlékműnél helyezik el a koszorúkat, és hajtanak fejet a hősök és mártírok előtt.

A népakarat egységes kifejezése volt

Megyénkben összesen 121 forradalmi bizottmány kezdte meg működését.

HAJDÚ-BIHAR. A forradalmi bizottmányok tulajdonképpen az első legitimált irányító közhatalmi szerveket jelentették a kialakuló demokratikus berendezkedés helyi szintjén.

De azt is mondhatjuk, hogy sok esetben egymástól elkülönült, központi irányítás nélküli demokratikus szervezetek alakultak. Ezek közös jellemzője volt a népakarat egységes kifejezése, a spontán forradalmi hév után az alulról jövő kezdeményezés, szavazás útján történő kiteljesítése.

Legitimálták a forradalmat

– Kutatásainkból tudjuk, hogy Hajdú-Bihar megyében összesen 121 forradalmi bizottmány kezdte meg működését.

Csak Debrecenben a városi bizottmány mellett 21 szervezet jött még létre a munkahelyeken (ami természetesen nem tévesztendő össze a munkástanácsokkal, amelyekből egyébként a megyében összesen 298 alakult).

Mindezek mellett 54 nemzetőr szervezet is működött a településeken. Ha az előbb sorolt adatokat összegezzük, megállapíthatjuk, hogy ezek a szervezetek legitimálták a forradalmat, és egyben széles társadalmi bázist is jelentettek – fogalmazott Varjasi Imre történész, a Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Hajdúböszörményi Fióklevéltárának vezetője (akinek egyik kutatási területe az 1956-os forradalom történéseinek feltárása, hatása, megjelenése a művészetekben) a Napló kérdésére. – Gondoljuk végig: az akkor 510 ezres lakosú megyében több mint 8 ezer 900 ember valamilyen formában, szervezeti keretek között is kapcsolódott a forradalomhoz. Széles legitimáció ez, azt gondolom.

Itt senki nem 12 napra készült.

Elég, ha a követeléseket nézzük, amelyeket áttekintve nagyon sok a hasonlóság. Ez természetes is, hiszen az orosz csapatok kivonása hazánkból, a gyűlölt hatalmi jelképek eltávolítása, a kommunista vezetők lemondtatása, az ország szuverenitásának helyreállítása, a szólásszabadság újbóli megteremtése – folytathatnánk a sort településenként más-más hangsúllyal –, mindenütt megfigyelhető volt – mutatott rá a történész.

A bizottmányok az általános és az országos követelésekhez csatlakozó felvetések mellett településenként eltérő követeléseket fogalmaztak meg – tudtuk meg a szakembertől.

Más-más követelések

– Volt, ahol az azonnali földvisszaadás, a pálinkafőzés engedélyezése, a felvásárlási árak növelése, a feketevágás büntetésének eltörlése, a kis ipar terheinek csökkentése jelent meg elsődlegesen.

Amit e tekintetben fontos megjegyeznünk, hogy a helyben megfogalmazott felvetések pontosan rögzítették a helyi emberek helyi igényeit és tükrözték alapvető problémáikat is. Alulról jövő kezdeményezések megoldását szorgalmazták. Ha minden igaz, ezt nevezzük a demokrácia lényegének, alfájának és ómegájának – folytatta Varjasi Imre.

A megye több településén, például Balmazújvároson, Biharkeresztesen, Debrecenben, Derecskén, Hajdúböszörményben, Polgáron, Berettyóújfaluban, Hajdúsámsonban különböző szekciókat is létrehozottak a bizottmányon belül. Élelmezés, ipari, kereskedelem, lakásügy, jogi, karhatalmi, népművelési-oktatási, pénzügyi, propaganda területen próbálták szakmai irányba is hatékonyabbá tenni tevékenységüket. – Hajdúböszörményben például országosan is egyedülálló módon az első perctől kezdve többpárti alapon működő bizottmány kezdte meg munkáját. A hajdúvárosban több lényeges helyi ügyben is döntöttek. Rendkívüli anyasági segélyt utaltak a családoknak,

családi pótlékokat osztottak a jogosultaknak, tej- és húsjegyet kaptak a gyermekes családok, döntöttek a hitoktatás iskolai engedélyezéséről, megkezdték az elvett földek és ingatlanok nyilvántartásba vételét. A debreceni bizottmány széles helyi és megyei kapcsolatrendszerrel, jó szervezettséggel és a körülményeket is figyelembe véve, hatékonyan végezte munkáját.

Itt kell megjegyezni, hogy a szervezet működését az is nehezítette, hogy Nagy Imre második kormánya több napon keresztül nem ismerte el létezésüket. Apró Antal pedig egyenesen fasisztának titulálta őket, és követelte, nagyon finoman szólva, hogy tűnjenek el. Csak több K-vonalas telefonos egyeztetés és vita után, valamint a kommunisták kormányból való eltávolítását követően normalizálódott ez a probléma.

Miközben a szervezet Csorba László alezredes és Für Lajos tanársegéd vezetése mellett nagyon dinamikusan működött – osztotta meg kutatásait Varjasi Imre.

Veszély fenyegetett

– Berettyóújfaluban is azonnal munkához látott az új közhatalmi szervezet. Itt is szekciókon keresztül intézték a település ügyeit. Azonban ott is akadt egy nagyon feszült pillanat. Jelesül, október 26-án a forradalmi bizottmány egyik tagjának, Gaál Jánosnak a vezetésével a határőrlaktányánál a zöld ávos parancsnokot, Gaál Mihály őrnagyot arra szólították fel, hogy katonáival ne avatkozzanak be az eseményekbe.

Ekkor azonban nem várt fordulat következett. Az őrnagy a laktányában riadót rendelt el, és a fegyverek mellé éles lőszerrel látták el a határőr katonákat. A parancsnok pedig sortűz vezénylését fontolgatta.

A helyzet pattanásig feszült.

Ne feledjük! Ekkora már október 23-án Debrecenben, a Kossuth utcán, Budapesten a rádiónál a tüntetőkre lőttek, majd október

25-én, Budapesten a Parlament előtti Kossuth téren gyilkos sortüzet zúdítottak a békés tüntetőkre.

Halottak, sebesültek jelezték a kommunista hatalom kíméletlenségét. Ez a veszély fenyegetett Berettyóújfaluban is. Egy mindenre elszánt zöld ávós tiszt ujjait már a fegyvere ravaszára tette. A berettyóújfalui helyzet, ahol 1956. október 26-a délutánján a laktanya parancsnoka a tömegbelövetést fontolgatta, nagyon kétséges volt. Békés marad a helyi forradalom, vagy vérontásba torkollik? S ekkor a laktanyában szolgálatot teljesítő tisztek többsége, a honvédekkel együtt, kiállt a forradalom támogatása mellett.

Gaál Mihály őrnagyot pedig Debrecenbe szállították és ott a karhatalmi szekció őrizetébe helyezték. Ennek köszönhetően Berettyóújfaluban is sikerült megőrizni a forradalom tisztaságát és békés voltát – fogalmazott Varjasi Imre történész. (A Debreceni Szocialista Forradalmi Bizottmány néhány tagja és arca látható a portréképeken).

KA: Csorba László

KA: Székelyhidi Ágoston

KA: Lázár Imre

KA: Garab Imre

KA: Für Lajos

KA: Dede László

Petőfi Népe – 2018. 10. 22. (1,5. oldal)

Forradalmár őrizte az iratot

Barta Zsolt

Különleges tárlat nyílik holnap délután Kiskőrösön, a művelődési központban, melyről Turán István helytörténész mesélt.

KISKŐRÖS Különleges tárlat nyílik holnap délután Kiskőrösön, a művelődési központban. A Kiskőrösi Járás községeinek 1956-os eseményeit összegző rendőrkapitányi jelentést annak idején pont egy korábban elítélt forradalmár, a kiskőrösi szovjet emlékmű egyik ledöntője, Kvalla László találta meg.

Forradalmár őrizte az iratokat

Különleges kiállítással emlékeznek Kiskőrösön az ötvenhatos eseményekre

KISKŐRÖS „[...] minden kommunistát ki akartak nyírni.” Ezzel a címmel nyílik kiállítás Kiskőrösön október 23-án, az 1956-os forradalom és szabadságharc 62. évfordulóján, délután fél 4-kor a művelődési központ kamaratermében.

– A régi rendszerben, különösen annak vége felé, az '56 kapcsán keletkezett iratokkal nem bánt kesztyűs kézzel az idő, sem a hatalom akkori birtokosai. Így a valóban értékes információkat tartalmazó dokumentumok közül sok példány nem kerülhetett megfelelő módon a levéltárakba: nem egy végezte iratmegsemmisítőkből, vagy a hulladéklerakókban, jócskán megnehezítve a történészek dolgát az események rekonstruálását illetően – mondta Turán István történész. Majd hozzátette: a sors különös fintora, hogy a Kiskőrösi Járás községeinek 1956-os eseményeit összegző rendőrkapitányi jelentést annak idején pont egy korábban elítélt forradalmár, a kiskőrösi szovjet emlékmű egyik ledöntője, Kvalla László találta meg. Felismerve a köteg jelentőségét, elrejtette és megmentette az utókornak. Családja jóvoltából az iratokat digitalizálták, s felnagyítva, tábló formájában mutatják be, hogy bárki megismerhesse, és elmerenghessen azoknak a sokat hivatkozott napoknak a helyi történésein.

Természetesen, mivel a jelentés 1957 januárjában, a megtorlások kezdetekor készült, szemléletmódja és tartalma nem kevés kritikával kezelendő. Viszont a mai kor emberének rengeteg érdekességgel szolgálhat. A 21 oldalas dokumentumban

szó esik tüntetésekről, Sztálinvárosból a forradalom hírért hozó munkásokról, sortűzről, békés és nem annyira békés átmenetet kívánókról, forradalmárokról és persze provokátorokról is. Kiskőrös mellett Soltvadkertről, Kecelről, Imrehegyről, Bócsáról, Tázlárról, Akasztóról, Csengődről, Tabdiról, Soltszentimréről, Fülöpszállásról, Páhiról és Kaskantyúról is olvasható a dokumentumban. Ezt adják most közre kiállítás formájában, kiegészítve néhány korabeli fotóval, dokumentummal, melyek a „megsárgult pergamenek” mellett színesíteni hivatottak a tárlatot, tette hozzá Turán István.

KA: Szovjet harckocsi 1956. november 4-én, Kiskőrös belvárosában. A felvételt Turán István bocsátotta a rendelkezésünkre

Beágyazott cikkek:

A gimnáziumból indult a forradalom

Az október 23-án, Budapesten kitört forradalom csak napokkal később érezte a hatását vidéken. Kiskőrösön október 27-én, délelőtt 10 órakor Fekete Sándor és Szász Károly tanárok vezetésével mintegy 250 gimnazista a főtéri Petőfi-szoborhoz vonult, és elénekelték a Himnuszt, két diák pedig elszavalta a Nemzeti dalt és a Szózatot. Időközben félezresre bővült a tüntetők csoportja, Fekete Sándor 22 pontos követelést olvasott fel a tanácsháza előtt.

Mindez a tavasszal kiadott Kiskőrös története könyvben olvasható. Az 56-os fejezetet Turán István helytörténész jegyzi. Mint írja, lerombolták a szovjet emlékművet, megalakították a Nemzeti Bizottságot. A tömeg a laktanyához vonult, ahol a forradalmárok tudomása szerint egyetemistákat tartottak fogva. A tömegre két vadászgép adott le riasztólövéseket. Az emberek megijedtek, és hazamentek. A kommunista rend karhatalmistái a városban még tüntetők maradék csoportjait riasztólövésekkel feloszlatták. Kiskőrösön

időközben munkástanács, a laktanyában pedig forradalmi katonai tanács alakult.

A megmozdulásnak november 4-én hajnalban a szovjet katonai intervenció vetett véget. Harckocsik vették körbe a laktanyát, véget ért a forradalom a városban. A szovjet egységek még egy évig maradtak Kiskőrösön. A témáról bővebben a Kiskőrös története című könyvben olvashatnak az érdeklődők.

Vas Népe – 2018. 10. 22. (9,10. oldal)

Az 1956-os forradalom

Az 1956-os felkelés, amely forradalomba, majd szabadságharcba csapott át, megérintette Vas megye településeit is. Az információk ugyan lassan és torzítva áramlottak, de ahogy múltak a napok, úgy vált egyre nyilvánvalóbbá: vége Rákosi rettegett diktatúrájának, közel van a szabadság.

Összeállításunkban az 1956. október 23-án kitört forradalomra emlékezünk: események, harcok, határátlépések.

A szabadság szele

Bár a hírek, információk akkor még lassabban terjedtek, Vas megyében alig akadt település, amelyet ne ért volna el 1956 őszén a forradalom: a szabadság ígérete

A forradalom a megyét IS MEGÉRINTETTE

Az események érthetően a megyeszékhelyen gyorsultak fel, a vasutasok jóvoltából ide jutottak el legelőbb a budapesti és más országos történések. A forradalom és az azt követő új rendszervezeti kiépítését megelőzte a helyi értelmiség által létrehozott és nagy hatáskörrel működő Vasvári Pál Kör.

Horn Miklós és Koncz Endre tanár voltak a meghatározó alakjai a csoportosulásnak. A viták október 23. közeledtével élesebbé váltak, ekkor Hornék elhatározták, hogy összefognak a munkásokkal. Ez sikerült is, eljutottak vitakörükkel a

Szombathelyi Cipőgyárba és a Járműjavítóba. Október 26-án megalakult a munkástanács a vasútnál, és ezzel szintet lépett a rendszerellenes megmozdulás.

Október 27-én és 28-án nagy tömeg tüntetett a Rákosi-rendszer ellen, követelve a változásokat.

Ekkor jelent meg a Nagy Lajos Gimnázium 12 pontja is, amely helyi sajátosságokat tükrözött, mozgósította a diákságot.

De mi történt a kis favakban, összerakhatók-e az események kis kockái? Máig fehér foltokkal tarkított térkép ez, pedig fogynak a szereplők, halványulnak az emlékek. Tény, hogy a forradalom híre, majd történései eljutottak a vasi vidékre, közte Körmendre. Itt Kincs Elek gimnáziumi igazgató és Mozsolits Endre ügyvéd próbált szervezkedni a masszív pártbizottság ellenében, amely október 26-ig szilárdan kezében tartotta az irányítást. Aztán beállt a fordulat, a helyi elégedetlenkedők bementek a községi tanács épületbe, és a nép nevében lefoglalták azt. Később megalakították a nemzeti bizottságot, amelyből sikerült kiszorítani a kommunistákat.

A bizottság hatvan (!) tagot számlált, köztük volt Maléter Pál tisztvárosa, barátja, Ludasi László is. Ő fontos szerepet vitt a közrend fenntartásában, a kedélyek csillapításában. A nemzeti bizottság első döntései között szerepelt a politikai üldözöttek, kuláknak bélyegzettek, Recskre kitelepítettek teljes rehabilitálása, teljes anyagi kárpótlása. Arról is gondoskodtak, hogy akik a vasfüggöny miatt 1949-től még a határ közelébe sem tudtak jutni, most okmányokkal ellátva meglátogathassák Ausztriában élő rokonaikat. Pankaszon a korábbi gyártulajdonos rázta fel az embereket, akik a tanácsházára vonultak és sorolták elszenvedett sérelmeiket. Itt is fő téma volt Rákosiék rendkívül aljas és körmönfont intézménye, a kulákság. Ez (hamis) jogalapot szolgáltatott a teljes vagyonekobbzásra, kitelepítésre.

Ez egyébként az egész Őrséget érintette. Mivel bevett szokása

volt a rezsimnek, hogy elüldözte a helyi gazdákat és az értelmiséget, majd helyükre lojális, többnyire zselléreket telepített. Rábahídvégen is a kifosztott gazdák lázadoztak, visszakövetelve kolhozba sorolt jussukat.

Viszákon és Nádason hasonló változások indultak el, utóbbi településen megalakult a kisgazdapárt, és nemzeti bizottságot alakítottak. Nagyobb megmozdulásokra került sor Felsőberkifaluban. Itt az okozott feszültséget, hogy a tanácstitkár nem volt hajlandó leszedni a falról Lenin és Sztálin képét.

Miután ez mégis megtörtént, hivatalosan is átvették a hatalmat a kommunistáktól a felkelők.

Fegyveres konfliktus alakult ki viszont Meszlenben, ahol a felkelők el akarták kobozni a párttitkár vadászpuskáját, aki rálőtt a felkelőkre.

Ez kivételes esetnek számított, a lázongó emberek jogos sérelmeiket törvényes úton kívánták rendezni. Így az elkobzott javak lefoglalásával, a téeszek feloszlásával (ez viszont több faluban is ellenállásba ütközött).

Külön fejezetet érdemel Kőszeg, ahol Szentessy Olivér MÁV-főtanácsos vezetésével nyert teret a forradalom.

Sztrájkokat szervezett, neki volt köszönhető, hogy a város lakossága tudomást szerezhett az addig eltitkolt budapesti eseményekről. Segítette a munkástanácsokat, megalakította a nemzeti bizottságot.

Elsőként hozott létre szabad találkozót az osztrák–magyar határon. Itt is végig a törvényesség uralkodott, mi több, a szovjet emlékművek is érintetlenek maradtak. – Nem akartuk, hogy olyanok legyünk, mint ők voltak, amikor az ÁVH-t létrehozták és ütöttek-vertek – mondta e sorok írójának évekkal ezelőtt Szentessy Olivér. – Tény, hogy sok embert ért sérelem, és az is, hogy voltak, akik a határőrség fegyvereivel

meg akarták támadni az itt állomásozó oroszokat. Fékeztem, majd blokkoltam ezeket a kísérleteket. Úgy tűnt, elértük a célt, egy szabad, független, önrendelkező Magyarországot. Sajnos ez az álom hamar szertefoszlott... Engem személy szerint külön pufajkás kommandó vett célba, menekülnöm kellett – emlékezett az egykori forradalmár.

Vasváron október 28-án kezdődött egy nagyobb tüntetés, ennek nyomán a nemzetőrség vezetőinek megválasztották Ferencz Mátét és Csizmazia Józsefet. Csehimindszenten a bíboros kiszabadulásnak öröme felvonultak az emberek. Talán ebben a faluban volt a legnagyobb az elnyomás: Rákosiék féltek Mindszentytől. Káderekkel fedték le a települést, összetűzésekre is sor került. Szentgotthárdon sztrájkok és tüntetések rengették meg a régi rend alapjait, Bajánsenyén és Magyarorszombatfán a kitelepítettek rokonai, barátai tiltakoztak.

A forradalmi események hatósugarából nem maradt ki Répcelak, Sárvár, Csepreg sem.

Celldömölkön a vasutasok vitték a vezető szerepet. Nyolcvan fegyverest is toboroztak, akik készültek a budapesti harcokra a szovjetek ellen. Alig maradt ki vasi település az eseményekből, a szabadság friss szele a legtöbb embert megérintette.

A megyében nem volt véres összetűzés, volt viszont rend, előkészület a szabad, független Magyarország megteremtésére.

Ezt lőtték azután szét a szovjet tankok, és ezt követte a Kádárkor, a lassan halványuló történelem.

KA: Volt idő, amikor a forradalmárokat ellenforradalmároknak hívták

Beágyazott cikkek:

Alig maradt ki település, a szabadság friss szele mindenhova

elért

Katolikus Rádió – Hírtükör 6:30 – 2018.10.22. 06:32:11
(00:02:18)

1956-ban vezetett robbanáshoz az a terror, amelyet 1945 után egyre inkább megtapasztalt a társadalom, mondta Galambos István történész

Mv: 1956-ban vezetett robbanáshoz az a terror, amelyet 1945 után egyre inkább megtapasztalt a magyar társadalom, mondta Galambos István történész a köztelevízióban. Az elhangzottakat Kövér Tamás foglalja össze.

R: A feszültséget gerjesztő okok között említette a kuláküldözést, a padlásseprést, az emberek elhurcolását, a koholt vádak alapján történő ítéleteket, illetve a tömeges letartóztatásokat, internálásokat. A forradalmat megelőző napokban már benne volt a levegőben a feszültség, maga a kommunista párt és a szovjet hadvezetés is várt egyfajta robbanást, fejtette ki. Galambos István elmondta, Nagy Imre körül kialakult egy értelmiségi kör, akik változást szerettek volna, de 1956 nem a kommunista párt belügye volt. A vidék Magyarországa szintén változást szeretett volna, illetve voltak olyanok, akik nem a pártállam, a kommunista diktatúra keretei között képzelték el a változást, hangsúlyozta. A történész kiemelte, az újságok a kommunista hatalom kezében voltak, de a hírek a személyes kapcsolatokon keresztül mégis eljutottak vidékre, egyetemisták küldöttségei például felkerestek vidéki városokat, s emellett nagy szerepük volt a közlekedésben dolgozóknak is. A forradalom kirobbanása után vidéken is tüntetések voltak, megsemmisítették a kommunista hatalom jelképeit, a dolgozókról vezetett személyi adatlapokat, a begyűjtési íveket, a diktatúra különböző összeírásait. Közigazgatási funkciójú forradalmi tanácsokat, illetve forradalmi bizottságokat választottak, a rend fenntartására létrehozták a nemzetőrséget. A harmadik fontos forradalmi szervet a munkástanácsok jelentették, amelyek

november 4-e után is folytatták a küzdelmet a munkások jogaiért, hangsúlyozta a történész.

m1 – Ma este – 2018.10.22. 20:47:01 (00:07:16)

Az 1956-os forradalom hátterét és sajátosságait is vizsgálják a Nemzeti Emlékezet Bizottságának kutatói

Mv: 1956 októberében Magyarországon békés tüntetéssel kezdődő, majd fegyveres felkeléssel folytatódó forradalom bontakozott ki a kommunista diktatúra, valamint a szovjet megszállás ellen. Az események lehető legpontosabb feltárása mellett a forradalom hátterét, sajátosságait is vizsgálják a Nemzeti Emlékezet Bizottságának kutatói. István! És itt van velünk Müller Gabriella történész, aki ennek a Nemzeti Emlékezet Bizottságának a munkatársa. Jó estét kívánok!

Müller Gabriella, történész, Nemzeti Emlékezet Bizottsága: Jó estét kívánok!

Mv: Gabriella! Hogyha '56-ról kell beszélni, akkor ugye nyilván az én korosztályomnak, meg az előttem lévő korosztálynak a Fehér Könyv jut eszébe, ami egészen 1989-ig gyakorlatilag meg kellett, hogy határozza a történészek és a történelemmel foglalkozók gondolkodását '56-ról, és aztán volt egy robbanás, és elkezdődött a valódi kutatása '56-nak. Miben volt más 1956 magyar forradalma, mint a korszak hasonló dolgai például '56-ban Lengyelországban, vagy '53-ban Németországban?

Müller Gabriella: Hát hogyha a jellegzetességeket kellene kiemelni, akkor én első helyen a spontaneitást említeném, ugyanis október 23-án délután több száz ember vonult az utcákra békés tüntetésként, hogy kifejezzék a szabadság, a demokrácia és a nemzeti függetlenség iránti vágyukat. Azonban a magyar politikai vezetés teljesen pánikba esett és döntésképtelenné vált, majd pillanatok alatt órák alatt összeomlott az egész sztálini hatalmi rendszer, és először vidéken, Debrecenben dördült el egy sortűz, aztán Budapesten fegyveres összecsapásokra került sor a Magyar Rádió épületénél

és 23-án, 24-én ez a spontaneitás lesz az a váratlan fordulat, ami az első számú különlegesség, mert az emberek, akik nem is ismerték egymást, egyszerűen összeverődnek, kialakulnak az első fegyveres központok, fegyveres csoportok, akik maguk közül választják ki az általuk vezetőnek, irányítóknak elismert személyeket.

Mv: Azonnal elkezdődött a szabadságharcra való felkészülés is, ezzel azt mondja? Tehát, hogy itt tulajdonképpen nem egyszerűen csak egy politikai forradalomban gondolkodtak, hanem valóban komolyan gondolták azt, hogy a szovjet csapatok menjenek ki és ha nem hajlandók kimenni, akkor bizony tesznek azért, hogy kimenjenek.

Müller Gabriella: Ez egy nagyon komoly nemzeti függetlenség iránti vágy, az minden csoportban érződött. Ez egy közös pontot jelentett, ugyanis a másik érdekesség, hogy a forradalom maga hatalmas társadalmi támogatottságot élvezett. Tehát ez azt jelenti, hogy a legkisebb kommunista hatalmi szűk csoporton kívül szinte minden társadalmi réteg, minden társadalmi csoport képviseltette magát. Tehát...

Mv: És országosan is.

Müller Gabriella: Országosan, kezdve az egyetemistákkal, a munkástanácsokban lévő szakképzett munkásokkal. A fegyveres csoportok között is rengeteg a munkás, a falvakban, a nemzeti bizottságokban a parasztok, és hát az értelmiség természetesen, és rengeteg ember, rengeteg sokszínű, különböző világnézettel, különböző politikai múlttal érkeznek a forradalomba, és egy közös nevező mindannyiuknál a szabadság, a demokrácia, a nemzeti függetlenség vagy az, hogy a törvényesség mellett álljanak ki.

Mv: Igen ám, de például 22-én ugye a Műszaki Egyetemen még a szocialista demokrácia kiterjesztéséről beszélnek. Gerő Ernő 23-án a szocialista demokrácia fenntartásáról, kiterjesztéséről beszél a rádióban. Mindezek után október 23-

án este a rádió gyakorlatilag fegyveres harc által a felkelők kezébe kerül és onnantól kezdve nyilvánvalóvá válik, hogy a fennálló hatalomnak az erőszakszervezetei, kivéve talán a honvédséget, mert a honvédség volt az, amelyik viszonylag gyorsan átállt a felkelők oldalára, vagy legalábbis nagy része. Azokat valahogy el kell tüntetni az útból, és akkor kezdődnek az igazi, komoly utcai harcok, ugye 25-én a Parlament előtti tömegbe lövés és aztán pedig 30-án a pártház elfoglalása.

Müller Gabriella: Igen. Én azt gondolom, hogy, hogy...

Mv: Tehát ez már akkor leszámolás, vagy pedig akkor kezd tisztulni a kép?

Müller Gabriella: Hát én úgy gondolom, hogy mint ahogy említettem is, békés tüntetésként indult és valóban a robbanás tetőfoka akkor csúcsosodott ki, amikor fegyvertelen emberekkel szemben fegyveres erőszakot alkalmaztak a legeslegelső napon.

Mv: Tehát jogos volt a visszavágás. Gabriella! A Nemzeti Emlékezet Bizottságának nyilvánvalóan nagyon fontos feladata, hogy részben 1956 forradalmáról, részben az ezt megelőző időszakról, vagy az ehhez kapcsolódó dolgokról tudósítsa az embereket. Tehát helyretegye magát, mert ugye a történelemtudományban magát, ezt a történelmi eseményt, tehát a történelemtudományban mai napig vannak félreértések ezzel kapcsolatban. Mit tesznek önök ezért? Miről szól most 2018 ebben az ügyben?

Müller Gabriella: 2018-ban vannak kisebb szabású projektjeink és nyáron, június 15-én egy nagyobb szabású projektet mutattunk be. Kisebb szabású projektek között értem az InfoRádióban elhangzó portrékat, az '56-os hősök, áldozatok portréit, de a Mandineren Magyar Hősök sorozatot indítottunk. Ez nem kifejezetten csak '56-osokról szól, de szép számmal találhatóak köztük szintén ilyen portrék. Illetve, október 18-án egy közös lengyel-magyar kiállítás nyílt meg a

Mezőgazdasági Múzeum főbejárata mellett. És hát a nagyszabású projekt pedig egy nagyon széles intézményközi együttműködésnek köszönhető online adatbázis, ami nemcsak az áldozatokat, hanem a megtorlást, azon belül a megtorlás mechanizmusát, az annak a működtetőit mutatja be, életpályákat, karrierpályákat.

Mv: Én azt gondolom, hogy a kutatás mellett a legfontosabb a tudományos ismeretterjesztés úgy, hogy ezt ráadásul azok is be tudják fogadni, akik lehet, hogy eleinte nem is érdeklődnek iránta.

Müller Gabriella: Mindenképpen.

Mv: Köszönöm, hogy eljött!

Müller Gabriella: Én köszönöm!

m1 – Ma este – 2018.10.22. 18:46:24 (00:09:16)

A zászló útja-'56 emlékére címmel nyílt időszak kiállítás a Nemzeti Múzeumban

Mv: A zászló útja '56 emlékére címmel nyílt időszak kiállítás a Nemzeti Múzeumban, ahol november 4-égi látható az a nagyméretű, közepén lyukas magyar zászló, amely az 1956-os októberi forradalomban a Széna téri harcok helyszínén lobogott. Az ünnepi programok holnap is folytatódnak, ingyenes vezetéseken mutatják be a forradalom hőseit és tárgyi emlékeit. István jön a részletekkel. Gál Vilmos, a Nemzeti Múzeum muzeológusa a vendégünk. Jó estét kívánok!

Gál Vilmos, muzeológus, Magyar Nemzeti Múzeum: Jó estét!

Mv: Gál úr, ugye hát tulajdonképpen a Széna téri harci zászló az, ami a legnagyobb produkciója ennek a kiállítássorozatnak, de hát itt most rengeteg kiállítás lesz tulajdonképpen, egy egész hosszú sorozat lesz, ahol személyesen azok is megjelennek, akik például a zászlót annak idején kicsempészték Magyarországról.

Gál Vilmos: Igen. A Széna téri lyukas zászlónak a legendája is nagyon érdekes, tehát nem csak maga a zászló, a kiállított zászló nagyon fontos számunkra, hanem annak a három adományozónak a története is, akik ezt odaajándékozták a Magyar Nemzeti Múzeumnak, pontosabban a magyar nemzetnek. Mi csupán, a múzeum, a megőrzői vagyunk a zászlónak.

Mv: Jó helyre került.

Gál Vilmos: Igen. És ez az első alkalom, tehát a mai nap, amikor ezt a zászlót láthatja a nagyközönség, november 4-éi fogják, vagy lehet látni majd ezt a kis kiállításunkat. És egy bő hatvan perces videóanyagot is felvettünk a három adományozó úrral, akik mind a hárman részt vettek természetesen 1956-ban a forradalomban és szabadságharcban. Tehát ezt a összeállítást is megtekinthetik majd a látogatók a zászló mellett.

Mv: Azt mondjuk el, hogy holnap, 23-án ugye ingyen látogathatják ezeket a kiállításokat a nézők. De regisztrálni kell előtte, ugye?

Gál Vilmos: Igen, igen. Az összes állandó kiállításunk az ünnepre való tekintettel természetesen ingyenesen látogatható, kivéve az időszakos kiállításokat.

Mv: Az is izgalmas egyébként, a World Press Photo.

Gál Vilmos: Igen, igen, igen.

Mv: Ugye azt, a felhívásban az is benne van, hogy kéri majd október 25-én azokat a nagyszülőket, dédszülőket, akik még emlékeznek a forradalomra vagy netán részt vettek benne, hogy vigyék el az unokáikat és meséljék el az emlékeiket.

Gál Vilmos: Igen, az nagyon fontos, tehát mi is arra törekszünk, a holnapi nap tulajdonképpen tíz órától délután hat óráig tele lesz olyan programokkal, amikor a mi muzeológusaink fognak tárlatot vezetni, illetve előadásokat tartani. Illetve meghívott vendégek, idős, '56-os úgymond

veteránok fogják elmondani az emlékeiket. Nemcsak a harcokról, nemcsak a forradalom időszakáról, hanem akár az előző évek szörnyűségeiről, a diktatúráról, illetve az azt követő évekről. Van közülük, aki utána is börtönbe került, van aki természetesen emigrált és Nyugat-Európából aztán 1990 után tért vissza. Tehát nagyon vegyes a kép az '56-os forradalmárok között is, hogy ki hogyan élte meg '56-ot, illetve az azt követő éveket.

Mv: Mekkora ennek az időszaknak, ennek a néhány napnak, sajnos maga a forradalom ugye november 4-én már bukottnak minősülhetett, bár a munkástanácsok azért még 1957-ben is próbálkoztak fönntartani, mekkora ennek a tárgyanyaga? Ugye gyakorlatilag volt egy olyan időszak a magyar történelemben, amikor a '56-os relikviákért akár kötél is járhatott.

Gál Vilmos: Igen. Ezért is jó kérdés, hiszen nagyon kevés 1956-hoz kapcsolódó tárgyi emlék maradt fenn, akár a Nemzeti Múzeumban, de más múzeumokban is Magyarországon. Ennek főként az az oka, hogy nagyon sokan akár félelemből, elpusztították, eldobták azokat az esetleg emléktárgyként később funkcionálható tárgyakat, amelyeket használtak a forradalom alatt. Nagyon sokan akár elásták, elrejtették. És ezek viszont aztán a Kádár-rendszer bukása után 1990 után előkerültek, illetve nagyon sok tárgy került vissza az emigráció után. Nagyon sok fotóanyag, rengeteg fényképész, amatőr fényképész volt például, aki elrejtette a negatívokat és aztán csak 1990 után vette elő. Ebből nagyon sok került aztán hozzánk is, tehát a Nemzeti Múzeumba, de más magyar múzeumokba is. Tárgyi anyag viszonylag kevés, fegyver még kevesebb természetesen. A legjellemzőbb tárgyak, amelyet akár még meg is őrizhettek az emberek, azok a vöröskeresztes csomagok, vagy azoknak a dobozai például, amelyeket ugye nyugatról kaptak '56 végén, '57 elején, és ezekben mindenféle csokoládétól az ömlesztett sajtig mindenféle élelmiszer volt, és ezt nagyon sokan megtartották. És különben a mi kiállításaink, amikor '56-ról kiállításokat rendezünk, akkor mindig egy felhívás is,

felhívások is egyben, és nagyon sokszor ez ad lökést a gyűjtésnek. Nagyon sokan ha megnézik a kiállítást, rájönnek arra, hogy nekik is van otthon esetleg valami, ami kapcsolódik '56-hoz, és így, hát a saját emlékeimre támaszkodom, 2006-ban az ötvenedik évforduló alatt is nagyon sok tárgyi anyaggal gazdagodtunk, de a 2016-os évben még többel talán. Rengeteg tárgy jött be a múzeumba, és személyes élményem is volt, amikor odajött hozzám mondjuk egy idős bácsi, és azt mondta, hogy hát ilyen nekem is van otthon, vagy ehhez hasonló, és majd behozom, és valóban aztán be is hozta néhány nappal később a múzeumba.

Mv: Ugye ez egy, 62 éve történt maga a forradalom, tehát az oral history, az most nagyon fontos. Tehát összegyűjteni azokat az emlékeket, amelyek a még élő veteránoktól, túlélőktől, résztvevőktől megvan, hiszen sajnos a biológia, az dolgozik ebben az ügyben is, és egyre kevesebben lesznek. Erre is kísérlet az, hogy most megpróbálják azokat behívni, akik még nem tapasztalhatták meg ezt, és azokkal előadatni, akik viszont ott voltak?

Gál Vilmos: Természetesen, de ezt különben a magyar történészek már jó ideje, két évtizede csinálják, és mi is, hogyha olyan helyzetbe kerülünk, mint ahogy most is, azonnal megragadjuk az alkalmat. És igazából magam sem gondoltam volna, amikor fölvettem, én voltam az a szerencsés, aki fölvette ezt a három interjút, illetve én voltam a kérdező, és hát megmondom őszintén, volt olyan pillanat, nem is egy, amikor majdnem könny szökött a szemembe, mert... És nem is igazából magával a forradalom napjaival kapcsolatban, hanem az előzményekkel, hogy már az '50-es években milyen körülmények közé kényszerítették ezeket a fiatalembereket, és aztán '57-'58-ban mi történt velük. Drámai szavak hangzanak el ezeken a felvételeken.

Mv: Alkalmas lesz arra, hogy fölkeltsse az érdeklődést azokban a fiatalokban, akik most annyi idősek, mint annak idején például Zilahy Miklós vagy a többi adományozó volt?

Gál Vilmos: Minden bizonnyal, már csak azért is, mert ezek a nyolcvan fölött lévő úriemberek nagyon frissek szellemileg és nagyon jól is beszélnek, ezért aztán nagyon könnyen adják át azokat a gondolatokat, tartalmakat, amelyeket ők még átéltek annak idején.

Mv: Ön mit tart a legizgalmasabb részének ennek a kiállítássorozatnak azon kívül, hogy ott van egy olyan zászló, ami lehet, hogy vérben fürdött?

Gál Vilmos: Hát igen... Egy másik, ugyancsak a zászlóhoz kapcsolódó dolog, hogy ennek a zászlónak, amikor kivitték Nyugat-Európába, volt egy utóélete. És ezért is adtuk ezt a címet, hogy A zászló útja, ugyanis aki ezt a zászlót kitűzte a Széna téren, majd levette és magával vitte nyugatra, Kellner Lajos, úgy gondolta, hogy amikor az NSZK-ban, Nyugat-Németországban él, akkor bizony elmegy tüntetésekre, illetve ő maga csinál tüntetéseket. Hogyha meghallotta, hogy mondjuk Nyugat-Németországba ment egy kádárista vezető, tehát egy Kádár-korszaki kommunista politikus, akkor bizony odament és tüntetést szervezett és mindig vitte ezt a zászlót is magával. És ennek tudjuk, dokumentáltuk az útvonalát, hogy hány helyszínen, milyen helyeken járt is Kellner Lajos ezzel a zászlóval, és aztán 1990 után, rendszerváltás után hozta haza ezt a bizonyos lyukas zászlót és ezért ennek van egy utóélete is, ennek a tárgynak. És én ezt az utat gondolom a legfontosabbnak, legjelentősebbnek ebben a kis kiállításban.

Mv: Az a lényeg, hogy hazaért. Köszönöm, hogy eljött.

Gál Vilmos: Köszönöm szépen!

Miskolci napló – 2018. 10. 20. (1,3. oldal)

Október 23., a szabadság napja

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiben annak idején Miskolc is komoly szerepet játszott. Október 23-án, nemzeti ünnepünkön minden évben számos történelmi helyszínen

tartanak megemlékezéseket városunk vezetői, a pártok, intézmények, civil szervezetek képviselői valamint a miskolci lakosok, a forradalom hősei és mártírjai előtt tisztelegve.

OKTÓBER 23., A SZABADSÁG NAPJA – MISKOLCI EMLÉKHELYEK

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiben annak idején Miskolc is komoly szerepet játszott. Október 23-án, nemzeti ünnepünkön minden évben számos történelmi helyszínen tartanak megemlékezéseket városunk vezetői, a pártok, intézmények, civil szervezetek képviselői valamint a miskolci lakosok, a forradalom hősei és mártírjai előtt tisztelegve.

Romek emlékoszlop Szentpéteri kapuban álló Romek emlékoszlop egy 13 éves lengyel kisfiúnak, és a poznaí munkás-felkelés áldozatainak állít emléket, ami 1956. június 28 és 30. között zajlott Lengyelországban. A tüntetések során a dolgozók jobb munkafeltételeket és a kormány távozását követelték. A felkelés a Cegielski gyárból indult ki, s rövidesen tömeggyűléssé vált. A város központjában 28-án mindegy 100 ezer fő gyűlt össze, a Közbiztonsági Minisztérium helyi kirendeltsége elé, ahol tízezer katonával és négyszáz tankkal támadtak a tömegre. A sortűz halálos áldozatainak száma megközelítette a százat, köztük volt a tiltakozás és a brutális megtorlás szimbólumává vált 13 éves Romek Strzałkowski is. A lengyel kisfiúnak 1992-től van városunkban, a Szentpéteri kapuban emlékműve, melyet évente megkoszorúznak a forradalom és szabadságharc évfordulóján.

Petőfitér Emblematikus helyszíne volt az 1956-os forradalom és szabadságharcnak a Petőfitér, ahol Nagy Attila, a népszerű fiatal színész hatalmas tömeg előtt szavalt el a Himnuszt és a Nemzeti dalt. 1956. október 25-én a miskolci munkások demonstrációval kívánták nyomatékosítani a követeléseiket. Eredetileg a város központjában lévő Búza tér lett volna a tömeg úti célja, a szervezők azonban el akarták kerülni az összetűzést a közelben székelő ÁVH-val, s a tömeget az Egyetemvárosba irányították. Útközben nagy számban

csatlakoztak a tüntetőkhez a város lakosai, végül már hatalmas, 35-40 ezres tömeg hömpölygött az utcákon. A lakások ablakaiban is megjelentek a nemzetiszínű zászlók, és a sokaságban is rengeteg háromszínű lobogó tűnt fel. Az Egyetemvárosban már szervezeten fogadták az odaérkező tömeget. A nagyelőadó tetejéről Dornbach Gyula köszöntötte az egybegyűlteket, majd ismertették a forradalmi követeléseket. A debreceni egyetemisták pontjait a városból érkező Galánffy Lajos, a miskolci Zenekonzervatórium igazgatója ismertette, majd hozzáfűzte ehhez a konzervatórium követeléseit is. A miskolci diákszemélyiség 11 pontos felhívását Rácz Károly hallgató, a DIMÁVAG 12 pontos kiáltványát Papp Miklós anyagbeszerző, üzemi munkástanács tag olvasta fel. A felszólalók között volt Zombori Sándor alezredes, aki a honvédség és Urbancsok Mihály, aki a megyei pártbizottság egyetértéséről biztosította a tömeget. Mind az egyetemi, mind az ugyanazonnap délután, a Petőfitéren megrendezett nagygyűlésen rendkívüli hatást gyakorolt az emberekre Nagy Attila, a népszerű, fiatal miskolci színész, aki mindkét helyszínen a elszavalta a Himnuszt és a Nemzeti dalt. Nagy Attila fontos szerepet játszott a rend helyreállításában az október 26-i sortűz és lincseléseket követő zűrzavarban is, amikor az események hatására a megyei munkástanácsban alig néhányan maradtak. Nagy Attila ekkor Papp Miklóssal együtt látott hozzá a rend helyreállításához, akit még október 24-én választottak be az üzemi, majd másnap a megyei munkástanácsba. Megegyezésük értelmében Papp a megyei, Nagy Attila pedig a városi ügyeket intézte.

Misley Emese – a forradalom legfiatalabb miskolci áldozata A Zsolcai kapui sortűz és a forradalom legfiatalabb miskolci áldozata, a 13 éves Misley Emese tragédiája nagyon erősen kötődik 1956 kollektív emlékezetéhez. A belvárosi Széchenyi utcában található emléktáblájánál minden évben koszorút helyeznek el.

A kislány 1956. október 26-án az iskolából tartott hazafelé,

útközben még be akart térni tejért a Búza téri Vásárcsarnokba. Egy eltévedt lövedék halálosan megsebezte, a forradalom és szabadságharc legfiatalabb miskolci áldozatává vált. Szemtanúk szerint a kezéből kiejtett piros tejeskanna még napok múlva is ott hevert az utcán. Egyik barátnője és osztálytársa így emlékezett vissza Emesére: „Emese a szüleivel és a két testvérével az egykori Csányi Cukrászda felett, egy függőfolyosós épületben lakott, nem messze a Vörösmarty Általános Iskolától. Mi öt házzal odébb laktunk, gyakran játszottunk együtt, hol náluk, hol nálunk. Emese szobáját édesapja fogászati rendelőjén át lehetett csak nagyon csöndben megközelíteni. Életem első tejszínhabos gesztenyepüréjét egy Emesééknél tartott gyermekzsúron ettem. Később a család elköltözött a Tulipán tömbbe, melynek falán most az emléktábla van. Soha nem felejttem halála napját, a megdöbbentő hírt. Édesapja jött át hozzánk, zokogva, megrendülten mondta: „Emese meghalt”. Még most is futkos a hátamon a hideg, összeszorul a szívem, ha visszagondolok a szörnyű napra. Emese emlékét a szívem mélyén örökké őrzöm, gyermekkori barátnőmet minden évben meggyászolom, október 23. számomra Miskey Emese halálát jelenti.” Romek emlékoszlop Szentpéteri kapuban álló Romek emlékoszlop egy 13 éves lengyel kisfiúnak, és a poznaí munkás-felkelés áldozatainak állít emléket, ami 1956. június 28 és 30. között zajlott Lengyelországban. A tüntetések során a dolgozók jobb munkafeltételeket és a kormány távozását követelték. A felkelés a Cegielski gyárból indult ki, s rövidesen tömeggyűléssé vált. A város központjában 28-án mindegy 100 ezer fő gyűlt össze, a Közbiztonsági Minisztérium helyi kirendeltsége elé, ahol tízezer katonával és négyszáz tankkal támadtak a tömegre. A sortűz halálos áldozatainak száma megközelítette a százat, köztük volt a tiltakozás és a brutális megtorlás szimbólumává vált 13 éves Romek Strzałkowski is. A lengyel kisfiúnak 1992-től van városunkban, a Szentpéteri kapuban emlékműve, melyet évente megkoszorúznak a forradalom és szabadságharc évfordulóján.

Zsolcai kapu 1956. október 26.-án Miskolcon is halálos

áldozatokat követelő sortűz dördült el. A BM megyei főosztályának épületénél támadtak a fegyvertelen tüntetőkre a rendőrök és államvédelmisek fegyverekkel, kézigránátokkal. A tüntetők közül tizenhatan életüket vesztették, s legalább 51 személy szenvedett részben maradandó fogyatékossgot okozó sérüléseket. Az áldozatok között számos fiatal volt – itt érte halálos lövés a 18 éves Grómusz Máriát s a tizenhárom éves Miskey Emesét is. Az áldozatok nevét emléktábla őrzi a Zsolcai kapuban. A miskolci, városi megemlékezések hagyományosan ezen az emlékhelyen kezdődnek. A tragikus eseményekre emlékezve, a városi önkormányzat, pártok, intézmények, civil szervezetek vezetői és képviselői minden évben elhelyezik a megemlékezés koszorúit NNN Széchenyi Emléktábla Évente megemlékezést tartanak a forradalom és szabadságharc évfordulóján, a Földes Ferenc Gimnázium falán elhelyezett Széchenyi Emléktáblánál. Az egykori Fráter György, illetve Léway József Gimnázium összevonásával létrehozott intézmény az '50-es évek elején kellett felvennie Földes Ferenc baloldali filozófus, író nevét. Az 1956-os forradalom és szabadságharc idején – a tanári kar és a diákság együttes elhatározásából – rövid időre Széchenyi István nevét vette fel a gimnázium. Az iskola több egykori diákja, pártolója Széchenyi '56 Emlékbizottság néven egyesületet hozott létre. Kezdeményezésükre került fel az 56-os névváltoztatásra emlékeztető emléktábla is az iskola falára, ahol a városi ünnepség-sorozat részeként, évente megemlékezést tartanak, az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóján.

Az ünnepségsorozat keretében, minden évben megkoszorúzzák Miskolcon Nagy Imre mártír miniszterelnök emléktábláját, Nagy Attila szobrát, Szabó Lőrinc emléktábláját, s a Dígép munkásgyűlés emléktábláját is.

Hősök tere Központi helyszíne a miskolci, városi megemlékezéseknek a Hősök tere, ahol 2003-ban avatták fel Miskolc város elesett hőseinek emlékművét, Szanyi Péter szobrászművész alkotását. A bronzból és gránitból készült

emlékmű ötalakos kompozíciója egy piramis alakú posztamensen áll. A piramis csúcsa lépcsőfokokban végződik, melyen a szoboralakok lépkednek felénk. A posztamensen az 1956. október 23-ai dátum olvasható, valamint a „Miskolc város elesett hőseinek” felirat. Szanyi Péter elmondása szerint az emlékmű a „huszadik század kataklizmáinak allegorikus ábrázolása”. Az öt alak közül négy férfi, akik a hősi halottak koporsóját viszik vállukon, ami a magyarok huszadik századi nemzetsorsát szimbolizáló szarkofágban fekszik. Négy oldalán a Szózat kezdő mondata olvasható: „Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar” A hátul, jobb oldalon haladó, a magyar parasztembert megformáló középkorú férfialak, kezében az akkoriban elterjedt Mauser puskával az I. világháborút szimbolizálja. Mellette a baloldalon egy lepellel letakart, kivájt szemű alak a II. világháborút, a temetetlen halottakat jelképezi. Baloldalon elől egy lyukas zászlót tartó fiatal, erős férfiaz 56-os forradalom allegóriája. Mellette halad a deportáltakat, lebombázott polgári áldozatokat megtestesítő bilincsbe vert középkorú férfi. Előttük megy egy kezében kegyeleti mécses tartó női alak, Magyarország géniuszának jelképe. A nemzet továbbélését jelzi, ahogy szabad kezével a lángot takarja, óvja, hogy el ne aludjon.

Kelet-Magyarország – 2018. 10. 20. (3. oldal)

Az ötvenhatos hősök emléke előtt tisztelegtek

Már pénteken megkezdődtek a megemlékezések a megyei településeken, így Nyíregyházán is.

Nyíregyháza. Tizenegy nyíregyházi helyszínen főhajtással és koszorúzással tisztelegtek a városi önkormányzat, valamint a helyi kulturális és oktatási intézmények képviselői az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei, így Nagy Imre, Szilágyi László, Dandos Gyula, dr. Babicz Béla és Rácz István emléktáblájánál, valamint a Sóstói úti volt ÁVÓ-s épületnél és a megyei büntetés-végrehajtási intézetnél.

Mártírhalált haltak – Szilágyi László a megyei forradalmi bizottság elnökeként vett részt az 1956-os eseményekben. Az ő hívására csatlakozott a Kossuth-gimnázium diákságának egy csoportja a nyíregyházi forradalomhoz, irányításával döntötték le a kozák lovas szobrát. A városi munkástanács elnökévé választották október 26-án, majd a már említett megyei forradalmi bizottság első embere lett – ismertette Lázár István, a Váci Mihály Kulturális Központ szakmai munkatársa a mártírhalált halt Szilágyi László és Tomasovszky András síremlékénél. Utóbbi szintén jelentős szerepet vállalt a nyíregyházi eseményekben: az irodaház tetejéről levert vörös csillag helyére ő tűzte ki a nemzetiszínű lobogót, és Tomasovszky András olvasta fel a ledöntött lovasszobornál a miskolci forradalmárok öt pontos követelését. 1958. május 6-án mindkettőjüket kivégezték. – Dandos Gyula, a Kossuth Lajos gimnázium egykori diákja a forradalom idején egységbe fogta alma matere, illetve a nyíregyházi Zrínyi-gimnázium és a Tanítóképző Intézet tanulóit. A kozák lovas szobrának ledöntésekor felolvasta huszonegy pontos követelésüket – folytatta már a mindössze tizennyolc évet élt hős emlékművénél Lázár István. – Tagja volt a megyei és a városi munkástanácsnak, valamint a forradalmi bizottságnak. A diákotthonból hurcolták el november 6-án, a szovjet titkosszolgálat ungvári börtönébe került, onnan pedig egy szentgotthárdi szanatóriumba szállították. Megpróbált megszökni, de közben meglőtték, 1957. február 10-én halt meg.

KA: szilágyi László lánya és veje megkoszorúzták az '56-os mártír síremlékét és sírhelyét

Beágyazott cikkek:

Ünnepi megemlékezések megyénkben

Október 21., vasárnap 16 óra: az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának tiszteletére szervezett megemlékezést egy Wass Albert emlékesttel kötik össze. a koszorúzást a községháza előtti téren rendezik, a II. Rákóczi

Ferenc művelődési Házban Wass Albert emlékére a Figemadár citerazenekar dalcsoport ad elő, a tarpai Esze Tamás Általános Iskola növendékei emlékműsort mutatnak be, amit filmvetítés, versfelolvasás és könyvbemutató követ, Tarpa október 22., hétfő 16 óra: „a szabadság ott kezdődik, ahol megszűnik a félelem” címmel ünnepi megemlékezést tartanak az 1956-os forradalomról és szabadságharcról a Móricz Zsigmond művelődési Házban. a megemlékezésen murányi Levente 1956-os forradalmár és elítélt mond beszédet, kocsord 17 óra: „emlékezzünk együtt az 1956-os Forradalom és szabadságharc hőseire” címmel tartanak ünnepi emlékműsort és koszorúzást Nagy Imre mártír miniszterelnök mellszobránál a kiserdő úton. az ünnepi műsorban az Ibrányi Móricz Zsigmond Gimnázium diákjai is közreműködnek, Ibrány október 23., kedd 9 óra: „Feljön majd a nap, ha a csillag lehull...” címmel tartanak zenés-táncos irodalmi műsort a balkányi Szabolcs Vezér Általános Iskola tanulói a művelődési Házban, megemlékezve az 1956-ban történt eseményekről, Balkány 10 óra: az 1956-os forradalom és szabadságharc 62. évfordulójának tiszteletére ünnepi műsort rendeznek a Váci Mihály kulturális központ színháztermében. a megemlékezésen koszorúzással és egyfelvonásos drámajátékkal emlékeznek, Nyíregyháza 11 óra: október 23-ai történelmi események alkalmából koszorúzással egybekötött ünnepi megemlékezést tartanak a Móricz Zsigmond művelődési Házban, ahol az érdeklődők megtekinthetik a „Velünk jössz-e vagy ellenünk” című emlékműsort, Fehérgyarmat 17 óra: a Nagykállói református műemléktemplomban emlékeznek meg az 1956-os eseményekről, ahol Dévai Nagy kamilla, Magyarország Érdemes művésze tart Népek Krisztusa, Magyarország címmel megzenésített előadást, amiben musicalrészletek és népdalok is elhangzanak majd, Nagykálló 17 óra: „támadó tűz voltunk...” címmel tartanak előadást a mátészalkai Esze Tamás Gimnázium diákjai, amellyel az 1956-os eseményekre emlékeznek. a koszorúzással egybekötött városi díszünnepséget az '56-os kapunál tartják, Mátészalka 17:30: Ünnepi megemlékezést tartanak az 1956-os forradalom és szabadságharcról, a programot egy ökumenikus Istentisztelettel nyitják meg a görög

katolikus templomban, majd fél 7-től fáklyás felvonulást tartanak a templomtól az '56-os emlékparkig, ahol 18:45-től kezdik az ünnepi műsort, Baktalórántháza 19 óra: „ablak a fényre“ elnevezésű történelmi emlékjátékkal elevenítik fel az 1956-os történelmi eseményeket a Bencs villában, Nyíregyháza

Zalai Hírlap – 2018. 10. 20. (1,5. oldal)

Önrendelkezés, 1956

A forradalom és szabadságharc napjaira emlékeztek

Demokrácia és önrendelkezés. Zala megyében 193 forradalmi tanács alakult

ZALAEGERSZEG Tegnap a megyeháza Deák-termében rendezték meg a POFOSZ Zala Megyei Szervezete, a Zala Megyei Önkormányzat és a Zala Megyei 56-os Hagyományőrző Egyesület közös megemlékezését, amely az 1956-os forradalom előtt tisztelgett.

A meghívottak előtt először H. Horváth Gyula mondta el a pacsai születésű Kiss Dénes költő Velünk vagy ellenünk című, 1956-ban írt versét, amely miatt be is börtönözték. Pácsonyi Imre, a megyei közgyűlés alelnöke köszöntőjében arra emlékeztetett, hogy bár minden kor a maga szemszögéből értékeli a múlt eseményeit, az 1956-os magyar forradalom kapcsán sosem maradhat ki a szabadságvágy és a bátorság előtti tisztelgés.

Az alelnök hozzátette, elődeink nagyságának rendkívüli erejét a közös ünneplés pillanataiban együtt tudjuk igazán átérezni. A megyei megemlékezés folytatásaként Stárics Roland, a Zala Megyei 56-os Hagyományőrző Egyesület elnöke osztotta meg a hallgatósággal ünnepi emlékező gondolatait, amelyekben kiemelte a vidéken és a Zalában történt forradalmi eseményeket. (Folytatás Demokrácia... címmel az 5. oldalon) KA: A megyei önkormányzat és az intézmények, 56-os szervezetek képviselői koszorút helyeztek el a megyeházán az emléktáblánál. (Folytatás az 1. oldalról) Stárics Roland, aki egyben a

Zrínyi Miklós Gimnázium tanára, kiemelte, hogy noha a történettudomány, a visszaemlékezések és a kutatások elsősorban a budapesti eseményeket veszik számba, amikor az 1956-os forradalmat elemzik, vidéken is számos megmozdulás mutatta meg az akkori egységes nemzeti akaratot. Emlékeztetett a szegedi egyetemi diákszervezet megalakulására, a debreceni golyózáporral fogadott tüntetésre, a mosonmagyaróvári megtorlásra. A zalai események közül kiemelte a kőolajipar vállalatok munkásainak kiállítását, akik a kitermelést ugyan folytatták, de elhatározták, nem szállítanak addig olajat, amíg szovjet tankok vannak Magyarországon. Felidéződött a Zalából Pestre indult élelmiszer-szállítmányok sora, a zalaegerszegi ruhagyári varrónőknek a forradalom leverése utáni gyász fátyolos néma felvonulása is, valamint a Keszthelyen november 1-jén felállított, az elesett forradalmárookra emlékeztető Fehér ember szobor is.

Stárics Roland emlékeztetett, Zala megyében 193 forradalmi tanács, 53 munkástanács alakult, a legtöbb településen eltávolították a vörös csillagot s a többi kommunista szimbólumot, helyükre a nemzeti zászló, Kossuth és Petőfi arcképe került. A felelős utókor feladata, hogy fenntartsa a normális élet, a tulajdoni és az emberi szabadság eszméjének elkötelezett honfitársaink tettei iránti érdeklődést a fiatalokban.

Az ünnepi megemlékezés zárásaként az Aranykapu együttes Kiss Krisztián megzenésítésében adta elő Szécsi Margit és Faludy György egyegy versét, majd a társadalmi szervezetek és intézmények koszorút helyeztek el az emléktáblánál. AHZ

Élet és Irodalom – 2018. 10. 19. (6. oldal)

Nagy Imre megítélése, 195–57

EÖRSI LÁSZLÓ:

A rendszerváltás óta dúl a vita, kié 56. Pedig ezt korábban is tudták, és azóta is folyton bebizonyosodik, hogy senki és

semmilyen társadalmi csoport nem sajátíthatja ki. A kivívott eredmények az akkori pártellenzék, egyes politikusok, egyetemisták, felkelők, munkástanácsstagok és mások közös sikere. Az utóbbi években azonban a kirekesztő tendencia fokozódott. Olyannyira, hogy újjáéledt a Nagy Imrét lejárató kampány – a KGB és Grósz Károly nyomán. Pedig Nagy Imrét 1956 novemberétől már semmiképpen sem lehet szembefordítani a forradalom vívmányaiért küzdő tömegekkel. Az ÁVH feloszlata, a demokratikus keretek megteremtése, a Varsói Szerződés felmondása, a semlegesség bejelentése után – kommunista múltja ellenére – a társadalom túlnyomó többsége mögé állt.

Mi sem bizonyítja ezt jobban annál, mint hogy a november 4-én 5.20-kor elhangzott, sokszor idézett – egyébként nem kellően átgondolt – beszéde folytán („...ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen a nyilvánvaló szándékkal, hogy megdöntsék a törvényes magyar demokratikus kormányt. Csapataink harcban állnak. A kormány a helyén van...”) szerte a fővárosban nagyon sokan ragadtak önként fegyvert, kockáztatva életüket.

Közülük többen annyira meg voltak győződve igazukról, hogy ezt később még a megtorló hatóságok előtt sem rejtették véka alá.

Angyal István építésvezető, a Tűzoltó utcai felkelők parancsnoka: „A Nagy Imre-felhívás alapján november 4-től 8-ig harcban álltunk a szovjet csapatokkal.” Csizmadi Ferenc segédmunkás, az angyalföldi szabadságharcosok parancsnoka: „Én azért fogtam fegyvert, mert egyetértettem Nagy Imre felhívásával, és mint magyar embernek és katonaviselt személynek kötelességemnek tartottam, hogy harcoljak a szovjet csapatok ellen. Azt reméltem, hogy a szovjetek kivonulása után Magyarország független és demokratikus ország lesz, nem úgy, mint eddig, míg a Varsói Szerződéshez tartozott. A miniszterelnök felhívására én bármely Magyarországra törő idegen csapat ellen fegyvert fogtam volna.” Ekrem Kemál Szénatéri alparancsnok: „November 4-én [...] Nagy Imre kormánya felhívást intézett Budapest és az ország lakosságához. Minden

magyar embert ellenállásra szólított fel. [...] Több tehergépkocsi felfegyverzett munkásokat szállítva jött. A Margit-híd irányából énekelve közeledtek a Farkasréthez. [...] A reggeli órákban a Maros utcaiaktól kb. 200 fegyveres jött, és szakaszokban elhelyezkedtek a Mártírok útján, a bérházak tetején. Délelőtt több száz civil jelentkezett beosztásra Budapest védelmére.” Géczi József meós, Corvin közti felkelő: „Harcomat az orosz csapatok ellen akartam folytatni, mert csak így láttam biztosítva a magyar függetlenséget. Bíztam a Nagy Imre-kormányban, programjában, a munkástanácsok működésében.” Horváth István hegesztő, csepeli felkelő: „A szovjetek ellen azért akartunk harcolni, mert Nagy Imre mondta, hogy megtámadták Magyarországot.” Kolonics János vájár, Széna téri felkelő: „Hallottam Nagy Imre rádióbeszédét. [...] A nemzetőrök mondták, hogy folytatni kell a harcot.” Pércsi Lajos őrnagy, a Schmidtkastély védőinek parancsnoka: „...Több tiszt elvtárssal és katonával találkoztam, akik azt mondták, hogy Nagy Imre, az akkori miniszterelnök rádión bejelentette, hogy a szovjet csapatok megtámadták a várost, és felszólította a hadsereget ellenállásra. [Ezután] polgári ruhás személyek felszólítottak, hogy menjek velük, a szovjet csapatok megtámadták a fővárost, és a kormány parancsot adott a védekezésre. [...] Mikor katonai egységgé átszerveztem az ottlévőket, közöltem velük, hogy én leszek az egység parancsnoka, elfogadnak-e parancsnoknak. A jelenlevők igennel válaszoltak...” Somogyi Tibor tizedes, csepeli felkelő: „Nagy Imre azt mondta, hogy a magyar csapatok a szovjetekkel harcban állnak, ebből azt a következtetést vontam le, hogy nekem mint katonának kötelességem harcolni.” Somlyói Nagy Sándor, világháborús tiszt, újpesti felkelőparancsnok: „November 4-én reggel Nagy Imre felhívása a rádióban olyan hatással volt rám, hogy nem tudtam ellenállni annak, hogy ne jelentkezzem nemzetőri szolgálatra. [...] A Fésűsfonó Kultúrházban [...] meg kell jegyezmem, hogy olyan különös lelkes hangulat vett erőt mindenkin, Kossuth-dalokat énekeltek, és a lelkesedés engem is magával ragadott, úgy éreztem, nekem ott a helyem közöttük.” Szivák István villanyhegesztő, Thököly úti felkelő: „Hallottam [...] Nagy Imre

rádióbeszédét: az oroszok megtámadtak bennünket, és mindenki készüljön fel, fogjon fegyvert”.

Tóth Ilona szigorló orvos, az Önkéntes Mentőszolgálat tagja: „Elkövetkezett november 4-e. Hajnalban Nagy Imre segélykiáltása, »veszélyben a forradalom«...” A fentiekén kívül még többen tettek hasonló értelmű vallomásokot. Az említettek a kádári megtorlás áldozataul estek.

A forradalom fegyveres leverése után különböző szervezetek, csoportok folytatták a küzdelmet – egyik fő céljukért, a Nagy Imre-kormány visszaállításáért. A nagy tömegbázissal rendelkező munkástanácsok országszerte hallatták a hangjukat. Például a győri vasgyári munkástanács követelésének első pontjába ezt írta: „Nagy Imrét és Maléter Pált, akiket a munkásság [...] becsületes hazafiaknak tart, követelik a kormányba.” Az ózdi nehézipari munkástanácsok ekképp fogalmaztak: „Nagy Imre álljon a kormány élére, olyan személyekkel, akik semmilyen vonatkozásban nem kompromittálták magukat a Horthy-, Rákosi- és Gerő-éra alatt...” A Nagybudapesti Központi Munkástanács november 14-én Kádár Jánossal tárgyalva többek között azt követelte, hogy Nagy Imre vegye át a kormány vezetését. Később egyes munkástanácsok a volt miniszterelnök és társai elhurcolása miatt akartak tárgyalni, kiszabadításuk érdekében.

A kisebb antikádárista ellenálló csoportok is sürgették Nagy Imre kormányba kerülését, mint a Központi Honvéd Kórházban a „Bástya”-csoport, amelynek tagjai síkraszálltak a „szabad, független, szocialista és valóban demokratikus Magyarországért”. Később röpcédulákkal tiltakoztak többek között Nagy Imréék Romániába szállítása ellen. (Köztük Bárány János szerszámkészítőt, a Tompa utcai felkelők korábbi parancsnokát, Nagy József szállítómunkást, Szabó Lajos segédmunkást és Ivicz György villanyszerelőt – mindhárman corvinisták voltak – kivégezték; csaknem erre a sorsra jutott Mécs Imre műegyetemista és Forgács Ferenc építésvezető is.) A bécsi „Magyar Forradalmi Tanács” elvi nyilatkozata leszögezte:

„A mi szervezetünk a Magyarországon tartózkodó illegális szabadságharcos egységek szabad földön élő delegációja. Célunk a jelenleg is küzdő illegális szabadságharcos erőknek mindennemű segítséget megszerezni és megadni. Szervezetünk a szovjet által törvénytelenül elhurcolt Nagy Imre kormányát tekinti Magyarország törvényes kormányának, és ezen kormány visszaállításáért küzd...” (E szervezethez kapcsolódó személyek közül az excorvinista Renner Péter térképészt, Sörös Imre elektrolakatost és Zsigmond László MÁV-alkalmazottat kivégezték.) Preszmajer Ágoston vontatóvezető, volt Corvin közti felkelő – aki szintén a retorzió áldozata lett – munkahelyén, a Csepel Művekben, január 11-én egy létráról szónokolt arról, hogy hiába voltak a nagy véráldozatok, a célok nem valósultak meg. Követelte Nagy Imrét a kormány élére, mivel ő elismerte a diákság célkitűzéseit.

A szintén mártírhalált halt Iván Kovács László, a Corvin köziek exparancsnoka egy önmaga által írt és szerkesztett folyóiratban állt ki a szabad választásért s addig az ideiglenes Nagy Imrekormány hivatalba lépéséért.

E röpke összeállításból is kitűnik, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc legelszántabb híveinek jelentős része 1956 novemberétől már felsorakozott Nagy Imre mögé. És akkor még nem említettük a számtalan, később „izgatással” vádolt, kevésbé ismert résztvevőt. Vagyis ők, ennyien, abban a helyzetben Nagy Imrét nem kommunista múltjáért ítélték meg.

Győr + – 2018. 10. 19. (13. oldal)

ÖRÖKIFJÚ októberi fényben...

Márai Sándor örök klasszikussá vált verse, a Mennyből az angyal, talán a legmélyebben láttatja az irodalom eszközeivel 1956 forradalmi őszének történéseit. Hogy a dramaturgia eszközeit kiválóan alkalmazza, s időben a megtorlástól haladunk a mottóul választott súlyponti mondatig, az egyáltalán nem meglepetés. Mint ahogy a vers befejezése sem...

„Mert Csillag ég, hasad a hajnal, Mondd meg nekik, – mennyből az angyal” Hát ilyen egyszerű lenne ez az egész? Néhány drámai sor, egy briliáns műben? A költői eszközökkel nevesített árulás, hazugság, megtorlás, remény? Igen, és nem... Mert 1956. október 23-a sokkal több volt ennél. A fiatalok ünnepe, a tenni akaróké, a Molotov-koktéllal a zsarnokság jelképévé vált tank elleni támadóké. A Corvin-köz ifjú harcosaié, de azoké a józan vidéki embereké is, akik munkástanácsokat alapítottak, és vigyáztak a rendre, hogy a túlfűtött érzelmi hangulatban ne történjen semmi, ami méltatlan a forradalom eszményéhez. Persze tudjuk, voltak lincselések, volt olyan nagyközség, ahol az akkori párttitkárt nem éppen szalonképes szavakkal, és egy géppisztollyal noszogatva terelték oda Szűz Mária híres kegszobrához imádkozni... Mennyi esemény és mennyi könny... És mindenek közepette méltósággal történt mindez.

Ahogy a gyilkos sortüzeket, Kádárék árulását, a kivégzettek mártíromságát, lehet, hogy lehajtott fejjel, de méltósággal viselte a Nemzet. És jöttek az álszent idők. Mikor ellenforradalommá silányították, majd lett egy népfelkelés közbenső „terminológiai” állomásán keresztül az, ami volt valójában: forradalom és szabadságharc Sorolni lehetne a hőstetteket, de az '56-os hősök példája másra világítson rá, ha lehet. Nekik nem volt választásuk. A Kádár-korszak álságos és képmutató időszakában belülről építkezve élték a hétköznapokat. Dolgoztak, szerettek, gyermeket nemzettek és emlékeztek... Ma az ünnepi főhajtás után, csak immár egy szabad Magyarországon nekünk is ez a dolgunk. Ezzel szolgálunk legjobban, ha tanulunk, tanítunk, gyógyítunk, autót, gyógyszert, bútort és mindenféle egyéb mást gyártunk. Élünk békében és emlékezünk. Gyermekeinknek, unokáinknak pedig mesélünk, hogy volt egy forradalom, melynek alkonyán egy nagy magyar emigráns író, költő, a mennyek Angyalát szólította meg... Makray R. László

Magyar Hang – 2018. 10. 19. (1,4,5,9. oldal)

Éljen a magyar szabadság!

A flaszteron folytatódik a (fülke)forradalom

SZABÓ ZSOLT LÁSZLÓ, UGRÓ MIKLÓS

Nem massa, sok-sok ember

Kriminalizált hajléktalanság: a kisnyugdíjasok sincsenek biztonságban

Fintorogva takarítja hétfőn a fővárosi Blaha Lujza téri aluljárót az egyik utcaseprő. Ekkor már 12 órája van érvényben az életvitelszerű közterületen élést tiltó, alaptörvényben rögzített verdikt; a forgalmas aluljáróban a lépcsőtől lépcsőig járkáló rendőrök számolják fel a „hajléktalanságot”. Az egyenruhások fél órával korábban tessékelték ki az itt élőket. Akik így már a tér virágágyásainak széléről figyelik, ahogy egyikük cókókjait 120 literes kukában ráncigálják a lépcsőn felfelé. Amikor beszélgetést kezdeményezve azt kérdezem a takarítótól, segíthetek-e, csodálkozva néz rám, és visszakérdez: „Maga szerint ez lenne a dolgunk?” Az ujjnyi vastagságú, tekert cigarettáját szívó Ernő „nem aluljárós”. Ezt egy öszülő férfijelenti ki fent a téren. Ugyan ő is kukázik, leginkább a Blaha környékén, de barátjával – mutat a mellette ülőre – havi 20 ezer forintért bérelnek egy szobát. A gesztusomat bátorításnak véve végeérhetetlennek tűnő monológba kezd, kiderül: többszörösen börtönviselt. Állítása szerint a Kiscelli Múzeum kirablását is a nyakába akarták varrni, az állam máig milliókkal tartozik neki, ráadásul skizofréniát állapítottak meg nála, pedig nem beteg. Az új jogszabályról azt mondja, megérta, hogy „ezt vezette be Orbán Viktor”, de neki valójában azzal van problémája, hogy a szociális gondozók szerinte kivételeznek egyesekkel. Ezen aztán úgy felhergeli magát, hogy ruházatomat végigmérve megállapítja: egyik-másik hajléktalan jobb holmiban jár, mint amit rajtam lát, de azért száz forinttal megtisztelhetem.

Gyula odébb, a nappal szemben hunyorog. Lehet, hogy őrá gondolt Ernő: koszos, de márkás nadrágban pihenteti a lábát.

Őt a kézfogás hidegen hagyja, közönyös marad, de csak kiböki: a rendőrök érkezéséről épp lemaradt, mert elugrott egy üveg koccintósért, de nem bánja, mert tudja: már az aluljárót sem használhatják. Egyébként a többiektől úgy hallotta, a „kiürítéskor” nem volt balhé. Azt mondja, szállásra nem tud menni, mert nincs meg a tüdőszűrőpapírja. – Talán majd az utcai gondozó mond valamit, ha még leszünk valahol – veti oda.

Budapesten eddig sem lehetett bárhol élni a közterületen – nemcsak az önkormányzatok többsége tiltja rendeletben, hanem világörökségi területek közelében törvény is –, a hatóságok emberei mégis rendre elfordították tekintetüket. Senkivel szemben sem állapítottak meg szabálysértést, pedig ha akarták volna, megtehették volna – magyarázza érdeklődésünkre Misetics Bálint szociálpolitikus, aki arra is emlékezik: 2014-ben éppen az önkormányzati választás idején igyekeztek eltüntetni a hajléktalanokat a fővárosban a választók szeme előtt, a szabályok betartatásával, de később beállt az október 15-ét megelőző sajátos állapot. Ehhez képest azonban lényeges változás, hogy az utcai hajléktalanság alaptörvénybe írásával immár az egész országban tilos az utcán élni, és szabálysértést követ el, aki a hatósági felszólításnak nem engedelmeskedik, és nem megy onnan – leginkább egy szállóra. Ha három hónap alatt háromszor kell valakit felszólítani a közterület elhagyására szabálysértési feljelentést tesznek ellene. Közmunkával, rosszabb esetben elzárással büntethetik (a rendőrök Gödöllőn már be is akartak záratni egy férfit, akit a bíróság végül csak figyelmeztetett). Ráadásul akinek holmijait az utcán találják, annak „vagyonát” megsemmisítik. Ezért lapátolták kukába a Blaha Lujza téri aluljáróban az egyik hajléktalan fekhelyét, az előbb szitkozódó munkás kérdésünkre nem is titkolta: elégetni viszik.

A takarító széles és hangos mozdulatait egyébként a járókelők többsége közönnnyel figyeli, több aluljárós üzlet dolgozója nem titkolja: örül, hogy megszabadultak a hajléktalanoktól, bár akad, aki megjegyzi: a rendőri felvonulás dacára sem biztos

benne, hogy sokáig rend lesz lent. Ellenben más aluljárókban még csak nem is találkoztak rendőrrel. Sem a közeli Keleti pályaudvaron, sem a távolabbi Határ úton. Előbbinél egyegy rejtett zugban még békésen pihennek, kalapoznak az ott élők. És mint egyikük mondja, mivel a Blahán élők szerint koszosak, érthető, hogy ott számolták fel először a „szállásokat”. Egyébként a jogszabály miatti atrocitásról a hét közepéig nem érkeztek lapunkhoz hírek.

Misetics Bálint úgy véli, a hatóság nem érdekelt a tömeges előállításokban. Azonban aggasztónak és szégyenteljesnek tartja, 2010 óta mennyire változatos eszközökkel tolják a hajléktalanokat a kriminalizálás felé, még akkor is, ha a hatalom – szemben például a 2011-es józsefvárosi népszavazás idején tapasztaltakkal – ma nem gyűlöletkeltően beszél róluk. Szerinte a közvélemény kevésbé fogékony a témára: az átlagpolgárt alapvetően nem az zavarja, ha a fedél nélküli ember az aluljáróban vagy a kapualjban alszik, hanem ha ott italozik, odavizel, hangoskodik. A szociálpolitikus ezzel együtt is állítja, alapvetően hibás a kormány elképzelése: a hajléktalanság évtizedek óta elhanyagolt problémáját ugyanis több okból sem lehet szabálysértési eljárással, illetve elzárással kezelni. – Könnyű belátni: akit a mínusz 10 fok nem kényszerít a szállóra, azt nem feltétlenül fogja a jogszabályi fenyegetés sem rávenni erre. Ráadásul csak azt érik el, hogy olyan helyekre, erdőkbe szorulnak ezek az emberek, ahol az ellátó szolgálatok látóköréből is kieshetnek, arról nem beszélve, hogy a legkiszolgáltatottabbakat kriminalizálni tisztességtelen is – érvel. Hozzáteszi, ha – a megfagyás veszélyére hivatkozva – szállókkal akarják kezelni a hajléktalanok ügyét, akkor inkább arról kellene vitázni, hogy lehessen-e az érintettet akarata ellenére beszállítani.

De Misetics szerint a fedélnélküliségre a hajléktalanszálló sem megoldás, megelőzni kellene kialakulását. Ráadásul nem masszaként kellene kezelni ezt a 20-30 ezer fős réteget, az aluljárókban élő bozontos emberek ugyanis csak a jéghegy

csúcsát jelentik. Fokozottabb állami szerepvállalást tart szükségesnek a szakember: a 28 500 forintos öregségi nyugdíjminimum kifejezetten generálja a hajléktalanná válást, és a végrehajtási törvényt is módosítani kellene. Ha például a „csak” lakhatási problémával küzdők számíthatnának az államra olcsó bérlakások kiutalásával, az ellátóintézményeknek nagyobb kapacitásuk és erőforrásuk lenne például az egészségügyi vagy mentális problémákkal is küzdőkre – magyarázta a szociálpolitikus.

Misetics Bálint egyébként azt is kifogásolta, hogy az állam nem tudja, hány hajléktalan él az országban. A Február Harmadika Munkacsoport több mint tíz(!) éves, 2005-ös és 2008-as felmérése szerint Budapesten 2-3 ezer ember tölti az éjszakát látható helyen, szabad ég alatt az év leghidegebb éjjelén, és legalább ugyanennyien az ország többi részén. Egy adott éjszaka pedig 11 ezer ember alszik hajléktalanellátó intézményben.

Nemzeti kormányünnep

FABULA RASA

A Nemzeti Együttműködés Rendszere – közkeletű nevén: NER – megszállott szívóssággal írja át a társadalomtudományok alapfogalmait, értékeli át a történelmi eseményeket. A hatalom hívei szerint ma mást jelent a demokrácia, a jogállam, a liberalizmus, a szabadság, a közérdek stb., mint harminc, vagy akár csak tíz évvel ezelőtt, s egészen más történet 1918–19-ben, 1944-ben, 1956-ban, s sorolhatnánk hosszan a történelmi jelentőségű dátumokat, mint amit tudtunk (tudni véltünk) korábban. Még némi elismeréssel is adózhatnánk eme grandiózus szellemi erőfeszítés láttán, de sajnálatos módon a hatalom ideológusai roppant primitív és slampos munkát végeznek, így az általuk kiagyalt demokráciát lopakodó diktatúrának, jogállamiságot az önkény tobzódásának tartják a társadalomtudományok hagyományos felfogásának követői. A múlt átfazonírozásában sem végeznek színvonalasabb munkát.

Kétségtelen, minden kurzus igyekszik a maga képére szabni a történelmet, de ennek a hatalomnak a fizimiskája olyannyira visszataszító, hogy a sikeres átalakítás is kiábrándító eredménnyel jár. Az 1956-os forradalom és szabadságharc arculatát is sikerült siralmassá formálni. A nagy csinnadrattával beharangozott és sok-sok milliárddal megtámogatott hatvanadik évfordulóból jószerivel csak a kabaréba illő személycsere az emléklakátokon (Dózsa László neve szerepelt Pruck Pál fotóján – a szerk.) és a „halszagú” himnusz hagyott maradandó nyomot a lakosság emlékezetében. A NER mentségére szóljon, '56-ot már hatvankét éve alakítgatják az éppen esedékes hatalmak a minimális közmegegyezés leghalványabb esélye nélkül. Igaz, a rendszerváltás hajnalán felderengett az egyetértés reménye, de csak abban sikerült a társadalom többségének megállapodni, hogy a forradalom és szabadságharc dicsőséges esemény volt, ellentétben az addig kötelezően előírt felfogással, miszerint az a tizenkét nap sötét és szégyenletes foltot hagyott történelmünkön. Ennél a pontnál megbomlott az összhang, mert pártok, ideológiai mozgalmak, civil társulatok, '56-os szervezetek ragadtak, hangsúlyoztak és sajátítottak ki egyes részleteket a forradalom és szabadságharc történetéből, így lassan, minden társadalmi csoportnak saját '56-os olvasata és vállalt öröksége lett, amelyek, ha nem is vívtak olyan kíméletlen küzdelmet, mint hajdan a felkelők és a Vörös Hadsereg, de legalább ugyanúgy utálták egymást. A rendszerváltás egyik eredményeként külön '56-ja lett a jobb- meg a baloldalnak, a forradalmároknak és a szabadságharcosoknak, az értelmiségieknek és a melósoknak, a tüntetőknek és a fegyvereseknek, a valóságos és az önjelölt résztvevőknek. Természetesen a NER-nek is született saját '56-ja, amelynek lényege, hogy a forradalom és szabadságharc haladó hagyományát a fegyveres felkelők, közülük is elsősorban a pesti srácok teremtették meg. A többiek – a kormány, a különböző forradalmi bizottságok, munkástanácsok, felvonulók, szimpatizánsok stb. különböző mértékben, de csak másodlagos szerepet játszottak. Sőt, olyanok is akadtak, akiknek tevékenységét összességében

negatívnak minősítik a NER véleményvezérei. Ők szeretnék a teljes baloldali hagyományt kiírni a magyar történelemből, vallván azt a Kerényi Imre által papírra vetett, de egy Orbán szónoklatból elhíresült tételt, hogy a baloldal nem hoz létre semmi szépet, jót, hasznosat, viszont „olykor rátör saját nemzetére”. Szerintük minden olyan jelenség, amely 1956 eseménysorából a baloldalhoz köthető, csak lassította, akadályozta, gátolta a forradalom és szabadságharc kibontakozását, megerősödését, végső győzelmét. Azt hangoztatják, hogy Nagy Imre nem az '56-os tetteivel érdemelte ki a nemzet megbecsülését, hanem csak 1958-ban, a bíróság előtti kiállásával szolgált rá az utókor tiszteletére. Bár egyesek, ezen tisztelet jogosságát is kétségbe vonják, mondván: négy évtizeden keresztül nem volt más, mint egy moszkovita hazaáruló és nemzetvesztő bolsi, s ez a tény nagyobb súllyal esik latba, mint az a röpke bátorság, amit bizonyosra vehető halálos ítélete előtt mutatott.

A hatvankettedik évfordulóhoz a Nagy Imre-szobor eltávolítása és személyének lejáratása biztosít „méltó ünnepi keretet”. Hozzáteve, legyen bármily igaza is az ellenzéknek, a nemzeti ünnep nem tüntetésre, széthúzásra, a nemzeti szembenállás demonstrálására való. Bár '57 márciusában elmaradt, hatvankét év után, igazán fontos lenne újra kezdeni.

KA: Hajléktalanok alvóhelye Budapesten. Egyelőre elnézőek a hatóságok

KA: Lyukas zászló egy egykori pesti forradalmi helyszínen

Beágyazott cikkek:

A rendszerváltás egyik eredményeként külön '56-ja lett a jobb-meg a baloldalnak, a forradalmároknak és a szabadságharcosoknak, az értelmiségieknek és a melósoknak, a tüntetőknek és a fegyvereseknek, a valóságos és az önjelölt résztvevőknek

Így emlékezik a megye az 1956-os forradalomra

1956. október 23-ra, azaz az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének napjára emlékezik az elkövetkezendő időben az ország és Borsod-Abaúj-Zemplén megye ünneplő közönsége. A legfontosabb ünnepi programokat gyűjtöttük csokorba.

Október 19., péntek Abaújszántó 15.00 Ünnepi megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak tiszteletére a Béke utcai emlékműnél. köszöntőt mond tóthné dr. Kötány Beáta, a Gönci Járási Hivatal vezetője. Az ünnepi műsorban közreműködik Godó Zsófia és Üveges Máté.

Encs 16.30 Nagy Imre szobrának és az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak tiszteletére állított Emlékfa megkoszorúzása a Petőfiparkban. 17.00 Ünnepi megemlékezés az encsi Váci Mihály Gimnázium aulájában. beszédet mond dr. Kovács János, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat főjegyzője. Az ünnepi műsorban közreműködnek az encsi Váci Mihály Gimnázium diákjai. Az ünnepi megemlékezésen köszöntik a város színes diplomás pedagógusait.

Emőd 17.00 Ünnepség a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola aulájában.

Az ünnepi műsorban közreműködnek az iskola tanulói és az Emőd Brass Fúvószenekar. Utána fáklyás felvonulás a Kossuth térre és koszorúzás az emlékműnél.

Kazincbarcika 17.30 A Fidesz Magyar Polgári Szövetség kazincbarcikai szervezetének az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére szervezett megemlékezése a városi kopjafánál. Ünnepi beszédet mond: Demeter Zoltán, a térség országgyűlési képviselője. közreműködik Ölveczky László pedagógus, valamint a Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola művésztanárai és növendékei.

Sajószentpéter 11.00 Városi ünnepség és koszorúzás az 1956-os

forradalom és szabadságharc tiszteletére a Sajószentpéteri Művelődési Központban. Ünnepi beszédet mond perényi barnabás, a Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola igazgatója, közreműködnek az intézmény diákjai.

Szerencs 9.00 Koszorúzás az Ifj. Tatay Zoltán Ifjúsági Sporttelep emléktáblájánál a Bocskai István Katolikus Gimnázium és Szakgimnázium diákjaival. 10.00 koszorúzás ifj. tatay Zoltán emléktáblájánál a Jókai utca 16. szám alatt a rákóczi Zsigmond református két tanítási nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákjaival. 11.00 koszorúzás nagy Imre szobránál a Szerencsi Szakképzési Centrum Műszaki és Szolgáltatási Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája diákjaival.

Szirmabesenyő 16.00 az 1956-os forradalom és szabadságharc 62. évfordulója alkalmából Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata és a Szinyei Merse Pál Általános Iskola által szervezett ünnepi megemlékezés az iskolában. Ünnepi beszédet mond Csöbör katalin, a térség országgyűlési képviselője és Huszti Gábor, Szirmabesenyő polgármestere. A megemlékezést követően 17 órától fáklyás felvonulás indul a Hősök kertjébe.

Vámosújfalú 10.00 A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat és Vámosújfalú Község Önkormányzata közös ünnepi közgyűlése.

A vendégeket köszönti Jadróczi Lajos, Vámosújfalú polgármestere. Az ünnepi közgyűlést megnyitja török Dezső, a borsod-Abaúj-Zemplén Megyei közgyűlés elnöke. köszöntőt mond dr. Hörcsik richárd országgyűlési képviselő. Ünnepi beszédet mond dr. Szabó tünde sportért felelős államtitkár. Átadják a megye kitüntető díjat. A műsorban közreműködik a 8kor Színház, a Vámosújfalú Általános iskola tanulói és a Vámosújfalú nevelési központ óvodásai.

Október 21., vasárnap Szendrő 10.00 a Szendrői Római Katolikus Templomban tartják a város ünnepi megemlékezését az 1956-os forradalom és szabadságharc alkalmából.

Október 22., hétfő Gönc 16.00 Ünnepi műsor a Diákotthon ebédlőjében.

Az ünnepi műsorban közreműködik a Classic brass Quintett és Gombárné Zakhar Szabina. A gönci '56-os eseményekről Kiss Lajos segédlevéltáros tart előadást. Ünnepi beszédet mond Pecze János.

Tiszaújváros 10.00 A tiszaszederkényi hősi emlékműnél beszédet mond Kiss Zoltán középiskolai történelemtanár. A műsorban közreműködik a Kulissza Játékszín.

Az ünneplés a tiszaujvárosi '56-os emlékhelynél folytatódik, ahol Rainer M. János történész emlékezik a forradalomra. Az ünnepi műsorban közreműködik az Eötvös Diákszínpad és a Club '96 Fiatalok egyesülete.

Október 23., kedd Borsodnádasd 10.00 Ünnepi Szentmise a római katolikus templomban. 11.00 Ünnepi megemlékezés és műsor a Községi Ház és Könyvtár dísztermében. Ünnepi beszédet mond Sági Tibor alpolgármester. Ünnepi műsort adnak a Móra Ferenc Általános Iskola 7. osztályos tanulói. Koszorúzás a Hősi emlékműnél.

Cigánd 16.00 A Kántor Mihály Általános Iskola ünnepi műsora a Nagy Dezső Művelődési Háznál. 16.30 Fáklyás felvonulás. 16.45 Megemlékezés és főhajítás az '56-os emlékműnél.

Edelény Városi ünnepség az 1956-os forradalom és szabadságharc tiszteletére. 10.00 Ünnepi szentmise a görögkatolikus templomban. 11.00 Koszorúzás a Forradalmak terén. Ünnepi képviselő-testületi ülés a művelődési központban. A városi ünnepségen beszédet mond Molnár Oszkár polgármester.

Kazincbarcika 15.00 Kazincbarcika város önkormányzatának ünnepi megemlékezése és koszorúzás a Fő téren, az '56-os emlékműnél. Ünnepi beszédet mond Szitka Péter, Kazincbarcika polgármestere. Közreműködik a Kazincbarcikai Pollack Mihály Általános Iskola Dózsa György tagiskola és a Kodály Zoltán

Alapfokú Művészeti Iskola és Dányi krisztián színművész.

Mezőkeresztes 10.00 Városi megemlékezés a Hősök terén Majoros János polgármester mond ünnepi köszöntőt, majd a helyi általános iskola tanulói adnak műsort, s a Mezőkeresztesi kamarakórus énekel. Az ünnepséget koszorúzás zárja.

Mezőkövesd 10.30 Térzenére és koszorúzásra várják az ünneplőket a főtéri 56-os emlékműhöz.

A közösségi Házban tartják az ünnepi megemlékezést, amely után a Kiss Kata Zenekar koncertezik. Az ünnepségen városi kitüntetések is átadnak.

Miskolc Ünnepi koszorúzások és megemlékezések a város emlékhelyein. 11.00–17.00: Zsolcai kapu, romek-emlékoszlop, Mísey emese-emléktábla (beszédet mond Hubay György országgyűlési képviselő), nagy Imre-emléktábla, Hősök tere, Széchenyi-emléktábla, nagy Attila-szobor, Szabó Lőrinc-emléktábla, Megyei Munkástanácsok emléktábla, Dégép munkásgyűlés emléktábla, petőfitér. 18.00 Ünnepi műsor a Miskolci nemzeti Színházban. beszédet mond dr. Kriza Ákos polgármester. Ünnepi műsort adnak a Miskolci nemzeti Színház művészei.

Nyékládháza 10.00 Istentisztelet a ládházi református templomban, majd ünnepi műsor a Szabadság téren. Ünnepi köszöntőt mond Surmann Antall polgármester, ünnepi beszédet mond Kiss László középiskolai történelemtanár. A műsorban közreműködik a Nyékládházi Ifjúsági Fúvószenekar és Nyékládháza Gyermekkórusának szólistái. Ózd 15.00 Ünnepség az Antal köz József téren. Ünnepi beszédet mond Janiczak Dávid, Ózd város polgármestere. A történelmi egyházak képviselőinek könyörgése. Ünnepi műsor az ÓMI Zenés Színház előadásában. koszorúzás.

Pálháza 15.00 Koszorúzás a Református Templomkertben, majd városi ünnepség a Térségi Művelődés Ház színháztermében.

Az ünnepi műsorban közreműködik a black rose projekt.

Putnok 9.00 Szentmise a római katolikus templomban, istentisztelet a református templomban. 10.00 Ünnepi műsor a Serényi László Téri Emlékparkban. Ünnepi beszédet mond Koszta Péter önkormányzati képviselő. Koszorúzás az '56-os emlékműnél. A Tompa Mihály közösségi Házban köszöntőt mond Tamás Barnabás, Putnok Város polgármestere. Kitüntetések, elismerések átadása. A Serényi Béla Mezőgazdasági Szakgimnázium és Szakközépiskola diákjainak ünnepi műsora.

Sárospatak 14.00 Újbástyá Rendezvénycentrum. emlékbeszédet mond Kavecsánszki Ádám, a Magyar Ifjak a nemzeti közösségvállalásért egyesület elnöke. Az ünnepi műsorban közreműködnek a Sárospataki Magyar Ifjak. ezt követően koszorúzás a református temető hősi emlékművénél.

Sátoraljaújhely 9.00 Ünnepség az '56-os emlékműnél Ünnepi köszöntőt mond Szamosvölgyi Péter, Sátoraljaújhely polgármestere. A tisztelet és a kegyelet virágainak elhelyezése. közreműködik a Dohánygyári Fúvószeneke. 9.30 Városi díszünnepség a Latabár Színházban. Ünnepi beszédet mond dr. Estók József főtanácsos, nyugalmazott dandártábornok, az nke címzetes egyetemi docense. A város díjainak átadása. Az ünnepi műsorban közreműködnek az 560 éves Hegyalja népi együttes tagjai és az V. István katolikus Szakgimnázium és Gimnázium diákjai.

Szikszó 12.00 a szikszói Turul emlékműnél tartanak ünnepi megemlékezést az 1956-os szabadságharc évfordulója alkalmából.

A forradalom hőseinek emlékére rendezett eseményen idén is lesz turulfutás, emellett zenés-táncos programokkal is készülnek a szervezők. Ünnepi beszédet mond majd Török Dezső, a megyei közgyűlés elnöke és Üveges István, Arnót polgármestere is köszönti majd a résztvevőket. A hagyományoknak megfelelően a himnusz és a szózat is felcsendül. A szikszói önkormányzat által szervezett eseményre

a kórház előtti térről ingyenes buszjáratot is indítanak, a járat az összes helyközi megállót érinti.

Szerencs 8.30 Koszorúzás a Kossuth téren az 1956-os emlékműnél. beszédet mond: nyiri tiber polgármester. közreműködik a Hegyalja pedagógus kórus. 9.30 Ünnepi megemlékezés a rákóczi-vár színháztermében. 1956 hőseire emlékezik koncz Ferenc országgyűlési képviselő. A műsorban közreműködnek a bolyai János katolikus Általános Iskola diákjai. 11.30 Megemlékezés ifj. tatay Zoltán sírhelyénél a református temetőben a 792. sz. bocskai István Cserkészcsapat Ifj. tatay Zoltán rajának tagjaival. közreműködik: nagy József, tárogatón játszik: ringer István. oleár István sírjának felkeresése a katolikus temetőben.

Tokaj 16.00 Megemlékezés a Tokaji Múzeum előtti téren és a Tokaji Kulturális és Konferenciaközpontban. köszöntőt mond posta György polgármester, ünnepi beszédet mond koncz Ferenc országgyűlési képviselő.

Zalai Hírlap – 2018. 10. 16. (1,5. oldal)

Összehangolt menetrendek

Két számjegyű keresetfejlesztést szeretnének a volános munkavállalók

HAJDU PÉTER

ZALAEGERSZEG A volános munkavállalók élet- és munkakörülményeit befolyásoló tényezők mellett a Volán-szakma sarkalatos kérdéseit tűzte napirendre a napokban a Közlekedési Munkástanácsok Szövetségének elnöksége, tájékoztatta lapunkat Horváth László, a KMSZ zalai alelnöke.

Mint elmondta, a szakmai és munkavállalói észrevételek alapján a testület szükségesnek látja a Volán-portfólióban a Nemzeti Üzleti Szolgáltató Zrt. (NÜSZ) szolgáltatói tevékenységének felülvizsgálatát.

Az információk birtokában a résztvevők megállapították, hogy a NÜSZ Zrt. tevékenysége sem hatékonyságban, sem minőségben nem hozott áttörést, ellenkezőleg, a hozadéka jelentős költségnövekmény.

Ugyancsak problémásnak ítéli meg a KMSZ a központi alkatrészbeszerzés és -ellátás kérdését. Mint megfogalmazták, a tevékenység nehézkessége és lassúsága folytán az autóbuszok napokat várnak javításra – állítja a testület.

Számos nyitott kérdést tartogat a MÁV–Volán párhuzamos közlekedés témája.

Sajtóhírek szerint napirenden van egy közös holdingba szervezés szándéka, de erről nem tudni biztosat. A KMSZ szerint a két nagy közlekedési alrendszer közötti átjárás az összehangolásban és az együttműködésben valósulhat meg.

A menetrendek összehangolásával, integrált jegyrendszer kialakításával az érdekvédők is egyetértenek, ugyanakkor a párhuzamosság kiküszöbölésének kérdése számos vitát is gerjeszthet.

A közlekedési munkástanácsok szerint hasonlóképp érzékeny terület a helyi közösségi közlekedés. A megrendelő önkormányzatok és a szolgáltató közlekedési központok egyre nehezebben tudnak zöld ágra vergődni a működtetés finanszírozásának kérdésében. A KMSZ már korábban is aláhúzta, hogy a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében nagyobb állami szerepvállalás szükséges ebben a szektorban is.

Horváth László közölte továbbá, hogy szövetségük komoly problémát lát abban, hogy tanácstalanság tapasztalható az év végi regionális bértárgyalások előtt a cafeteria körüli bizonytalanság miatt.

Mint az alelnök tájékoztató, szükségesnek tartják, hogy a SZÉP-kártyán kívül a kedvelt cafeteriaelemek (mint például lakhatási támogatás, lakáshitel-törlesztés, iskolakezdési

támogatás, önkéntes pénztári támogatás) kedvezményes adózási tartományban maradjanak.

Ezenkívül foglalkoztatáspolitikai problémákra hivatkozva kulcsfontosságúnak tartják a Volán-szakmában a jövő évi két számjegyű keresetfejlesztést.

KA: A közlekedési munkástanácsok szerint érzékeny terület a helyi közösségi közlekedés

Beágyazott cikkek:

Problémásnak ítélik meg az alkatrészbeszerzés és -ellátás kérdését

Pécsi Hírek – 2018. 10. 15. (11. oldal)

A forradalom hőseire emlékeznek Pécsen

Pécsen idén is méltó módon emlékeznek meg az 1956-os forradalom eseményeiről. Két helyen is lesz ünnepi koszorúzás, a Kodály Központban pedig egy kitűnő koncertet láthatunk az emléknapon.

Idén október 23-án lesz 62 éve annak, hogy a magyar nép fellázadt az elnyomó szovjet diktatúra ellen. A forradalom és szabadságharc kirobbanásának emléknapján több ünnepélyes megemlékezést is tartanak a városban.

Koszorúzás a Munkástanács Emlékműnél A Mecseki Munkástanácsok Szövetsége 10 órától tartja meg hagyományos ünnepi megemlékezését és koszorúzását a Színház téri '56-os Munkástanács Emlékműnél, több pécsi szervezet és párt képviselőivel közösen. Az eseményen Perényi József a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének elnöke mond beszédet. Ünnepi megemlékezés a '48-as téren Ahogy minden évben, az idei '56-os emléknapon sem maradhat el a '48-as téren megrendezett ceremónia, mely idén a megszokottaktól eltérően nem délután, hanem a Mecseki Munkástanácsok Szövetségének megemlékezése után, 11 órakor veszi kezdetét. Az ünnepségen kerül sor a '48-

as téri emlékmű megkoszorúzására a városvezetés, a helyi pártok, szervezetek, az egyetem, valamint természetesen az '56 pécsi eseményeit megélt pécsiek és érdeklődők körében. A koszorúzáson beszédet mond Barkóczi Csaba, a Kosztolányi Dezső Céltárulás elnöke, a város és a Pécsi Tudományegyetem nevében pedig Miseta Attila, az egyetem rektora mond ünnepi beszédet.

Egy nem mindennapi népzenei koncert Október 23-át idén egy kitűnő népzenei koncerttel zárhatjuk, ugyanis az ország egyik legjobb akusztikájú hangversenytermében lép fel a Herczku Ági – Nikola Parov és a Banda, akik eddigi – méltán elismert – munkásságuk során a magyarországi, a határokon túl élő magyarok, valamint a környező nemzetek népzenejéhez is bátran és hitelesen nyúltak. Az ország leghíresebb nagy népzenegyűjtőinek munkáira, valamint saját népzene kutatásaikra is épülő zenéjüket élőben, a forradalom ünnepén hallani igazi élmény lesz! A koncerten a részvétel ingyenes, a belépőjegyek a Kodály Központ jegypénztárában, továbbá a Művészetek és Irodalom Háza és a Zsolnay Kulturális Negyed infopontjain személyesen átvehetők.

Magyar Idők – 2018. 10. 13. (16. oldal)

A munkáltató léphet fel a bérdiszkrimináció ellen

A nagyobb átláthatóság segíthetné az alkalmazottat, ha sérelem éri

Nagy Kristóf

A jelenlegi jogszabályok módosításával csökkenthető lenne a nők és a férfiak közötti bérkülönbség, azonban a jelenséget elsősorban vállalati szinten kell visszaszorítani. A szakszervezeti javaslat ezért a jogszabályok módosításával erősíthetné az átláthatóságot a megfelelő érdekérvényesítés érdekében.

Nem léteznek arra vonatkozóan objektív mutatók, hogy a valóságban mekkora diszkrimináció éri a női munkavállalókat az

adott foglalkoztató bérezési gyakorlata során, ám a jelenség ismert, visszaszorítására pedig a hatékonyabb érdekérvényesítés jelenthet megoldást. A Munkástanácsok Országos Szövetsége lapunkkal azt közölte, a jelenség rendkívül összetett, az Európai Unió irányelveinek átültetése ugyanakkor csökkentheti a bérdiszkriminációt. Erről jelenleg is folynak az egyeztetések a kormányoldal, a munkavállalói, valamint a munkaadói érdekképviseltek között.

A szakszervezet szerint nem csak az egyéni jellemzők, például az iskolai végzettség vagy a megszerzett tapasztalat befolyásolhatja a nemek közötti bérkülönbséget. Bizonyos ágazati sajátosságok is kihatnak: a nők sokkal kevesebb szektorban és szakmában vannak jelen, ráadásul ezek az ágazatok jellemzően alacsonyabb elérhető fizetést nyújtanak. A munkaadók szubjektív szempontjai is jelentős befolyásoló tényezők, ezért sokszor a nőknek több akadállyal kell szembenézniük az előrelépéshez. A magánélet és a munka összeegyeztetésének nehézségei is hatással vannak a bérszakadékra, mivel karrierjükben akár többszöri megszakítást kell vállalniuk. A Munkástanácsok emlékeztetett, az Európai Bizottság ajánlásai a jogszabályok fokozottabb alkalmazására, a munkáltatók szociális felelősségérzetére, valamint a jó gyakorlatok elterjesztésére irányulnak.

A szakszervezet két irányelv átvételét javasolja.

A jelenlegi szabályozás szerint az Egyenlő Bánásmód Hatóság jár el abban az esetben, ha megkülönböztetést tapasztal a dolgozó. Ugyanakkor az érdekérvényesítés során a munkavállaló nem juthat hozzá a szükséges adatokhoz, többek közt az ugyanazon munkakörben dolgozók béradataihoz. A Munkástanácsok javaslata szerint a munka törvénykönyvének módosítása lehetővé tenné, hogy anonim módon ki kelljen adnia a munkaadónak az azonos vagy egyenlő értékű munkát végző alkalmazottak díjazásának nemekre lebontott adatait. Emellett az egyén helyett intézményi keretek között is lehetővé válna az érdekérvényesítés.

Ezzel párhuzamosan az érdekképviselőt egy másik módosításra is javaslatot tett. Eszerint a legalább 50 főt foglalkoztató munkáltatóknál a foglalkoztatónak rendszeresen részletes, szintén anonim tájékoztatást kellene adnia a munkavállalók számára a bérezési gyakorlatról.

Az uniós statisztika szerint hazánkban 14 százalék volt 2017-ben a nemek közötti átlagos bérkülönbség, az adattal azon tagállamok közé tartozunk, ahol viszonylag alacsonynak mondható az eltérés.

ECHO TV – Napi Aktuális – 2018.10.12. 19:29:58 (00:08:10)

Megkezdődtek a tárgyalások a munkáltatók és a munkavállalók érdekképviselői között a 2019-es évi bérnövekedésről

Mv: Palkovics Imre, a Munkástanácsok elnöke a stúdióban, jó estét kívánok, üdvözlöm!

Palkovics Imre, elnök, Munkástanácsok Országos Szövetsége: Jó estét kívánok!

Mv: Nem provokálni akarom, de kezdjük azzal, hogy egyáltalán szükség van a minimálbér emelésére? Ezt azért kérdezem, mert a munkaadók képviselője szerint jelen helyzetben erre nincs szükség, ugyanis az megy magától. Példaként hoztak föl például olyan cégeket, amelyek egy éven belül többször is emelnek. Mi az önök válasza?

Palkovics Imre: A minimálbér ugye az a legkisebb munkabér, amit munkavégzésért cserébe a munkavállaló meg tud szerezni. És ha erre nincs egy garancia, akkor ez a bér ez lehet alacsonyabb is a szükséges létminimumnál, létminimum összegénél, mint ahogy hosszú éveken keresztül Magyarországon ez volt a helyzet, hogy aki munkával szerzett jövedelmet, a minimálbér esetében nem érte el a létminimum összegét annak nettó tartalma. Az idei évben értük ezt el, ami hát elég szomorú jelenség, mármint az, hogy korábban nem értük el, de idéntől már ez beállt.

Mv: Na de a...

Palkovics Imre: Ahhoz, hogy ezt tartani tudjuk, tehát hogy a létminimum összegét legalább a minimálbér nettó tartalma elérje, ezért a fogyasztásnövekedést, a lakosság költését, vagyis a fogyasztói kosárban meglévő létminimum-feltételeket ebből a bérből, ebből a jövedelemből fedezni lehessen, ezért tartani kell a tempót.

Mv: Na, hogyha, csak hogy itt a törekvéseket világosan értsük, menjünk egy picit vissza az időben, azt javaslom. a 2016-os bérmegállapodás volt gyakorlatilag mindannak a kiindulópontja, amiről mi beszélünk. Az abban foglaltak, hát azt nem kérdezem, hogy eddig maradéktalanul teljesültek-e, mert az előbb már válaszolt rá, legalábbis ezt a részét illetően, hogy nem, de hogy áll ez a bérmegállapodás? Már a 2018-ra mik voltak ennek a teljesíthető pontjai?

Palkovics Imre: Ez abszolút teljesült. A '16-ban elhatározott és megállapodásba foglalt paraméterek teljesültek, kormányzati jelentés is kézhezvételre került itt a VKF-ülés a héten megtartott vállalkozási szektor és a kormány állandó konzultációs fórumának ülésén, ahol statisztikai adatokkal alátámasztva látszik az, hogy a minimálbér hány főre vetítve került megvalósulásra. Ezeknél a cégeknél itt a kis-, mikrovállalkozások esetében nincsenek adatok, de már mérhető, ötven fölötti vállalatnagyságoknál lehet látni azt, hogy elenyészőnek tekinthető azok száma, akik trükköztek, vagy rövidítették a munkaidőt, legalábbis az ellenőrzések során nem túl nagy összegek, számok jöttek ki, tehát ez örvendetes jelenség, és mint ismert ugye, ez a minimálbér és a szakmunkás bérminimum emelése két év alatt oly mértékben megtolta fölfelé a magyar bérskálát, hogy középtájon már komoly torlódások következtek be, és hát a következő évek problémája a bér és a jövedelmek terén az a helyzet, hogy mind a közszolgáltatások vonatkozásában, mind pedig a versenyszférában az összezsúszott béreket középről fölfelé kellene tolni, tehát további béremelkedésekre lenne szükség ahhoz, hogy a munkaerő

biztosítható legyen, mert ismert tény, hogy munkaerőhiány alakult ki a magyar munkaerő-piacon.

Mv: Hát és az egyik motivációs tényező nyilván a béremelés.

Palkovics Imre: Ennek elsődleges oka az alacsony keresetek színvonala volt.

Mv: Mégis ugye nem véletlenül kezdtük vagy vezettük fel ezt a beszélgetést azzal, hogy egyelőre itt a keddi ülés után igazán távol állnak egymástól az álláspontok. Ugye a bérmegállapodás a minimálbér folyamatos emelését nem írja elő, azt viszont igen, hogy a kormányzati konzultációs fórum, illetve a munkaadók leüljenek és évente erről ők konzultáljanak. Milyen eredménnyel zárult és egyáltalán mit jelent az, hogy nagyon távol állnak egymástól az elképzelések?

Palkovics Imre: Hát őszintén szólva ilyen előzetes véleményeket fogalmaztak meg még a felek, ugye itt a munkaadók és a munkavállalók, akiknek az egyezséget igazából meg kell kötni. Az államnak, a kormánynak is van szerepe, mert a szabályzókat ők alakítják, maga az állam alakítja, elsősorban az adók mértékéről van szó, és ennek a megállapodásnak van egy nagyon fontos eleme, ez közismert, hogy a szociális hozzájárulási adó évről évre két százalékos, ha egy bizonyos mértékét meghaladóan növekszik ugye a reálkereset, akkor még plusz fél százalékos is növekszik egy bonyolult számítási mechanizmuson keresztül a szociális hozzájárulási adó, az elmúlt két év során közel nyolc százalékkal csökkent, azt hozzá kell tenni a szociális hozzájárulási adó, és ez egy jelentős részét fedezte az alacsony keresetűeknél a bérnövekedésnek, a reálkereset növekedésének. Na most a felek, ugye a munkaadók azok általában a profitra szervezik a tevékenységüket.

Mv: Ebben nincs új a nap alatt.

Palkovics Imre: Ebben nincs új a nap alatt, ez érthető is. De ahhoz, hogy profitot tudjanak termelni ezek a vállalkozások,

ehhez munkaerőre, élő munkaerőre is szükség van egyelőre még.

Mv: Az meg akkor van, amikor megfizetik.

Palkovics Imre: Az meg akkor van, és általában azoknál a cégeknél panaszkodnak munkaerőhiányra, akik a szokásos piaci szintű bért nem hajlandók megfizetni.

Mv: Világos. Elnök úr, picit itt a mértékekről is beszéljünk meg a realitásról. Önök azt mondják, hogy a minimálbér 13%-os, illetve a garantált bérminimum 15%-os emelését tartanák kívánatosnak a gazdaság jelenlegi helyzetéből adódóan. Ez mennyire reális kérés az önök részéről vagy kíváncsi?

Palkovics Imre: Ezek abszolút reális kérések, mert a 2017-es évben 11,2%-os volt ugye a keresetkiáramlás, az idei évben meg az eddig mért adatok alapján 10,8%-os, tehát ez kétszámjegyű növekedés van a bérek területén. Azt gondoljuk, hogy ezt az ütemet a minimálbérekkel, a legkisebb munkabérral is kell tartanunk, erről már beszéltünk. És ahhoz, hogy egy nettó vagy reálkereset 9,5%, amit a költségvetés egyébként a versenyszférára prognosztizál, mint bérnövekedést, azt gondolom, hogy kell egy 13%-os bruttó bérnövekedés körüli összeg, hogy ez a nettó illetve reálkereset-növekedés inflációtól függően ugye ez megvalósuljon, tehát ez egyáltalán nem irreális, és ahhoz képest, hogy a munkaerőhiány, nincs az az ágazat, ahol meg ne jelent volna, ezzel az összeggel nem egy eget verő magasságba emelkedik a magyar kereseteknek a szintje, az összege, tehát ez még a magyar gazdaság jelentős részében kigazdálkodható. Ahol meg nem, hát természetesen ott a piac szabályai fognak bekövetkezni, ami azt jelenti, hogy a bért kifizetni képtelen kis-, mikrovállalkozásoktól a munkaerő el kell, hogy áramoljon a hatékonyabban termelő cégek irányába.

Mv: Ezzel a mértékkal, tehát ezzel a 13-15%-kal kapcsolatban hogy vélekedtek az egyéb érdekképviselések, most a munkavállalói érdekképviselésekre gondolok, illetve hogy

állnak ehhez a munkaadók képviselői?

Palkovics Imre: Munkavállalói oldalon vannak ennél sokkal markánsabb elképzelések. Egyik szakszervezet a három közül, akik a versenyszférában jelen vannak a fórumon, ők a cseh minimálbér szintjét tekintik kiindulópontnak.

Mv: A LIGÁ-ra gondol most? Akik ugye 2020-ra bruttó 190 ezerre, míg a garantált bérminimumot 254 ezer forintra emelnék. Jó nagy a különbség.

Palkovics Imre: Olyan 38% körüli minimálbér, azt gondolom, hogy ez jó lenne, ha megvalósulna. Nem sokallnám én ezt a bért, csak a jelenlegi, ahogy ön is fogalmazott, a gazdaság jelenlegi helyzetéből, az éppen meglévő bérfolyamatokból kiindulva ha egy ilyen nyomás érkezne alulról, az már teljesen az átlagkeresetek szintjére emelné a minimálbéreket, és ez egyszerűen olyan torzulásokat, olyan aránytalanságokat okozna a többi bérskálában, hogy nagyon sok ember méltatlannak érezné ugye a saját helyzetét. Újabb bérkövetelések, újabb feszültségek, tehát azt gondolom, hogy kell egy normális gazdaság fejlődésének a tempóját követő olyan bérskála, ami egyébként ebben a bérmegállapodásban szerepel, 2022-re egy negyven százalékos reálkereset-növekedést kell elérni. Ezzel a tempóval, amit mi is követünk, illetve ami azt gondolom, hogy reálisan a gazdaság fundamentumaiból következik, ez tartható.

Mv: Önök egyeztetnek, mi pedig majd megkérdezzük legközelebb is ennek eredményét. Köszönöm szépen, hogy nyilatkozott, elnök úr!

Palkovics Imre: Köszönöm a lehetőséget én is!

Világgazdaság – 2018. 10. 11. (1,5. oldal)

A munkaadók szerint az egy számjegyű bérnövekedés a reális

TÁRGYALÁS | A SZEF negyven százalékkal emelné a minimálbért és a garantált bérminimumot

VÖÖ GYÖRGY

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége nem gondolkozik két számjegyű béremelésben 2019 vonatkozásában, már jövő januártól 2 százalékkal csökkentené a szocho-t, és optimalizálná a cafeteria-t érintő adóterheket.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) alelnöke, Rolek Ferenc szerint a 12-15 százalékos szakszervezeti béremelési javaslatoknak nincs realitásuk. A Világgazdaságnak úgy nyilatkozott: nem gondolkoznak két számjegyű bérnövekedésben. Az MGYOSZ szorgalmazza, hogy a szocho 2 százalékos mérséklése már januárban lépjen életbe. A Munkástanácsok Országos Szövetsége korábban 12-15 százalékos béremelési igényt jelzett. A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) csaknem 40 százalékkal emelné a minimálbért és a garantált bérminimumot is; az előbbi bruttó 190 ezer, az utóbbi 247 ezer forint lenne a javaslat szerint.

MGYOSZ: januártól csökkenjen a szocho!

KERESETEK | A munkavállalók 12-15 százalékban gondolkodnak, a hozzájárulás csökkentéséhez két számjegyű bővülés kell

Dilemma előtt állnak a munkáltatók az ING Bank vezető elemzője szerint. Virovác Péter a Világgazdaságnak azt mondta: a hatéves bérmegállapodás alapján jövőre – a kormány szándéka szerint júliustól – csökkenhet újabb 2 százalékponttal a szociális hozzájárulási adó (szocho), ha megvalósul a 6 százalékos reálbér-növekedés 2019 első negyedében, amiről a hivatalos statisztikai adat májusban várható. Az infláció szeptemberben 3,6 százalékkal nőtt, így a 6 százalékos reálkeresetemelkedéshez valószínűleg két számjegyű nominális béremelésre van szükség jövőre. Ez a munkaadók egyik lehetősége Virovác szerint, a másik az, hogy alacsonyabb lesz a béremelés mértéke 2019-ben, ám akkor elesnek az újabb szocho-csökkentéstől, s azt is kockáztatják, hogy a munkaerő-ínséges időszakban a dolgozó veszi a sátorfáját. Az elemző úgy

véli: jövőre 10 százalék körül lesz az átlagos nominális béremelés – ezzel garantálható a 6 százalékos reálkereset-növekedés –, a minimálbér és a garantált bérminimum is megközelítően ilyen mértékben nőhet. A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma januártól csaknem 40 százalékkal emelné meg a minimálbért és a garantált bérminimumot is; az előbbi bruttó 190 ezer, az utóbbi 247 ezer forint lenne. A munkavállalói érdekképviselőt bevezetné a diplomás bérminimumot, összegét 321 ezer forintban határoznák meg. A Magyar Szakszervezeti Szövetség azt szorgalmazza, hogy a személyi jövedelemadó 15 százalékos szintje számottevően mérséklődjön a minimálbérért vagy garantált bérminimumért dolgozó munkavállalóknál.

A Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke, Palkovics Imre lapunknak korábban úgy nyilatkozott: 2019-ben 12 százalékos minimálbér-emelkedésre lenne szükség, a szakmunkásokra vonatkozó garantált bérminimumot viszont 15 százalékkal növelné a súlyosbodó munkaerőhiány miatt, hogy ne külföldön próbáljanak szerencsét a munkavállalók. Ez reálértéken mintegy 9, illetve 12 százalékos bérnövekedés lenne. Palkovics úgy látja: az átlagkereseteknek bruttó 12-15 százalékkal kellene növekedniük jövőre, ez oldaná az utóbbi időszak bértorlódását is, amikor a minimálbér dinamikus emelkedését nem feltétlenül követte mindenhol az átlagbérek számottevő gyarapodása.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) alelnöke, Rolek Ferenc szerint a 12-15 százalékos szakszervezeti béremelési javaslatok elrugaszkodnak a valóságtól, nincs realitásuk. „A béreket akkor lehet emelni, ha nő a termelékenység. Magyarországon tavaly 2 százalékkal nőtt a termelékenység, erre rakódik rá az infláció, 1-2 százalék pedig alku kérdése” – mondta. A 2019-es minimálbér, garantált bérminimum és átlagos bérnövekedés viszonylatában nem kívánt konkrét számot mondani, de hangsúlyozta: nem két számjegyű bérnövekedésben gondolkoznak. Szerinte a bértárgyalások a hónap végén indulhatnak meg. Az MGYOSZ

szorgalmazza, hogy a szocho 2 százalékos mérséklése, az előző évekhez hasonlóan, 2019-ben is januárban lépjen életbe, az ehhez szükséges 6 százalékos reálkereset-növekedés az idén megvalósul. Így a munkaadók könnyebben tervezhetnék meg a jövő évre vonatkozó béremelési lehetőségeiket. A munkaadói érdekképviselő felmérése szerint 2019-ben számos vállalatnak 2 százalékos bérköltségnövekedést okoz a növekvő adóterhek miatt önmagában az, hogy megadja a dolgozóinak a jelenlegi cafeteriajuttatást. Az MGYOSZ javasolja, hogy egyes béren kívüli juttatások – a munkavállalóra fordított munkáltatói egészségügyi kiadások (orvosi vizsgálatok, egészségpénztár), önkéntes nyugdíjpénztári befizetés vagy mobilitási célú lakhatási támogatás – esetében az adóterhelést optimalizálják. Rolek megjegyezte: több területen, például az egészségügyben a költségvetés éppen hogy spórolna így, hiszen az orvosi ellátás, a szűrővizsgálatok révén nem lesz beteg a dolgozó, azaz nem keletkezik költsége az egészségbiztosításnak.

KA: A munkavállalói szervezetek szerint legalább 10 százalékkal vastagabb borítékot kellene kapniuk a dolgozóknak

KA: A szakszervezetek többsége jövőre is két számjegyű béremelést tartana elfogadhatónak, miközben a munkaadók ezt az igényt nem tartják reálisnak

Trend FM – Hírek 20:00 – 2018.10.10. 20:03:49 (00:00:41)

Újabb kétéves bérmegállapodást szorgalmaz a Közlekedési Munkástanácsok Szövetsége

Mv: Újabb kétéves bérmegállapodást szorgalmaz idehaza a Közlekedési Munkástanácsok Szövetsége. A javaslat szerint jövőre 13-15%-os béremelésre van szükség a volántársaságoknál. A nagyjából közszolgáltatásokat ellátó állami vállalatoknál korábban már létrejött egy hároméves bérmegállapodás, ami összesen harmincszázalékos bérfejlesztést tartalmaz a jövő évvel bezárólag. A szövetség azonban ezen felül további emelést tart szükségesnek. Emellett fontosnak tartják azt is,

hogy a SZÉP Kártyán kívül a kedvelt cafeteria elemek is a kedvezményes adózási tartományban maradjanak.

Magyar Idők – 2018. 10. 08. (12. oldal)

Holnap kezdődnek a jövő évi egyeztetések

A vkf megbeszélésén a cafeteria és a járulékok kérdésköre is napirendre kerülhet

A bérmegállapodás eddigi eredményeinek áttekintéséről, valamint a keresetekkel kapcsolatos folyamatokról tárgyal holnap a versenyszféra és a kormány állandó konzultációs fóruma (vkf), ezzel megnyitva a jövő évi minimálbér- és garantált bérminimum-emeléssel kapcsolatos egyeztetéseket – értesült a Magyar Idők. A munkaadói és munkavállalói oldal lapunknak korábban eltérően nyilatkozott a legkisebb keresetek emelésének mértékéről.

A munkaadók szerint indokolatlan a jelenlegi munkaerőpiaci helyzetben a minimálbér újabb jelentős emelése, ugyanakkor a bérminimum felzárkóztatását is tíz százaléknál alacsonyabb mértékben emelnék a vállalkozói képviseltek. A foglalkoztatók attól teszik függővé javaslataikat, hogy a szociális hozzájárulási adó csökkentését a tervezett jövő júliusi ütemezésnél előrébb tudják-e hozni, januárra.

Mind a munkaadók, mind a munkavállalók tárgyalnának a cafeteria jövőre tervezett adókedvezményének eltörléséről is. Az érdekképviseltek bizonyos elemek megtartását szeretnék elérni, beleértve a lakhatási és utazási elemekhez kapcsolódó kedvezményeket, valamint az öngondoskodást segítő lehetőségeket. Ismert, a nyáron elfogadott adótörvények szerint jövőre a Szép-kártyára töltött juttatások után maradna meg a kedvezményes adózás.

A szakszervezetek célja elsősorban az, hogy ne érje nettó jövedelemcsökkenés a dolgozókat.

A munkavállalói képviselők két számjegyű minimálbér- és bérminimum-emelést tartanak szükségesnek.

A konföderációk közül a Munkástanácsok Országos Szövetsége a minimálbér 13 százalékos és a garantált bérminimum 15 százalékos felzárkóztatását azzal indokolja: ez az emelés szükséges ahhoz, hogy a jövő évi költségvetésben előirányzott fogyasztásnövekedés megvalósuljon, és a reálkeresetek továbbra is jelentősen nőjenek. A Liga Szakszervezetek kétéves egyezséget szeretne, kiindulópontként pedig a cseh minimálbér elérését tartja szükségesnek: változatlan munkavállalói elvonás mellett így a minimálbért 2020-ra bruttó 190 ezerre, míg a garantált bérminimumot 254 ezer forintra emelné a Liga. A Magyar Szakszervezeti Szövetség konkrétumokat egyelőre nem közölt, de szintén jelentős felzárkóztatást szorgalmaz.

KA: A szakszervezetek két számjegyű növelést szeretnének